

ประกันภัยเพื่อความมั่นคง

สุธรรม พงศ์สำราญ
บรรเลง หับเที่ยง

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

หนังสืออ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับการประกันภัย
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ประกันภัยเพื่อความมั่นคง

ศูนย์พัฒนาหนังสือ

กรมวิชาการ

ประกันภัยเพื่อความมั่นคง

สุธรรม พงศ์สำราญ และบรรเลง ทับเที่ยง
ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

ลิขสิทธิ์ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

ISBN 974-268-8516

พิมพ์แจกครั้งแรก พ.ศ. 2543 จำนวน 15,000 เล่ม

พิมพ์ที่โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่อง อนุญาตให้ใช้หนังสือในโรงเรียน

ด้วยกรมวิชาการและสำนักงานประกันภัย กระทรวงพาณิชย์ ได้ร่วมกันจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับการประกันภัย เรื่อง ประกันภัยเพื่อความมั่นคงสำหรับระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ขึ้น กระทรวงศึกษาธิการพิจารณาแล้ว อนุญาตให้ใช้หนังสือนี้ในโรงเรียนได้

ประกาศ ณ วันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2543

(นายทองคูณ หงส์พันธุ์)

รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

หนังสือเรื่อง “ประกันภัยเพื่อความมั่นคง” นี้ เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นหนังสือเล่มหนึ่งในชุดหนังสืออ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับการประกันภัย ซึ่งมีทั้งหมด 7 เล่มด้วยกัน กระทรวงศึกษาธิการได้มอบหมายให้ นายสุธรรม พงศ์สำราญ และนายบรรเลง ทับเที่ยง เขียนขึ้น และให้นายสุจินต์ พงษ์ศักดิ์ เป็นผู้ตรวจ

หนังสืออ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับการประกันภัยชุดนี้ เป็นผลจากความร่วมมือกันระหว่างสำนักงานประกันภัย สมาคมประกันชีวิตไทย สมาคมประกันวินาศภัย และกรมวิชาการ ซึ่งตระหนักถึงความสำคัญของการประกันภัยที่มีต่อความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตความเป็นอยู่ และการประกอบอาชีพของบุคคล ครอบครัว และสังคม และเห็นว่าเป็นสิ่งที่นักเรียนควรจะได้เรียนรู้ตั้งแต่ยังเยาว์ ในการดำเนินงานนี้กระทรวงศึกษาธิการได้ตั้งคณะกรรมการ ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานที่กล่าวแล้ว ให้ร่วมกันจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับการประกันภัยสำหรับนักเรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ได้ศึกษาให้เกิดความรู้ความเข้าใจอันจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตทั้งในปัจจุบันและอนาคต คณะกรรมการได้พิจารณากำหนดแนวทางและขอบเขตของหนังสือแต่ละเล่มสำหรับชั้นต่างๆ ตลอดจนได้เลือกสรรผู้ทรงคุณวุฒิให้เป็นผู้เขียนและผู้ตรวจหนังสือแต่ละเล่ม รวมทั้งช่วยตรวจพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมของหนังสือแต่ละเล่มด้วย

สำหรับเรื่อง “ประกันภัยเพื่อความมั่นคง” เล่มนี้ผู้เขียนได้ชี้ให้เห็นว่า การประกันชีวิตและการประกันวินาศภัยเป็นอย่างไร ปัจจัยในการพิจารณารับประกันภัยพิจารณาจากอะไร หน้าที่และความรับผิดชอบของบริษัทประกันต้องทำอะไรบ้าง และประการสำคัญผู้เขียนต้องการชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ของการประกันภัยว่าจะช่วยให้เกิดความมั่นคงในชีวิตได้ ซึ่งกรมวิชาการหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นสาระประโยชน์แก่นักเรียนโดยทั่วกัน

กรมวิชาการขอขอบคุณผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำหนังสือชุดนี้ไว้ในโอกาสนี้

อ.ร.ง. ✓

(นายอำรุง จันทวานิช)

อธิบดีกรมวิชาการ

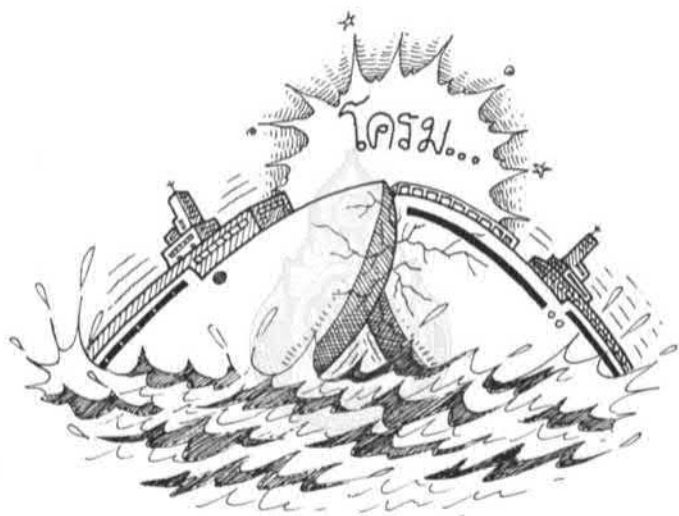
16 กุมภาพันธ์ 2543

สารบัญ

หน้า

บทที่ 1	การประกันภัย	1
บทที่ 2	หลักการที่ใช้ในการประกันภัย	13
บทที่ 3	ปัจจัยของการพิจารณารับประกันภัย	20
บทที่ 4	การประกันวินาศภัย	26
บทที่ 5	การประกันชีวิต	42
บทที่ 6	บทบาทของการประกันภัย	99
บทที่ 7	การประกันภัยกับงานอาชีพ	111

การประกันภัย

การเสี่ยงภัยเป็นเรื่องที่อยู่รอบตัวมนุษย์เรา ทุกคนย่อมต้องมีการเสี่ยงภัย นานาประการ ตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งเสียชีวิต ถ้าจะกล่าวง่าย ๆ ก็คือ เปรียบเสมือน สิ่งต่างๆ ที่ลอยอยู่ในอากาศ และเราหายใจเข้าสู่ร่างกาย แล้วเรามีภูมิคุ้มกันของ ร่างกายอยู่เล็กน้อยเพียงใดที่จะต่อสู้ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการเสี่ยงภัยจึงเป็นสิ่งหลักเสี่ยงไม่พ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งอนาคตเป็นสิ่งที่ไม่มีใครบอแน่นอนว่าจะอะไรจะเกิดขึ้น การศึกษาเรื่องการประกันภัยจึงเป็นความคิดขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการเสี่ยง โดยมนุษย์ เราไม่ต้องการที่จะเสี่ยงภัยด้วยตนเอง เพราะไม่อาจจะบอกได้ว่า การเสี่ยงภัยนั้นจะเป็นอย่างไร เมื่อเกิดภัยขึ้นความเสียหายต้องมีแน่นอน แต่ไม่ทราบว่าจะภัยจะเกิดขึ้นเมื่อใด และเมื่อเกิดขึ้นแล้วจะมีความเสียหายเกิดขึ้นมากหรือน้อย

ปัจจุบันภัยที่เกิดขึ้นกับทรัพย์สินและมนุษย์ นับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะว่าโลกเรามีความเจริญทางด้านวัตถุ และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มนุษย์จึงคิดค้นสิ่งใหม่ๆ ขึ้นมาเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับมนุษย์นานาประการ และสิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านี้เองที่มีส่วนทำให้เราต้องประสบกับการเสี่ยงภัยมากกว่าแต่ก่อน แม้ว่าบางเรื่องอาจจะทำให้

ปลอดภัยมากขึ้น และจำนวนครั้งที่เกิดความเสียหายจะลดน้อยลง แต่ในแต่ละครั้งที่เกิดความเสียหายจะทำให้เกิดความเสียหายอย่างใหญ่หลวง อาทิเช่น สมัยก่อนบ้านเรือนใช้ไม้ปลูก แต่ในปัจจุบันบ้านเรือนส่วนใหญ่สร้างด้วยอิฐ ปูน หรือคอนกรีต ซึ่งมีความเชื่อว่าคงทน และสามารถทนไฟได้ดีกว่า แต่อย่างไรก็ตามอาคารบ้านเรือนเหล่านี้ก็อาจถูกไฟเผาผลาญ เพราะว่ามีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่ทันสมัย มีการตกแต่งภายในบ้านมากมาย เช่น ไฟฟ้า เครื่องปรับอากาศ แก๊สที่ใช้หุงต้มอาหาร และอื่นๆ

ดังนั้น อันตรายจากเหตุการณ์ที่ไม่แน่นอน อันอาจเกิดจากการกระทำของมนุษย์ หรือจากเหตุการณ์ธรรมชาติจะส่งผลกระทบต่อมนุษย์เราทุกคน ภัยจากที่ใดกล่าวไว้ว่า บางครั้งไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ดังนั้นเราจึงพยายามหาวิธีป้องกันความสูญเสียอันเนื่องมาจากภัย อาทิ ภัยที่เกิดขึ้นกับทรัพย์สิน ได้แก่ บ้าน รถยนต์ สินค้า และอื่นๆ หรือการเสียชีวิตจากสาเหตุต่างๆ สิ่งเหล่านี้หากเกิดขึ้นกับใครหรือครอบครัวใดก็ต้องกระทบกระเทือน ดังนั้นแนวทางการป้องกันภัยที่สามารถกระทำได้ คือ โอนความเสี่ยงภัยไปให้กับผู้รับประกันภัย หรือบริษัทประกันภัยเป็นผู้รับผิดชอบในกรณีเกิดการเสียหายขึ้น

ในเรื่องการประกันภัยนั้นหลายๆ ท่านเข้าใจเรื่องของการประกันภัยแตกต่างกันออกไปและที่สำคัญก็คือ เข้าใจเรื่องของการประกันภัยที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง เช่น บริษัทประกันภัยไม่ซื่อสัตย์ เมื่อมีความเสียหายเกิดขึ้นก็พยายามบ่ายเบี่ยง หรือไม่ยอมชดเชยค่าเสียหายให้ เป็นต้น และในเรื่องของวิชาการประกันภัยเองก็ไม่ได้เผยแพร่ให้บุคคลต่างๆ ได้ศึกษา ค้นคว้า ให้เข้าใจเหมือนกับวิชาการแขนงอื่นๆ นอกจากนี้ ตำราเรียนที่เป็นภาษาไทยก็มีไม่เพียงพอที่จะศึกษาหรือค้นคว้าให้เข้าใจ ดังนั้น ถ้าเราได้ศึกษาในรายละเอียดเรื่องของการประกันภัยต่างๆ เราจะได้รู้และเข้าใจอย่างถ่องแท้ ซึ่งจะเป็นการจัดปัญหาที่ใดกล่าวไว้แล้วข้างต้น และในการศึกษาเรื่องของการประกันภัยนั้น จำเป็นต้องเรียนรู้ถึงปรัชญาของการประกันภัยด้วย เพราะจะช่วยให้เข้าใจถึงหลักของประกันภัยได้ถูกต้อง

1. การเสี่ยงภัย (risk)

ความหมายของการเสี่ยงภัย การเสี่ยงภัย หมายถึง โอกาสที่จะเกิดความเสียหาย การเสี่ยงภัยแยกออกได้ 4 ประการ ดังนี้

1) การเสี่ยงภัยทางการเงินและไม่ใช่ทางการเงิน การเสี่ยงภัยรวมเข้าไปอยู่ได้กับทุกสถานการณ์ บางครั้งทำความเสียหายด้านการเงินเป็นอย่างมาก บางครั้งก็มิได้ทำความเสียหายทางด้านการเงินเลย มนุษย์เราต้องเกี่ยวข้องกับการเสี่ยงภัยนานาประการและต้องใช้ความอดทนกับการเสี่ยงภัยต่างๆ ดังนั้นในหัวข้อการเสี่ยงภัยนี้จะเน้นถึงความเสี่ยงภัยของการสูญเสียทางการเงิน

2) การเสี่ยงภัยคงที่และการเสี่ยงภัยที่ผันแปรได้ การเสี่ยงภัยคงที่ หมายถึง ความเสียหายที่เกิดจากภัยต่างๆ ไป สามารถคาดคะเนได้ การเสี่ยงภัยที่ผันแปรได้ หมายถึง การเสี่ยงภัยที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เช่น ระดับราคา รายได้ หรือการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี ก่อให้เกิดความเสียหายทางการเงินต่อคนในสังคม แต่อาจจะเป็นผลดีต่อสังคมระยะยาวได้ คืออาจมีการปรับปรุงการจัดสรรทรัพยากรที่ไม่ถูกต้องให้เหมาะสมต่อสังคมในระยะยาวได้

3) การเสี่ยงภัยต่อส่วนรวมและการเสี่ยงภัยจำเพาะ การเสี่ยงภัยต่อส่วนรวม หมายถึง การเสี่ยงภัยขั้นต้น ถือเป็นภัยที่เกิดขึ้นกับมนุษย์ เช่น การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง การเสี่ยงภัยจำเพาะ หมายถึง ภัยที่เกิดขึ้นกับบุคคล หรือคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เช่น การโจรกรรมกับธนาคารพาณิชย์ เป็นต้น

4) การเสี่ยงภัยที่แท้จริงและการเสี่ยงภัยที่มุ่งแก้งกำไร การเสี่ยงภัยที่แท้จริง หมายถึง ภัยอาจจะเกิดหรือไม่เกิดขึ้นก็ได้ หรืออาจจะกล่าวว่า การเสี่ยงภัยแบบนี้เป็นการเสี่ยงภัยที่เอาประกันได้ เรียกกันทั่วๆ ไปว่า ภัยที่บริษัทประกันภัยรับประกัน การเสี่ยงภัยที่มุ่งแก้งกำไร หมายถึง การเสี่ยงภัยที่ผู้เอาประกันได้รับประโยชน์ โดยสร้างสถานการณ์ให้เกิดความเสียหายเพื่อหวังเอาเงินประกันภัย นั่นคือ ภัยที่ทางบริษัทประกันภัยไม่รับประกันภัย

วิธีการจัดการเสี่ยงภัย พอจะแยกออกได้ 4 ประการ ดังต่อไปนี้

1) การหลีกเลี่ยง คือมนุษย์เราย่อมจะหาทางหลีกเลี่ยงเพื่อที่จะไม่ให้เกิดความเสียหาย ตัวอย่างเช่น เราไม่ควรเก็บน้ำมันเบนซินไว้ในบ้านพักอาศัย เพราะจะทำให้เกิดเพลิงไหม้ได้ง่าย หรือหากเราว่ายน้ำไม่เป็น ก็ควรหลีกเลี่ยงการเดินทางทางเรือ เป็นต้น

2) ป้องกันและควบคุม คือพยายามไม่ให้เกิดความเสียหาย หรือพยายามลดความเสียหายที่จะเกิดขึ้นให้น้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้ ตัวอย่าง คนงานในโรงงานได้รับอุบัติเหตุบ่อย ฝ่ายบริหารก็ต้องพยายามหาทางป้องกันอุบัติเหตุ โดยพิจารณาจากสิ่งต่างๆ ในโรงงาน เช่น ที่พื้นมีน้ำมันหกทำให้ลื่น หรือมีสิ่งเกะกะกีดขวางช่องทางเดิน ก็พยายามแก้ไขเพื่อป้องกันและควบคุมมิให้เกิดอุบัติเหตุขึ้นได้อีก หรือการมีเครื่องดักควันและเครื่องดับเพลิงในโรงงานเพื่อช่วยให้ควบคุมเพลิงไหม้ได้ดีขึ้น เป็นต้น

3) การเหนี่ยวนำ คือการที่มนุษย์เราจะทำอะไรก็ตาม มีส่วนเกี่ยวข้องกับความเสี่ยงภัย ตัวอย่างเช่น การสูบบุหรี่จะทำให้มีการเสี่ยงภัยที่จะเกิดมะเร็ง แต่มนุษย์เราก็ก่อมีส่วนในการเหนี่ยวนำการเสี่ยงภัยนั้น โดยการงดสูบบุหรี่

4) การโอนการเสี่ยงภัย คือโอนความรับผิดชอบให้กับผู้อื่นในการชดเชยค่าเสียหายให้ เช่น นำบ้านไปประกันอัคคีภัยไว้กับบริษัทประกันภัยแห่งหนึ่ง หากเกิดการเสียหายขึ้น เขาก็ชดเชยค่าเสียหายให้กับผู้เอาประกันภัย

2. การประกันภัย

ความหมายของคำว่า การประกันภัย (insurance) อาจมองได้หลายความหมาย ดังนี้

1) การประกันภัยในความหมายของบุคคลทั่วไป หมายถึง วิธีการที่มนุษย์เราร่วมกันที่จะลดหรือจำกัดภัย หรือความเสียหายที่เกิดขึ้นกับบุคคลที่เคราะห์ร้าย ถ้าได้ทำประกันภัยไว้ ผู้ที่เคราะห์ร้ายก็จะได้รับการชดเชยค่าเสียหายจากผู้รับประกันภัย หรือบริษัทประกันภัย (insurance)

2) การประกันภัย คือสัญญาที่บุคคลฝ่ายหนึ่ง ทำหน้าที่เป็นหลักประกัน แก่บุคคลอีกฝ่ายหนึ่ง ว่าจะต้องรับผิดชอบในความเดือดร้อนจากภัยที่เกิดขึ้นใน อนาคตที่จะก่อให้เกิดการสูญเสีย หรือเสียหายแก่ทรัพย์สิน หรือชีวิต โดยฝ่ายผู้ได้ หลักประกันจะได้รับเงินจำนวนหนึ่ง ซึ่งเรียกว่า “เบี้ยประกันภัย” จากอีกฝ่ายหนึ่ง เพื่อการคุ้มครองภัยที่อาจเกิดขึ้น

3) ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 861 บัญญัติว่า “อันสัญญาประกันภัยนั้น คือสัญญาซึ่งบุคคลหนึ่งตกลงจะชดใช้ค่าสินไหมทดแทน หรือใช้เงินจำนวนหนึ่งให้ ในการณวินาศภัยหากมีขึ้น หรือในเหตุอย่างอื่นในอนาคต ดังได้ระบุไว้ในสัญญา และในการนี้บุคคลอีกคนหนึ่งตกลงจะส่งเงินซึ่งเรียกว่า “เบี้ยประกันภัย”

จากความหมายที่ได้กล่าวแล้วข้างต้น การประกันภัยมิได้หมายความว่า ป้องกันมิให้เกิดภัยขึ้น แต่เป็นการตกลงในรายละเอียดของสัญญาว่า ถ้ามีการเสียหายเกิดขึ้น ผู้เอาประกันภัย¹ จะได้รับการชดใช้ค่าเสียหายตามที่ตกลงกันไว้ใน สัญญา ดังนั้นทางผู้เอาประกันภัยจะต้องจ่ายเงินค่าเบี้ยประกันภัย (premium) จำนวนหนึ่งซึ่งไม่มากนักให้กับผู้รับประกันภัย เพื่อคุ้มครองให้กับทรัพย์สินภายใน ระยะเวลาของสัญญาโดยปกติระยะเวลาคือ 1 ปี

สรุปก็คือว่า การประกันภัยประกอบด้วยบุคคล 2 ฝ่าย คือ ผู้เอาประกันภัย ซึ่งต้องจ่ายเบี้ยประกันภัยเพื่อการคุ้มครองในทรัพย์สินให้กับผู้รับประกันภัย โดย ผู้รับประกันภัยตกลงจะรับผิดชอบในความเสียหายต่อทรัพย์สินที่เอาประกันภัย ตามจำนวนเงินที่เอาประกันภัย หรือจำนวนเงินเอาประกันภัย² ตามเงื่อนไขกรมธรรม์

¹ ผู้เอาประกันภัย (insured) เป็นใครก็ได้ที่ตกลงเอาทรัพย์สินที่เขาเป็นเจ้าของทำการ ประกันภัยกับผู้รับประกันภัย หรือบริษัทประกันภัย (insured) แต่ในประเทศไทย ตามกฎหมายแล้ว ผู้รับประกันภัยจะต้องเป็นบริษัทจำกัดหรือ บริษัทมหาชน จำกัด

² จำนวนเงินเอาประกันภัย (sum insurance) คือจำนวนเงินที่ใส่ไว้ในกรมธรรม์ (policy) เป็นจำนวนแน่นอนจำนวนหนึ่ง

3. ประโยชน์ของการประกันภัย

เป็นที่ยอมรับว่า การประกันภัยให้ประโยชน์ต่อผู้เอาประกันภัย และต่อธุรกิจดังนี้

ไม่ไต่รื้อถึงวณเดร็น บริษัทประกันรู้
 ะรับพิชานบปีในทวามเสียหอยที่เกิจาจินสตาม
 ทวามเสียหอยจริง แต่ไม่เกิณวระเงินที่เอา
 ประกันไว้

1) ประโยชน์ต่อผู้เอาประกันภัย การประกันภัยเป็นการสร้างความมั่นคงให้กับ ผู้เอาประกันภัย ว่าทรัพย์สินที่ได้ตกลงทำประกันภัยไว้ หากได้รับความเสียหายจากภัยที่ได้ทำการประกันภัยไว้ ก็จะได้รับการชดใช้ค่าเสียหาย ผู้เอาประกันภัยสามารถนำเอาเงินที่ได้รับการชดใช้ค่าเสียหายนั้นไปสร้าง หรือซื้อใหม่ทดแทนกันได้ ถ้าหากไม่ได้ทำประกันภัยไว้ ก็จะไม่ได้รับชดใช้ในความเสียหายที่เกิดขึ้น ซึ่งอาจกลายเป็นบุคคลที่ยากไร้หรือสิ้นเนื้อประดาตัว ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการประกันภัยมีประโยชน์ต่อผู้เอาประกันภัย คือให้ความมั่นใจแก่ผู้เอาประกันภัยว่าจะต้องมีผู้ช่วยร่วมรับความเสียหายที่จะเกิดขึ้น

ในด้านของการประกันชีวิต จะเห็นได้ว่ามีประโยชน์ที่เห็นได้ชัดเจน ตัวอย่างเช่น บุคคลที่เป็นหัวหน้าครอบครัวที่ต้องเลี้ยงดูครอบครัว ซึ่งประกอบด้วย ภรรยา และบุตร หากผู้ที่เป็นหัวหน้าครอบครัวต้องเสียชีวิตลง สมาชิกที่อยู่ข้างหลังอาจจะได้รับความกระทบกระเทือน แต่ถ้าได้มีการทำประกันชีวิตไว้ สมาชิกของครอบครัวก็จะได้รับการชดใช้เป็นเงินก้อนหนึ่ง พอจะทำให้สมาชิกของครอบครัวดำเนินชีวิตต่อไปได้โดยไม่กระทบกระเทือนมากนัก

2) ประโยชน์ต่อธุรกิจ การประกันภัยทำให้เกิดธุรกิจประกันภัยขึ้นในสังคม และการดำเนินกิจการของธุรกิจประกันภัยก็ขยายตัวเพิ่มขึ้นตามลำดับ เป็นที่ยอมรับว่ามีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าธุรกิจประเภทอื่น ๆ ในต่างประเทศจะเห็นว่าธุรกิจประกันภัยได้เจริญรุ่งเรืองไม่ด้อยไปกว่าธนาคารพาณิชย์ เพราะว่าการให้เครดิตไม่แพ้ธนาคารพาณิชย์เช่นกัน ธุรกิจการประกันภัยขยายตัวเพิ่มขึ้นก็จะช่วยให้มีการจ้างคนเข้ามาทำงาน ทำให้มีรายได้ การประกันภัยสามารถเพิ่มความมั่นใจให้สถาบันการเงินในการให้สินเชื่อแก่นักธุรกิจที่จะทำการค้าขาย คือเมื่อนักธุรกิจกู้เงินจากธนาคารพาณิชย์ ก็ต้องทำประกันชีวิตในจำนวนเงินเท่ากับที่ขอกู้ เพราะว่าถ้าได้ทำเช่นนี้แล้วหากผู้กู้เกิดได้รับอันตรายถึงแก่ชีวิต ธนาคารก็จะได้รับเงินกู้คืนจากบริษัทที่ทำการประกันชีวิต ซึ่งไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนกับครอบครัวของผู้กู้หรือกองมรดกของผู้กู้

4. การประกอบการของบริษัทประกันภัย

เนื่องจากกฎหมายแบ่งการประกันภัยออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ ประกันวินาศภัย และประกันชีวิต ด้วยเหตุนี้ รัฐจึงได้ตรากฎหมายแยกตามประเภทของภัย เป็นพระราชบัญญัติประกันภัย พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 ฉะนั้น บุคคลใดที่ประสงค์จะประกอบการประกันภัย จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าว ซึ่งบัญญัติไว้ว่า การประกอบธุรกิจประกันภัยไม่ว่าจะเป็นการประกันวินาศภัยหรือประกันชีวิต จะกระทำได้เมื่อจัดตั้งขึ้นในรูปบริษัท จำกัด ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือบริษัทมหาชนจำกัด และเมื่อจัดตั้งเป็นบริษัทดังกล่าวอย่างใดอย่างหนึ่งแล้ว จะต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี โดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี ซึ่งในการนี้รัฐมนตรีจะกำหนดเงื่อนไขให้ปฏิบัติก็ได้

นอกจากนี้ ในการขอรับใบอนุญาตประกอบการประกันภัย ไม่ว่าจะเป็นวินาศภัยหรือประกันชีวิตก็ตาม จะต้องให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกระทรวง ซึ่งมีเงื่อนไขสำคัญ เช่น ชื่อ และสถานที่ตั้งสำนักงานใหญ่ บริษัททุน จำนวนหุ้น และมูลค่าหุ้น แนวนโยบายและแผนงาน ทั้งด้านการตลาดและด้านการเงิน ตลอดจนด้านบุคลากร และแผนการร่วมทุนกับต่างประเทศ และเอกสารแสดงฐานะการเงิน และเงื่อนไขอื่นที่รัฐมนตรีกำหนด เป็นต้น

เมื่อจดทะเบียนเรียบร้อยแล้ว และได้รับใบอนุญาตให้ประกอบการได้แล้ว บริษัทยังต้องปฏิบัติตามระเบียบกฎหมาย เช่น การแต่งตั้งกรรมการ การวางหลักทรัพย์ประกัน ตลอดจนจัดสรรเบี้ยประกันภัยไว้เป็นเงินประกันภัยตามหลักเกณฑ์ และวิธีที่รัฐมนตรีกำหนด ทั้งนี้เพื่อสร้างความมั่นคงให้แก่ธุรกิจและสาธารณชนที่เอาประกันภัย นอกจากนี้ กฎหมายยังมีการควบคุมการดำเนินงานของบริษัทอีกหลายประการ เช่น การกำหนดแบบและอัตราเบี้ยประกันภัยที่ดี การกำหนดเงื่อนไขกรมธรรม์ที่ดี ล้วนแต่ต้องได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนประกันวินาศภัยหรือนายทะเบียนประกันชีวิตแล้วแต่กรณี

ในพระราชบัญญัติประกันวินาศภัยและประกันชีวิต ได้มีกฎหมายให้อำนาจ

รัฐมนตรีเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยหรือประกันชีวิตไว้หลายประการ โดยเฉพาะในกรณีที่น่าจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เอาประกันภัยและประชาชน

5. พระราชบัญญัติประกันภัย ทั้งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัยและประกันชีวิต พ.ศ. 2535 ต่างได้บัญญัติให้ตัวแทนประกันวินาศภัยและนายหน้าประกันวินาศภัยต้องขอรับใบอนุญาตเป็นตัวแทนและนายหน้าประกันภัยตามกฎหมาย คือ ต้องเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติตามกฎหมาย และเงื่อนไขที่นายทะเบียนกำหนด ผู้ที่ไม่ได้รับอนุญาตให้กระทำการในหน้าที่ตัวแทนและนายหน้าดังกล่าว ผู้ใดฝ่าฝืนจะถูกลงโทษถึงขั้นจำหรือปรับหรือทั้งจำทั้งปรับ

ดังนั้น เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้อง ในที่นี้จะนำเอาความหมายของตัวแทนและนายหน้าประกันวินาศภัย มาอธิบายดังต่อไปนี้

ความหมายของตัวแทนและนายหน้าประกันวินาศภัย

ในพระราชบัญญัติประกันวินาศภัยให้คำจำกัดความของคำว่า ตัวแทนประกันวินาศภัย และนายหน้าประกันวินาศภัย ไว้ดังนี้คือ

“ตัวแทนประกันวินาศภัย” หมายความว่า ผู้ซึ่งบริษัทมอบหมายให้ทำการชักชวนให้บุคคลทำสัญญาประกันภัยกับบริษัท

“นายหน้าประกันวินาศภัย” หมายความว่า ผู้ซึ่งซื้อหรือจัดการให้บุคคลทำสัญญาประกันภัยกับบริษัท โดยหวังบำเหน็จเนื่องจากการนั้น

จากคำจำกัดความตามกฎหมายดังกล่าวนี้ จะเห็นได้ว่าข้อแตกต่างระหว่างตัวแทนประกันวินาศภัยและนายหน้าประกันวินาศภัยมีดังนี้คือ

1. นายหน้าประกันวินาศภัย เป็นบุคคลที่ไม่อยู่ในการควบคุมของบริษัทผู้รับประกันภัย การทำงานของนายหน้ากระทำไปตามอำนาจหน้าที่ของตนโดยอิสระ และตามกฎหมายจะไม่ทำแทนผู้รับประกันภัย และไม่ได้รับมอบหมายจากผู้รับประกันภัยให้กระทำการใดหรือไม่กระทำการใด แต่สำหรับตัวแทนประกันวินาศภัยแล้วการทำงานในหน้าที่เป็นการได้รับมอบหมายให้ทำแทนผู้รับประกันภัยซึ่งเป็นตัวการ

2. ลักษณะการทำงานของนายหน้าประกันวินาศภัย เป็นการทำให้เพื่อหวังบำเหน็จซึ่งจะได้จากการซื้อหรือจัดการให้บุคคลเข้าทำสัญญาประกันภัยกับบริษัท แต่การทำงานของตัวแทนประกันวินาศภัยนั้น แม้ว่าในกรณีจะได้รับคำตอบแทนจากตัวการก็ตาม แต่ลักษณะของการทำงานเป็นการกระทำด้วยทุนทรัพย์และค่าใช้จ่ายของตัวการทั้งสิ้น

3. นายหน้าประกันวินาศภัยเป็นผู้ทำหน้าที่ “ซื้อ” หรือ “จัดการ” ให้บุคคลทำสัญญาประกันภัยกับบริษัท คำว่า “ซื้อ” นั้น หมายถึงการแนะนำหาช่องทางให้ผู้เอาประกันภัยจนสำเร็จ ส่วนคำว่า “จัดการ” นั้นหมายถึงการกระทำใดๆ อันเหมาะสมและจำเป็นเพื่อให้การทำสัญญาประกันภัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ซึ่งรวมถึงการเข้าเจรจาดำเนินการหรือข้อคุ้มครองต่างๆ และการตกลงจำนวนเบี้ยประกันภัยกับผู้รับประกันภัยด้วย ส่วนตัวแทนประกันวินาศภัยนั้น ตามปกติมีหน้าที่เฉพาะการชักชวนให้บุคคลเข้าทำสัญญาประกันภัยกับบริษัทเท่านั้น ไม่มีสิทธิเข้าทำสัญญาประกันภัยแทนผู้รับประกันภัยซึ่งเป็นตัวการแต่อย่างใด เว้นแต่จะได้รับมอบอำนาจเป็นหนังสือจากผู้รับประกันภัยตามแบบที่อธิบดีกำหนด

๘. การรับประกันภัยของบริษัทประกันภัย จะต้องพิจารณาว่า ภัยที่รับประกันนั้นเป็นภัยที่ดีหรือภัยที่ไม่ดี ภัยที่ดี คือ โอกาสเกิดการเสียหายน้อยมาก หรือแทบจะไม่เกิดขึ้นเลย หรือเป็นภัยที่มีความเสี่ยงสูง บริษัทประกันภัยจึงต้องมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาเลือกรับประกันภัย ดังนี้ คือ

1) ประสพการณ์ จากประสพการณ์ที่ผ่านมา ทำให้บริษัทประกันภัยต้องคำนึงถึง สภาพแวดล้อม หรือความเสียหายในอดีตที่เกิดขึ้นว่าเป็นอย่างไร มีจำนวนความเสียหายมากน้อยเพียงใด

2) เทคนิคในการเลือกรับประกัน เช่น ทรัพย์สินที่เป็นไม้กับตึกคอนกรีต และความแออัด โอกาสจะเกิดการเสียหายย่อมแตกต่างกัน บ้านเป็นไม้เวลาเกิดเพลิงไหม้เกิดขึ้นได้ง่าย และเสียหายมาก ส่วนตึกหรือคอนกรีตโอกาสเกิดไฟไหม้ยาก

3) **ทุนประกันภัย** คือ การกำหนดจำนวนเงินหรือวงเงินที่ผู้รับประกันภัยตกลงรับประกันทรัพย์สินของผู้เอาประกันภัย เช่น บ้านหลังหนึ่งตีราคาตามวัสดุที่ใช้มีราคาเท่ากับ 800,000 บาท จำนวนเงิน 800,000 บาท นี้ ทั้งสองฝ่ายตกลงกันและทำประกันภัย หากเกิดอัคคีภัยและบ้านถูกไฟไหม้เสียหายทั้งหมดในระหว่างที่กรมธรรม์มีผลบังคับใช้ บริษัทประกันภัยก็จะชดใช้ให้เท่ากับ 800,000 บาท และบริษัทประกันภัยจะรับประกันทรัพย์สินนี้ได้เท่ากับราคาของทรัพย์สิน หรือน้อยกว่า 800,000 บาท ก็ได้ แต่ผู้เอาประกันภัยจะขอทำการประกันภัยเกินกว่าทุนประกัน 800,000 บาท ไม่ได้

4) **การกระจายการเสี่ยงภัย** บริษัทประกันภัยไม่รับประกันภัยที่รวมอยู่ในจุด (บล็อก) เดียวกันทั้งหมด หมายความว่า การรับประกันภัยจะต้องกระจายและมีจำนวนมากพอที่จะให้บริษัททำนายความสูญเสียภายใต้ขอบเขตที่ไปด้วยกันได้

5) **การรับประกันภัยต่อหรือร่วมรับประกันภัยกับบริษัทประกันภัยอื่น** คือทางบริษัทพยายามกระจายการรับประกันภัยอย่างเดียวกันหรือใกล้เคียงกันพอสมควร แต่ต้องเลือกรับประกันภัยของแต่ละรายด้วยว่า มีความเสี่ยงภัยมากหรือน้อย ความสามารถในการรับเสี่ยงต่อภัยสูงเท่าใด ตัวอย่างเช่น นาย ก. มีบ้านหลังหนึ่งราคา 30,000,000 บาท ขอทำประกันภัยกับบริษัทประกันภัยแห่งหนึ่ง (มีทุนจดทะเบียนเท่ากับ 30,000,000 บาท) ในขณะที่บริษัทสามารถรับประกันภัยได้เพียงรายละเอียดไม่เกิน 3,000,000 บาท หรือ 10% ของทุน 30,000,000 บาท ส่วนที่เหลืออีก 27,000,000 บาท บริษัทก็จะส่งต่อไปให้บริษัทประกันภัยอื่นๆ ร่วมรับประกันภัย เช่นนี้ เราเรียกว่า การประกันภัยต่อ จากตัวอย่างนี้ มีข้อสังเกตว่าบริษัทประกันภัยกระจายการเสี่ยงภัยไว้กับหลายๆ บริษัท ในลักษณะของการประกันภัยต่อ หากเกิดการเสียหายบริษัทที่รับผิดชอบชดใช้เพียง 3,000,000 บาท เท่านั้น ส่วนอีก 27,000,000 บาท บริษัทที่รับประกันภัยต่อจะรับภาระไป

7) **รายได้ของบริษัทประกันภัย** คือ เบี้ยประกันภัยซึ่งเป็นเงินที่ผู้เอาประกันภัยจ่ายให้กับบริษัทประกันภัย อัตราเบี้ยประกันภัยที่รับประกันภัยแต่ละชนิดแตกต่างกันไป

การพิจารณาอัตราเบี้ยประกันภัยต้องคำนึงถึง ดังนี้

1) ใช้หลักการเสนออัตราที่เป็นธรรม หากบริษัทประกันภัยกำหนดอัตราเบี้ยประกันภัยสูงเกินไป อาจทำให้คนไม่ยอมทำประกันภัย อัตราเบี้ยประกันภัยในภัยแต่ละชนิดในประเทศไทย บริษัทประกันภัยเก็บในอัตราที่ได้รับอนุมัติจากกรมการประกันภัย กระทรวงพาณิชย์

2) เบี้ยประกันภัยอาจลดลงได้ หากผู้เอาประกันภัยได้มีการเรียกร้องค่าสินไหมน้อย หรือไม่เรียกร้องค่าสินไหมเลย และมีการเตรียมป้องกันภัยไว้ด้วย เช่น ทำการประกันรถยนต์ไว้กับบริษัทประกันภัย ในระยะเวลาของสัญญา 1 ปี ผู้เอาประกันภัยชำรุดยนต์โดยไม่มีการเรียกร้องค่าเสียหายจากบริษัทประกันภัย พอสัญญาสิ้นสุดลง ก็ขอต่อสัญญาใหม่ ทางบริษัทประกันภัยก็จะลดค่าเบี้ยประกันภัยให้ คือเสียถูกลง หรือให้ส่วนลดนั่นเอง ในบางกรณีเบี้ยประกันภัยอาจลดลงได้ หากผู้เอาประกันภัยได้มีการเตรียมป้องกันภัยไว้ด้วย เช่น โรงงานที่มีระบบป้องกันอัคคีภัยจะเสียเบี้ยประกันในอัตราที่ต่ำกว่าโรงงานที่ไม่มีระบบป้องกันอัคคีภัย

3) เมื่อบริษัทประกันภัยได้รับเงินค่าเบี้ยประกันภัยจากผู้เอาประกันภัย ต้องนำมาจัดสรร เช่น กันบางส่วนไว้เสียภาษี ค่าใช้จ่ายของบริษัทส่วนที่เหลืออาจจะลงทุนระยะสั้น หาดอกผลเท่าที่จะทำได้ ทั้งนี้การลงทุนจะต้องเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

หลักการที่ใช้ในการประกันภัย

ในการประกันภัยจำเป็นต้องมีหลักการที่นำมาใช้ในการประกันภัย ซึ่งพอจะสรุปเป็นข้อๆ ได้ดังต่อไปนี้

1. หลักของความน่าจะเป็น¹ (Theory of Probability) ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้กับการประกันภัยทุกประเภท โดยสามารถเขียนเป็นสูตรได้ดังนี้

$$P = \frac{a}{n}$$

P = ความน่าจะเป็นที่เหตุการณ์จะเกิดขึ้น

a = จำนวนเหตุการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

n = จำนวนเหตุการณ์ทั้งหมด

หลักของความน่าจะเป็นถ้าอธิบายง่ายๆ จะได้ดังนี้คือ ไฟชุดหนึ่งมี 52 ใบ ถ้าหยิบไฟขึ้นมา 1 ใบ ไฟเคไฟดำมีเพียง 1 ใบ ดังนั้นเมื่อใช้สูตรแทนค่าจะได้ $P = 1/52$ หรือถ้าจะบอกว่า ไฟเค มี 4 ใบ ดังนั้น $P =$ ความน่าจะเป็นที่จะหยิบไฟเคไฟดำ $= 4/52$

¹ เป็นเพียงแค่อยกให้เห็นถึงที่มาของพื้นฐานการร่วมกันเสี่ยงภัยที่เท่ากัน มิได้ลงลึกถึงการกำหนดอัตราเบี้ยประกันภัย ซึ่งมีความพิสดารกว่านี้

2. การที่ถือจำนวนมากเข้าว่า (Law of Great Number) ตามหลักการหมายความว่า บริษัทฯ รับประกันภัยเป็นจำนวนมากๆ ราย โอกาสที่จะเกิดความเสียหายในเวลาเดียวกันนั้นเป็นไปได้ แต่อาจจะมียางรายได้รับความเสียหาย บริษัทฯ ก็เอาเงินเบี้ยประกันภัยของผู้ที่ยังไม่ได้รับความเสียหาย หรือเงินสำรองชดใช้ให้ การรับประกันภัยเป็นจำนวนมากๆ ราย บริษัทต้องพิจารณาเลือกด้วยเช่นกัน คือ ไม่พยายามรับประกันภัยที่ทรัพย์สินอยู่ติดๆ กัน หากเป็นเช่นนี้ก็ให้บริษัทรับประกันภัยอื่นเข้ามาร่วมรับผิดชอบด้วย หากเกิดการเสียหายขึ้นก็ชดใช้บ้างในจำนวนไม่มากนัก เป็นต้น จากที่ได้กล่าวมานี้พอจะมองเห็นภาพได้ว่า บริษัทฯ สามารถคาดการณ์ได้ถูกต้องมากน้อยเพียงใดหากบริษัทฯ รับประกันบ้านคนไว้ 50,000 หลัง และในจำนวนบ้านที่รับประกันไว้นี้ ไม่มีความเสียหายใดๆ เกิดขึ้นเลยแน่นอน บริษัทฯ จะได้รับเงินเบี้ยประกันภัยก้อนใหญ่ทีเดียว แต่จากประสบการณ์ของการดำเนินกิจการประกันภัย ปรากฏว่า บริษัทประกันภัยต้องชดใช้ค่าสินไหมให้แก่ผู้เอาประกันอัคคีภัยที่ทรัพย์สินเสียหาย ประมาณร้อยละ 32 ของเบี้ยประกันภัย (ข้อมูลประมาณการของปี พ.ศ. 2541 โดย กรมการประกันภัย) ดังนั้น ประสบการณ์ของการดำเนินกิจการประกันภัยจะช่วยให้บริษัทฯ คาดคะเนเหตุการณ์ได้เกือบ 100% ทำให้บริษัทฯ สามารถที่จะรับประกันภัยบ้านของผู้เอาประกันภัยได้เป็นจำนวนมากราย

3. หลักการเฉลี่ย (Law of Average) การรับประกันภัยถือว่าเป็นการเฉลี่ยการเสี่ยงภัยร่วมกัน หลักการเฉลี่ยค่าเสียหายจึงเป็นหลักสำคัญของการประกันภัย เช่น บ้านที่อยู่อาศัย 10,000 หลัง ราคาหลังละ 1,000,000 บาท ในปีหนึ่งๆ คาดคะเนจากประสบการณ์ว่าจะมีไฟไหม้ 15 หลัง ดังนั้นความเสียหายทั้งหมดในปีหนึ่งๆ คือ 15,000,000 บาท เฉลี่ยบ้าน 10,000 หลัง คือหลังละ $\frac{15,000,000}{10,000} = 1,500$ บาท ต่อปี

4. ความสุจริตอย่างยิ่ง (Utmost Good Faith) สัญญาประกันภัยเป็นสัญญาที่ผู้รับประกันภัยและผู้เอาประกันภัยต้องซื่อสัตย์สุจริตต่อกัน ผู้เอาประกันภัยต้องแจ้ง บอก แล่งรายละเอียดของทรัพย์สินหรือตัวผู้เอาประกัน (ทำประกันชีวิต) ให้ทางบริษัทฯ ทราบ โดยไม่ปิดบังอำพรางแต่ประการใด ถ้าหากผู้เอาประกันภัย

ละเว้นจิตใจไม่แจ้ง ไม่บอกรายละเอียดที่เป็นความจริงเพื่อจะได้ทำให้อัตราเบี้ยประกันภัยถูกลง และทำให้บริษัทตกลงรับประกันภัย ประเด็นนี้อาจทำให้สัญญาประกันภัยฉบับนี้กลายเป็นโมฆียะได้ บริษัทสามารถบอกล้างสัญญาปฏิเสธการจ่ายค่าสินไหมทดแทนได้ แต่อย่างไรก็ตามทางฝ่ายบริษัทฯ ต้องชี้แจงในรายละเอียดของสัญญาประกันภัยให้ทางผู้เอาประกันทราบว่าอะไรบ้างที่รับผิดชอบ และไม่รับผิดชอบ จำเป็นที่จะต้องให้ผู้เอาประกันภัยได้เข้าใจด้วยเช่นกัน ในเรื่องของความสุจริตใจอย่างนี้ใช้กับการประกันวินาศภัยและการประกันชีวิต ซึ่งพอจะแบ่งออกได้ดังนี้²

1) การแถลงเท็จ (Misrepresentation) หมายถึง การให้รายละเอียดด้วยปากเปล่าหรือการตอบคำถามกับทางบริษัทประกันภัยในขณะที่ทำสัญญาประกันภัยในความเป็นจริงต่าง ๆ สามารถทำเป็นลายลักษณ์อักษรได้ การแจ้งรายละเอียดที่ไม่เป็นความจริง ทำให้สัญญาประกันภัยกลายเป็นโมฆียะได้ ส่วนรายละเอียดที่ไม่เป็นจริงนั้นไม่รุนแรง ตัวอย่างเช่น ตามอายุของผู้เอาประกันที่ตาย ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง หรือไม่มีเจตนาฉ้อฉล ก็ไม่ทำให้สัญญากลายเป็นโมฆียะ สัญญาประกันภัยที่จะเป็นโมฆียะหรือไม่มีผลบังคับใช้ ก็ต่อเมื่อผู้เอาประกันปกปิดหรือปิดบังอำพราง รายละเอียดของเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการทำประกันภัย

2) คำรับรอง (Warranties) การแถลงหรือการบอกกล่าวรายละเอียดเป็นส่วนหนึ่งของสัญญาประกันภัย ซึ่งในที่สุดคือ เป็นคำรับรองของผู้เอาประกันภัย คำรับรอง หมายถึง สัญญาหรือข้อตกลงทั้งหมดของผู้เอาประกันภัยที่ได้ใส่ไว้ในสัญญาประกันภัย หรือหมายถึง การที่ผู้เอาประกันภัยให้คำรับรองต่อผู้รับประกันภัย

¹ โมฆียะกรรม เป็นนิติกรรมที่อาจเสียเปล่า หากว่าได้ถูกบอกล้างสัญญาภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดตามบทบัญญัติมาตรา 865 ว่า ถ้าได้มีการปกปิด หรือแถลงข้อความเท็จ สัญญาเป็นโมฆียะ

² Elliott & Vaughan, *Fundamental of Risk Insurance*, John Wiley & Sons., Inc., 1974

ว่า ผู้เอาประกันภัยจะต้องทำการอันใดอันหนึ่ง หรือไม่กระทำการอันใดอันหนึ่งเพื่อประโยชน์ในการเสี่ยงภัยของผู้รับประกัน¹ ดังนั้น ข้อตกลง เช่น เตรียมอุปกรณ์สัญญาเตือนภัยเมื่อมีขโมยบุกรุกเข้ามาในบ้าน เป็นต้น การไม่ปฏิบัติตามคำรับรองที่ให้ไว้ อาจทำให้สัญญาเป็นโมฆะได้ คำรับรองแตกต่างจากการให้รายละเอียด คือ

1. คำรับรองอาจจะไม่ใช่รายละเอียดของเนื้อหา
2. คำรับรองอาจเป็นส่วนหนึ่งของข้อตกลงสัญญาประกันภัย

3) การปกปิดข้อความ (Concealment) ผู้เอาประกันภัยต้องกรอกใบคำขอ และจะต้องเปิดเผยข้อเท็จจริงโดยความสมัครใจที่จะทำประกันภัยกับผู้รับประกันภัย การละเว้นหรือไม่บอกข้อความที่เป็นจริง เป็นองค์ประกอบของการปกปิดข้อความ อาจทำให้สัญญาเป็นโมฆะ ตัวอย่างเช่น ผู้รับประกันภัยถามว่า ผู้เอาประกันภัยดื่มสุราสม่ำเสมอหรือไม่อย่างไร ถ้าผู้เอาประกันภัยมีนิสัยดื่มสุราก็ต้องเปิดเผยให้ผู้รับประกันภัยทราบ เป็นต้น

4) การมีส่วนได้เสีย (Insurable Interest) ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 863 บัญญัติว่า “อันสัญญาประกันภัยนั้น ถ้าผู้เอาประกันภัยมิได้มีส่วนได้เสียในเหตุที่ประกันไว้แล้วไซ้ ท่านว่ายอมไม่ผูกพันคู่สัญญาแต่อย่างหนึ่งอย่างใด” ส่วนได้เสีย² หมายถึง ผู้เอาประกันภัยจะต้องมีกรรมสิทธิ์ สิทธิ ประโยชน์ หรือความรับผิดชอบตามกฎหมายในวัตถุที่เอาประกันภัย ในขณะที่ทำสัญญาประกันภัย ตัวอย่างเช่น ผู้เอาประกันภัยเป็นเจ้าของบ้าน เอาบ้านหลังนี้ประกันภัยกับผู้รับประกันภัย หากเกิดความเสียหายขึ้น ผู้เอาประกันภัยมีส่วนได้เสียกับทรัพย์สินที่ได้รับความเสียหาย

อย่างไรก็ดี การศึกษาส่วนได้เสียในการประกันภัยควรแยกพิจารณาระหว่างประกันวินาศภัย และการประกันชีวิต ซึ่งมีข้อแตกต่างกันอยู่บ้าง

¹ สมาคมประกันวินาศภัย, คู่มือวิชาการประกันภัย, 2529-30

² Ibid หน้า 34

สาระสำคัญของส่วนได้เสีย สรุปได้ดังนี้คือ

- 1) จะต้องมีการสมสิทธิ์ สิทธิ ประโยชน์ หรือมีความรับผิดชอบตามกฎหมาย ซึ่งตีราคาในลักษณะเป็นเงินได้
- 2) การสมสิทธิ์ สิทธิ หรือประโยชน์เหล่านี้ จะต้องอยู่เหนือตัวทรัพย์สิน หรือ ความรับผิดชอบเป็นวัตถุที่เอาประกันภัย ในขณะที่ทำสัญญาประกันภัย
- 3) ผู้เอาประกันภัยต้องมีความผูกพันกับวัตถุที่เอาประกันภัย ในกรณีที่จะเกิดความเสียหาย
- 4) ความผูกพันระหว่างผู้เอาประกันภัยกับวัตถุที่เอาประกันภัยนั้นจะต้องเป็นไปตามกฎหมาย

5. การชดเชยค่าเสียหาย (Indemnity) เป็นหลักการที่ค่อนข้างจะสำคัญมาก ปัญหาต่างๆ ที่ผู้เอาประกันภัยกับผู้รับประกันภัยตกลงและนำประเด็นขึ้นฟ้องร้องศาล เพราะความไม่เข้าใจในเรื่องนี้ การชดเชยค่าเสียหาย หมายถึงผู้รับประกันภัยต้องชดเชยค่าเสียหายที่เกิดขึ้น ในจำนวนสูงสุดที่รับประกันภัยไว้ หรือตามความเสียหายที่เกิดขึ้นอย่างแท้จริงในระหว่างที่สัญญาประกันภัยฉบับนั้นมีผลบังคับใช้ ตัวอย่างเช่น นายแดง เกษตรศาสตร์เป็นเจ้าของบ้านหลังหนึ่งราคา 5,000,000 บาท ทำประกันภัยไว้กับบริษัทแห่งหนึ่ง กรมธรรม์มีระยะเวลา 1 ปี พอตกลงทำประกันภัยไว้ได้ 4 เดือน ไฟไหม้โรงรถ ค่าเสียหายเท่ากับ 50,000 บาท ถ้าหากนายแดงไม่ขอรับเป็นเงิน ขอให้บริษัทฯ ช่อมแซมก็สามารถทำได้ โดยให้บริษัทฯ ช่อมแซมให้กลับสู่สภาพเดิมเป็นต้น ดังนั้น การเสียหายที่เกิดขึ้นเป็นจำนวนเท่าใด ก็จะได้รับชดเชยเท่ากับการเสียหายนั้น มิได้หมายความว่า บริษัทฯ ต้องชดเชยเท่ากับ 5,000,000 บาท การจะชดเชยให้เท่ากับทุนประกันคือ 5,000,000 บาท หมายความว่าบ้านหลังที่เอาประกันนั้นได้รับความเสียหายหมดทั้งหลัง คือ ไฟไหม้บ้านหมดทั้งหลังเลย และบริษัทได้รับประกันไว้จำนวนเงินสูงสุด 5,000,000 บาท ถ้าเป็นเช่นนี้ก็ชดเชยให้เท่ากับ 5,000,000 บาท เป็นต้น

6. เหตุใกล้ชิด (Proximate Cause) หมายถึง ความเสียหายที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วหรือสาเหตุของความเสียหายอยู่ภายใต้การคุ้มครองของสัญญาประกันภัย หรือหมายถึง ความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้น เกิดจากหรือเป็นผลโดยตรงอันใกล้ชิดของภัยที่กรมธรรม์คุ้มครอง¹ ตัวอย่างเช่น ขณะเกิดไฟไหม้บ้านหลังหนึ่ง เจ้าหน้าที่ฉีดน้ำสกัดไฟบ้านที่อยู่ติดๆ กัน ซึ่งได้ทำประกันภัยไว้ เพื่อไม่ให้ไฟลุกลาม ทำให้ทรัพย์สินของบ้านนั้นได้รับความเสียหาย บริษัทประกันภัยก็จะชดเชยค่าเสียหายให้ แม้ว่าความเสียหายจะมีได้เกิดโดยตรงจากไฟไหม้ก็ตาม เพราะเป็นความเสียหายอย่างรวดเร็วฉับพลันหรือโดยตรงจากไฟไหม้ หรือความเสียหายจากควันและความร้อนไหม้เกรียม เป็นต้น

¹ Ibid หน้า 37

7. อื่นๆ ในที่นี้จะขอยุติถึงหลักการเฉลี่ยค่าชดใช้ คือ ผู้รับประกันภัยหลายรายร่วมเสี่ยงภัยสิ่งเดียวกัน เมื่อเกิดการเสียหายก็จะเฉลี่ยชดใช้ค่าเสียหายตามส่วน ตัวอย่าง มี 3 บริษัทาร่วมรับประกันอัคคีภัยไว้เป็นเงินประกัน 300,000 บาท เกิดไฟไหม้บ้านของผู้เอาประกันทั้งหลังเลย ดังนั้นทั้ง 3 บริษัทา ก็จะชดใช้รายละเอียดตามส่วนที่รับผิดชอบให้แก่ผู้เอาประกันภัย

การรับช่วงสิทธิ์ (Subrogation) หมายถึง ผู้รับประกันภัยเข้าไปสวมสิทธิในนามผู้เอาประกันภัยหรือผู้รับประโยชน์ เรียกร่องค่าเสียหายจากคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่ง โดยทางผู้รับประกันภัยได้ชดใช้ค่าเสียหายให้กับผู้เอาประกันภัยก่อน เพื่อให้คู่กรณีชดใช้ค่าเสียหายที่เกิดขึ้นให้ หรืออธิบายง่ายๆ ว่า เมื่อเกิดการเสียหายขึ้น ทางผู้รับประกันภัยชดใช้ค่าเสียหายให้กับผู้เอาประกันภัย ต่อจากนั้น ผู้รับประกันภัยจะทำหน้าที่แทนผู้เอาประกันภัยที่จะไปเรียกร้องค่าเสียหายต่างๆ จากคู่กรณี โดยผู้เอาประกันภัยต้องมอบอำนาจให้กับผู้รับประกันภัย ให้กระทำการแทนในนามผู้เอาประกันภัย

หลักการประกันภัยที่ใช้ในการประกันภัยที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นนี้ เป็นหลักการกว้างๆ ที่บริษัทประกันภัยใช้อยู่ในปัจจุบัน โดยเฉพาะเรื่องของความสุจริตใจอย่างยิ่ง ถ้าผู้เอาประกันภัยและผู้รับประกันภัย ต่างใช้ความจริงใจหรือความซื่อสัตย์ต่อกัน ปัญหาต่างๆ ที่เคยได้ยิน ได้ฟังมาก็คงจะไม่เกิดขึ้นเลย เพราะทั้งสองฝ่ายต่างเคารพในความซื่อสัตย์สุจริตนั่นเอง

ปัจจัยของการพิจารณารับประกันภัย

คนทั่วๆ ไปมักมีความสงสัยว่า บริษัทประกันภัยได้รับค่าเบี้ยประกันภัยจำนวนไม่มากนักในการรับเสี่ยงภัยต่างๆ แล้วเอาเงินที่ไหนมาจ่ายให้กับผู้เอาประกันภัย เช่น บ้านหลังหนึ่ง ราคา 500,000 บาท บริษัทฯ คิดเบี้ยประกันเป็นเงิน 1,250 บาทเท่านั้น ถ้าบ้านถูกไฟไหม้ทั้งหลังบริษัทต้องชดใช้ให้เป็นจำนวนเงิน 500,000 บาท หากไม่เกิดความเสียหายเลยในระหว่างสัญญาประกันภัยมีผลบังคับใช้ บริษัทก็จะไม่คืนเงิน 1,250 บาท ให้กับผู้เอาประกันภัย เงินเบี้ยประกันนี้จำนวนไม่มากนัก แต่ก็สามารถทำให้บริษัทประกันภัยอยู่ได้เพราะใช้หลักเกณฑ์ในการพิจารณารับประกันภัย โดยใช้ประสบการณ์และหลักของความน่าจะเป็น

แนวทางการพิจารณารับประกันภัย จะต้องพิจารณาปัจจัยต่างๆ ดังต่อไปนี้ :

1. การคิดเบี้ยประกันภัยกับทุนประกันภัยและสัญญา

การคิดเบี้ยประกันภัยในการประกันภัยแต่ละชนิด ไม่ว่าจะเป็นการประกันวินาศภัยหรือการประกันชีวิตก็ตาม อัตราเบี้ยประกันต้องไม่สูงหรือต่ำเกินไป ควรอยู่ในระดับอัตราที่เหมาะสม เพราะจะทำให้คนทั่วๆ ไปสามารถซื้อประกันภัยได้ และบริษัทประกันภัยเองก็อยู่ได้เพราะเบี้ยประกันภัย

การคิดเบี้ยประกันภัยเหมือนกับการคิดราคาของสินค้า คือต้องคำนึงถึงหลักการเสนอและการสนองของตลาด บริษัทประกันภัยต้องคำนึงถึงต้นทุนในการดำเนินงาน เบี้ยประกันภัยจะต่ำกว่าทุนไม่ได้ ต่อมาก็ต้องพิจารณาถึงค่าใช้จ่ายภายในบริษัท ภาษี ค่านายหน้า และกำไรด้วย

การคิดเบี้ยประกันวินาศภัยที่บริษัทประกันภัยใช้คำนวณเรียกเก็บจากผู้เอาประกันภัย จำเป็นต้องพิจารณาถึงปัจจัยต่างๆ ดังต่อไปนี้

- 1) ความเสียหายที่คาดคะเนตามสถิติ
- 2) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของบริษัทประกันภัย
- 3) เงินสำรองสำหรับความเสียหายที่คาดไม่ถึง

ส่วนการคำนวณเบี้ยประกันชีวิต มีสูตรที่ใช้คำนวณในแต่ละประเภทของการประกันชีวิต และจะต้องนำปัจจัยที่สำคัญ เช่น อัตราการมรณะ อัตราดอกเบี้ย และค่าใช้จ่ายของบริษัทประกันภัยมาใช้ในการคำนวณ

การกำหนดเบี้ยประกันได้แม่นยำขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่อไปนี้ คือ

1. ประสบการณ์ของบริษัทประกันภัยในการรับประกันภัยในอดีตที่ผ่านมา
2. ความเสียหายที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต
3. ความเสียหายเนื่องจากภัยที่อาจจะทำความเสียหายเกินกว่าที่คาดไว้
4. ค่าใช้จ่ายของบริษัทฯ
5. เอาอัตราเบี้ยประกันของประเทศเพื่อนบ้านมาประกอบการพิจารณา
6. เอาอัตราเบี้ยประกันของประเทศที่รับประกันภัยทั่วโลกมาประกอบการพิจารณา

การพิจารณา

ฯลฯ

2. จำนวนเงินเอาประกันภัย หรือทุนประกันภัย (Sum Insured)

ทุนประกันภัย¹ หมายถึงจำนวนเงินที่ผู้รับประกันภัยยินยอมที่จะรับผิดชอบในความเสียหายในจำนวนสูงสุด ตัวอย่าง นายเกษตร เศรษฐศาสตร์ ประกันภัย

¹ ทุนประกันภัย เป็นคำที่ใช้ทั่วไปแทนคำว่า “จำนวนเงินเอาประกันภัย”

บ้านของเขาในจำนวนเงิน 1,000,000 บาท ทางผู้รับประกันภัยก็ตกลงรับประกันในวงเงินเท่ากับ 1,000,000 บาท หากเกิดการเสียหายขึ้น คือบ้านหลังนี้ไฟไหม้หมดเลย ผู้รับประกันภัยก็จะชดใช้เงินให้ในจำนวนสูงสุด คือ 1,000,000 บาท

อีกตัวอย่างหนึ่ง คือ นายเกษม มอโก ดกลงทำประกันชีวิตของเขากับผู้รับประกันภัยในจำนวนเงิน 600,000 บาท จำนวนเงินที่ทางผู้รับประกันภัยตกลงกับนายเกษม เป็นจำนวนเงินแน่นอน หากนายเกษมถึงแก่กรรม ผู้รับประกันภัยก็ต้องชดใช้เท่ากับจำนวนเงิน 600,000 บาท ผิดกับสัญญาประกันวินาศภัย ซึ่งมีลักษณะเป็นค่าทดแทนความเสียหาย

ปกติทุนประกันภัยของทรัพย์สินก็จะพิจารณาจากทรัพย์สินที่ขอทำประกันภัยว่ามีราคาประเมินเท่าใดแล้วก็ตกลงกันตามราคาประเมินที่เป็นความจริง มิใช่บ้านราคาประเมิน 500,000 บาท ขอตกลงทำประกันภัยในจำนวนทุนประกันภัย 2,000,000 บาท ในกรณีเช่นนี้ คงไม่มีผู้รับประกันภัยรายใดรับประกันภัย เพราะทุนประกันภัยมีราคาเกินกว่าทรัพย์สินที่แท้จริง แต่ถ้าตกลงทำประกันภัยน้อยกว่า 500,000 บาท เช่น 250,000 บาท หรือ 300,000 บาท ก็สามารถตกลงทำประกันภัยได้ เมื่อเกิดการเสียหายก็ชดใช้กันตามสัดส่วนที่ขอทำประกันภัยไว้ แต่ในเรื่องของการทำประกันชีวิต ทุนประกันภัยจะกำหนดกันโดยพิจารณาจากรายได้ของผู้เอาประกันภัยเป็นหลัก ความสามารถในการจ่ายของผู้เอาประกันภัย พอที่จะเป็นไปได้หรือไม่ หากกำหนดทุนประกันภัยมาก ๆ ก็ต้องจ่ายเบี้ยประกันแพงตามไปด้วย

3. สัญญาประกันภัย

สัญญาประกันภัย คือ เป็นสัญญาที่ถูกต้องตามกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เป็นข้อตกลงระหว่างผู้เอาประกันภัยกับผู้รับประกันภัย ก่อให้เกิดความผูกพันกันทางกฎหมาย สามารถนำไปฟ้องร้องให้อีกฝ่ายหนึ่งปฏิบัติตาม สัญญาประกันภัยเป็นเอกเทศสัญญา ฉะนั้นกระทำได้โดยพิจารณาถึงตัวบุคคลอันเป็นคู่สัญญาเป็นสำคัญ เพราะฉะนั้นผู้เอาประกันภัยหรือผู้รับประกันภัย จึงไม่อาจโอนกรรมสิทธิ์ไปยังอีก

ฝ่ายหนึ่งได้โดยปราศจากการยินยอมของอีกฝ่ายหนึ่ง ดังนั้น การประกันทรัพย์สินเมื่อทรัพย์สินเปลี่ยนมือ กรรมธรรม์ก็ไม่โอนตามไปด้วย ยกเว้นการประกันภัยทางทะเล กรรมธรรม์สามารถโอนได้อย่างเสรี

3.1 ลักษณะของสัญญาประกันภัย มีดังต่อไปนี้

1. เป็นสัญญาที่ทำขึ้นระหว่างผู้รับประกันภัย (บริษัทฯ) กับผู้เอาประกันภัย
2. ทำกันเป็นลายลักษณ์อักษร เรียกว่า กรรมธรรม์ (Policy)
3. ประกอบด้วยเงื่อนไขต่างๆ
4. อาจทำด้วยวาจาได้
5. สัญญาประกันภัย เหมือนกับสัญญาทั่วๆ ไป นำไปฟ้องร้องที่ศาลได้
6. ตัวบุคคลเป็นสาระสำคัญ เป็นผู้ที่มีความสามารถตามกฎหมายในการเข้าทำสัญญา
7. ผู้ที่ทำประกันภัยต้องเป็นเจ้าของทรัพย์สินนั้น ตัวอย่าง คนเช่าบ้านจะเอาบ้านที่เช่ามาทำประกันมิได้ เพราะไม่ได้เป็นเจ้าของบ้าน
8. สัญญาประกันภัยต้องมีค่าเสนอและค่าสนอง คือ ผู้รับประกันภัยจะเสนอทุนประกันภัย 500,000 บาท คิดอัตราเบี้ยประกันภัย .50% ผู้เอาประกันภัยจะตกลงหรือไม่ ถ้าตกลงก็ถือว่าสัญญาเกิดขึ้น
9. วัตถุประสงค์แห่งสัญญา ต้องไม่ผิดกฎหมายและไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน
10. ต้องมีข้อตกลงเกี่ยวกับการชำระเงิน มีข้อความระบุถึง
 - เงินเบี้ยประกันภัยที่ผู้เอาประกันภัยต้องจ่ายให้กับผู้รับประกันภัย
 - จำนวนทุนประกันภัย
 - กำหนดวันชำระเบี้ยประกันภัย (สัญญาประกันภัยจะมีผลบังคับใช้ก็ต่อเมื่อผู้เอาประกันภัยชำระเบี้ยประกันภัย)

- ผู้รับประกันภัยจะไม่ส่งกรมธรรม์ไปให้ เว้นแต่ได้ชำระเบี้ยประกันภัยแล้ว
- คู่สัญญาสามารถเปลี่ยนแปลงสัญญาได้ เมื่อตกลงกัน

สัญญาประกันภัย เป็นสัญญาที่คู่สัญญาต้องมีความซื่อสัตย์สุจริตซึ่งกันและกัน จะต้องเปิดเผยข้อความจริงต่างๆ ให้ทราบก่อนที่จะทำสัญญา หากฝ่ายใดไม่เปิดเผยข้อความเป็นจริง หรือบิดเบือนสาระสำคัญในทรัพย์สิน หรือแจ้งข้อความเป็นเท็จแก่ผู้รับประกันภัย สัญญาที่ทำไว้นั้นเป็นโมฆะ ผู้รับประกันภัยมีสิทธิบอกล้างสัญญาได้โดยบอกกล่าวให้ผู้เอาประกันภัยทราบตามเงื่อนไขของสัญญาประกันภัย

3.2 บุคคลที่เกี่ยวข้องในสัญญาประกันภัย

1. ผู้เอาประกันภัย (Insured) คือ เป็นคู่สัญญาประกันภัย มีหน้าที่เปิดเผยรายละเอียดที่เป็นความจริง และเป็นสาระสำคัญในการพิจารณารับประกันภัยของผู้รับประกันภัย เมื่อตกลงทำสัญญาประกันภัยจะต้องชำระเบี้ยประกันภัยในวันที่ทำสัญญา เมื่อเกิดการเสียหายกับทรัพย์สินที่เอาประกันภัย มีสิทธิในการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนตามความเสียหายที่แท้จริง แต่ไม่เกินจำนวนเงินที่เอาประกันภัย

2. ผู้รับประกันภัยหรือบริษัทประกันภัย (Insurer) เป็นคู่สัญญาประกันภัย การรับประกันภัยจะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ มีสิทธิรับเบี้ยประกันภัย ต้องชดใช้ค่าเสียหายทดแทนเมื่อเกิดวินาศภัยขึ้น ดังที่ได้ระบุไว้ในสัญญา การชดใช้ค่าเสียหายทำได้หลายวิธี คือ ชดใช้ให้เป็นเงินสด ช่อมแซมให้กลับสู่สภาพเดิมหรือการหาของชิ้นใหม่มาแทนที่ได้รับความเสียหาย

3. ผู้รับประโยชน์ (Beneficiary) เป็นบุคคลภายนอกสัญญา มีสิทธิเข้ารับเงินค่าสินไหมทดแทนตามสัญญาประกันภัย ตามข้อตกลงของผู้เอาประกันภัยกับผู้รับประกันภัย

4. ผู้รับโอนทรัพย์สินที่เอาประกันภัย (Assignee) ไม่ว่าจะเป็นการโอนโดยอำนาจกฎหมาย เช่น เจ้าของทรัพย์สินที่เอาประกันภัยถึงแก่กรรม ทรัพย์สินดังกล่าวตกแก่ทายาท หรือด้วยนิติกรรมใดๆ เช่น การโอนขายทรัพย์สินที่เอาประกันภัย สิทธิของผู้เอาประกันภัยตามสัญญาประกันภัยย่อมโอนไปยังผู้รับโอนทรัพย์สินนั้นด้วย

การประกันวินาศภัย (Non-Life Insurance)

1. ความเป็นมา

ประเทศจีนเมื่อประมาณ 3,000 ปี ก่อนคริสตกาล พ่อค้าชาวจีนได้พัฒนาวิธีการประกันภัยขึ้นสำหรับการขนส่งสินค้าตามลำน้ำแยงซี ซึ่งมีสายน้ำที่เชี่ยวกรากและเรือบรรทุกสินค้ามักอับปางอยู่เสมอ เนื่องจากมีหินใต้น้ำและเกาะแก่งที่คาดเดายาก อันตรายต่อการเดินเรือ ทำให้พ่อค้าบางคนต้องสิ้นเนื้อประดาตัว เพราะสินค้าได้รับความเสียหายหมด ดังนั้น ด้วยความกลัว พ่อค้าเหล่านี้จึงหาวิธีการกระจายความเสี่ยงภัยออกไป โดยนำสินค้าของตนบรรทุกไว้ในเรือลำอื่นหลายลำ แจกจ่ายกันไปจนครบจำนวนหีบห่อสินค้า ซึ่งถ้าเรือลำใดลำหนึ่งจมลง ก็หมายความว่าสินค้าของพ่อค้าแต่ละคนสูญเสียเพียงคนละ 1 หีบห่อเท่านั้น วิธีการเช่นนี้เป็นที่มาของการประกันภัยในปัจจุบัน

ราว ๆ ก่อนคริสต์ศตวรรษที่ 13 และ 14 ปรากฏว่ามีการประกันภัยทางทะเลกันอย่างแพร่หลายตามเมืองท่าต่างๆ ในทะเลเมดิเตอร์เรเนียน สัญญาประกันภัยการขนส่งสินค้าทางทะเลฉบับแรกของโลกเท่าที่มีปรากฏเป็นหลักฐานจนถึงปัจจุบันนี้คือ ฉบับลงวันที่ 23 ตุลาคม ค.ศ. 1347 ออกให้ ณ เมืองเจนัว ประเทศอิตาลี

สัญญาประกันภัยฉบับแรกของอังกฤษ เท่าที่ปรากฏตามหลักฐานซึ่งยังคงเก็บรักษาไว้ถึงปัจจุบันคือ “Broke Sea Insurance Policy” ปี ค.ศ. 1547 วิธีประกันภัยในสมัยนั้นคือ เจ้าของเรือหรือพ่อค้าที่ต้องการซื้อประกันภัยจะทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินต่างๆ ที่จะบรรทุกลงเรือได้รายการเหล่านี้นายธนาคารหรือบุคคลอื่นๆ ที่ประสงค์จะรับประกันภัยจะลงชื่อพร้อมกับระบุจำนวนเงินที่ตนจะรับเสี่ยงแล้วลงลายมือชื่อไว้ (และนี่คือที่มาของคำว่า Underwriter) และเพื่อเป็นค่าตอบแทนในการเข้ารับเสี่ยงภัย ผู้ลงนามข้างใต้ (Underwriter) แต่ละคนจะได้รับค่าตอบแทน เรียกว่า เบี้ยประกันภัย (Premium) ช่วงระยะเวลานั้น สัญญาประกันภัยส่วนมากเป็นสัญญาประกันภัยทางทะเล ต่อมาก็ขยายออกไปคุ้มครองการเสียชีวิตของนายเรือและลูกเรือ รวมทั้งพ่อค้าที่ขนส่งสินค้าไปกับเรือ ตลอดจนคุ้มครองจำนวนเงินที่จะเป็นค่าไถ่ตัวเมื่อถูกโจรสลัดจับด้วย

สำหรับการประกอบธุรกิจประกันภัยในประเทศไทย ไม่มีหลักฐานแน่ชัดว่าได้เริ่มขึ้นตั้งแต่เมื่อใด ตามประวัติศาสตร์สมัยกรุงศรีอยุธยา ไทยได้มีการค้าขายกับชาวต่างประเทศ และได้นำเข้าการประกันภัยเข้าสู่ประเทศด้วย นั่นก็คือ การประกันภัยทางทะเล ซึ่งนับว่าเป็นการประกันภัยแบบแรกของการประกันวินาศภัย แต่ไม่มีการจดทะเบียนการค้าหรือแจ้งขออนุญาตจากรัฐบาลแต่อย่างใด จนกระทั่ง พ.ศ. 2451 ได้มีประกาศกฎหมายที่มีส่วนควบคุมการประกันภัยเป็นครั้งแรก ปี พ.ศ. 2471 รัฐบาลได้ตราพระราชบัญญัติควบคุมกิจการค้าขาย อันกระทบถึงความปลอดภัยหรือผาสุกแห่งสาธารณชนขึ้น โดยกำหนดให้ผู้ประสงค์ประกอบธุรกิจประกันภัยต้องได้รับพระบรมราชานุญาตก่อน ต่อจากนั้นก็มีการประกันภัยประเภทอื่นๆ ตามมา

ธุรกิจประกันภัยเกี่ยวข้องกับมหาชน ดังนั้น รัฐบาลจึงต้องเข้ามาควบคุมอย่างใกล้ชิด ปัจจุบันกฎหมายที่ควบคุมการประกอบธุรกิจประกันภัยโดยเฉพาะคือ พระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535

2. ประเภทของการประกันวินาศภัย ในที่นี้แบ่งออกเป็น 4 ประเภทดังต่อไปนี้

2.1 การประกันอัคคีภัย (Fire Insurance)

2.1.1 ความเป็นมาของการประกันอัคคีภัย

เมื่อเดือนกันยายน ค.ศ. 1666 ได้เกิดไฟไหม้ครั้งใหญ่ขึ้นที่นครลอนดอน ทำให้อาคารบ้านเรือนเกือบสามในสี่ของนครลอนดอนได้รับความเสียหายจากเหตุการณ์ครั้งนี้ ทำให้บรรดาบุคคลต่างๆ เริ่มคิดว่า ควรจะต้องมีผู้รับผิดชอบ ในปีต่อมา ดร.นิโคลาส บอร์บอนได้จัดตั้งสำนักงานอัคคีภัยขึ้น และในปี ค.ศ. 1680 ดร.บอร์บอน ได้รับหุ้นส่วนเพิ่มขึ้นเพื่อเฉลี่ยการรับเสี่ยงภัย และอีกสามปีต่อมาได้เกิดธุรกิจเช่นนี้อีก 1 แห่ง คือ “The Friendly Society” ซึ่งออกกรมธรรม์รับประกันอัคคีภัยและจัดพนักงานดับเพลิงไว้สำหรับผจญเพลิงที่เกิดขึ้นกับทรัพย์สินที่เอาประกันภัยไว้

อย่างไรก็ตาม ได้มีบริษัทประกันภัยในประเทศอังกฤษ เข้ามาจัดตั้งการประกันอัคคีภัยในประเทศไทย เรียกว่า “สมาคมอตราเบี้ยประกัน” และเป็นที่น่าสังเกตว่าการดำเนินธุรกิจประกันภัยในประเทศไทยได้ใช้หลักการของประเทศอังกฤษตั้งแต่เริ่มต้น ปัจจุบันเรามีบริษัทที่รับประกันอัคคีภัยหลายบริษัท

2.2.2 ความหมายของการประกันอัคคีภัย

การประกันอัคคีภัย คือสัญญาที่คุ้มครองการสูญเสียหรือเสียหายของทรัพย์สินที่เอาประกันเป็นวินาศภัยจากเหตุการณ์ต่อไปนี้

- เพลิงไหม้ที่เกิดจากไฟ
- ฟ้าผ่า
- การระเบิดของแก๊สที่ใช้ในครัวเรือน หรือประโยชน์เพื่อการอยู่อาศัย

นอกจากนี้ยังรวมถึงความเสียหายสืบเนื่อง ซึ่งแม้จะมีได้มีสาเหตุโดยตรงจากไฟไหม้ก็ตาม แต่ถ้าความเสียหายสืบเนื่องได้ว่า “ไฟ” เป็นเหตุที่เกิดขึ้นและทำความเสียหายแล้ว บริษัทผู้รับประกันจะต้องรับผิดชอบชดใช้ความเสียหายดังกล่าว ซึ่งได้แก่

1. คิวไฟหรือความร้อนไหม้เกรียม
2. น้ำซึ่งใช้ดับไฟ
3. การกระทำของเจ้าหน้าที่ดับเพลิงที่ได้ปฏิบัติไปตามหน้าที่ หรือเป็นการกระทำเพื่อตัดต้นไฟไม่ให้ลุกลาม
4. สิ่งก่อสร้างที่พังทลายลงมา เช่น ไฟไหม้กำแพงที่อยู่ข้างบ้านแล้วหล่นมาทับเอาทรัพย์สินที่เอาประกัน
5. ความเสียหายของทรัพย์สินที่ถูกเคลื่อนย้ายจากอาคารที่ถูกไฟไหม้
6. เกิดจากธรรมชาติ คือ ทรัพย์สินที่ขนย้ายออกมาแล้วไม่เสียหาย แต่ถูกภัยธรรมชาติ เช่น ฝนตกทำให้ได้รับความเสียหาย

ไฟ หมายถึง ไฟที่ลุกขึ้นมาเป็นเปลว เป็นไฟที่ไม่มีใครต้องการ เพราะเปลวไฟนี้ทำลายทรัพย์สินต่างๆ ในการประกันอัคคีภัยเป็นการประกันไฟประเภทนี้

ไฟในทางทฤษฎีจำแนกออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ไฟที่เป็นมิตร (Friendly fire) คือไฟที่มนุษย์ก่อขึ้นเพื่อประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่ง และลุกไหม้อยู่ในขอบเขตที่กำหนด หรือมีการควบคุมที่ดี เป็นไฟที่ทุกคนต้องการ เช่น ไฟในเตาหุงต้ม
2. ไฟที่ไม่เป็นมิตร (Unfriendly fire) คือไฟที่ลุกลามออกมาจากเขตที่ตั้งใจไว้ หรือเจตนาทุจริต ความเสียหายชนิดนี้ บริษัทต้องรับผิดชอบต่อผู้เอาประกันภัย และไฟที่เกิดจากอุบัติเหตุ เช่น เด็กเล่นไม้ขีดและทำให้ไฟไหม้ ในกรณีนี้บริษัทรับผิดชอบต่อผู้เอาประกันภัย

ภัยที่เกิดจากฟ้าผ่า

ฟ้าผ่า (Lightening) คือ การที่ฟ้าผ่าลงมาทำความเสียหายแก่ทรัพย์สินที่เอาประกัน ไม่ว่าจะโดยตรงหรือสืบเนื่องจากฟ้าผ่า และไม่ว่าจะเกิดไฟขึ้นหรือไม่ก็ตาม ถ้าทรัพย์สินได้รับความเสียหาย ย่อมได้รับความคุ้มครองจากกรมธรรม์ประกันไฟทั้งสิ้น

ฟ้าผ่าแล้วไม่เกิดไฟไหม้ แต่ทำให้ทรัพย์สินนั้นเสียหาย บริษัทผู้รับประกันภัยต้องชดเชยค่าเสียหายกับทรัพย์สินนั้น แต่จะมากน้อยแค่ไหน ย่อมแล้วแต่ความเสียหายที่เกิดขึ้นจริง

ภัยที่เกิดจากฟ้าผ่า สรุปเป็นข้อๆ ได้ดังนี้

1. ต้องเกิดจากธรรมชาติ
2. ต้องผ่าตรงลงมาที่ทรัพย์สินที่ประกันไว้
3. ผลของฟ้าผ่าที่ทำให้เกิดไฟขึ้น แต่บางกรณีไม่เกิดไฟขึ้น แต่ทำให้ทรัพย์สินเสียหาย บริษัทประกันภัยก็ชดเชยให้

2.2.3 กรณธรรม์ประกันอัคคีภัย

กรณธรรม์ประกันอัคคีภัย หมายถึง สัญญาประกันภัยที่กระทำขึ้นระหว่างบริษัทรับประกันภัยกับผู้เอาประกันภัย โดยบริษัทตกลงสัญญากับผู้เอาประกันภัยภายใต้ข้อบังคับแห่งสัญญา เงื่อนไข และข้อความในเอกสารแห่งกรณธรรม์ และที่แนบกับกรณธรรม์นั้นๆ เพื่อบริษัทจะยอมรับผิด เพื่อทำให้หรือจัดหาสิ่งทดแทน หรือจ่ายค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้เอาประกันภัย ตามราคาความเสียหายที่แท้จริงของทรัพย์สินนั้นในขณะเกิดวินาศภัย แต่ไม่เกินกว่าจำนวนซึ่งเอาประกันภัยไว้ และผู้เอาประกันภัยจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขแห่งกรณธรรม์นั้นๆ

สาระสำคัญของกรณธรรม์ประกันอัคคีภัย แบ่งออกได้เป็น 4 ส่วนคือ

1. ข้อความสำคัญของสัญญา เพื่อระบุสาระสำคัญแห่งคู่สัญญาและข้อผูกพันที่มีต่อกัน
2. เงื่อนไขการรับประกัน คือ ข้อกำหนดเพื่อให้ผู้เอาประกันภัยจะต้องปฏิบัติตาม เพื่อความสมบูรณ์แห่งสัญญาและมีผลบังคับ เมื่อมีความเสียหายเกิดขึ้น
3. ตารางแห่งกรณธรรม์ หมายถึง รายละเอียดของบริษัทประกันภัยและผู้เอาประกันภัย สิ่งที่เอาประกัน ระยะเวลาของกรณธรรม์ อัตราเบี้ยประกันภัย ฯลฯ

4. ข้อยกเว้น หมายถึง ข้อกำหนดที่บริษัทประกันภัยไม่ให้ความคุ้มครองแก่ทรัพย์สินบางประเภท รวมทั้งเหตุแห่งวินาศภัยบางอย่างที่จะเกิดแก่ทรัพย์สินที่เอาประกัน

2.2. การประกันภัยทางทะเลและขนส่ง (Marine Insurance)

การประกันภัยทางทะเลได้เกิดขึ้นมานานแล้ว ก่อนการประกันภัยประเภทอื่นๆ ดังนั้น การประกันภัยทางทะเล จึงเป็นรากฐานของการประกันภัย เช่น แบบของกรมธรรม์ ตลอดจนการดำเนินงานต่างๆ สัญญาประกันภัยที่ออกโดยผู้รับประกันภัยทางทะเลมีหลายชนิด ถ้าดูอย่างผิวเผินกับสัญญาประกันภัยเหล่านี้ จะดูเหมือนว่าไม่มีอะไรเหมือนกันเลย แต่ถ้าพิจารณาให้ละเอียดขึ้นจะเห็นได้ว่าสัญญาประกันภัยทางทะเล เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งต่างๆ เช่น ขนส่งทางบก ขนส่งทางอากาศ ขนส่งทางน้ำ (ในและนอกประเทศ) ขนส่งทางท่อ รวมไปถึงการขนส่งทางรถไฟ

ประเภทของการประกันภัยทางทะเล

เราสามารถแยกการประกันภัยทางทะเลออกได้ 2 ประเภทใหญ่ๆ ดังนี้

1. การประกันภัยสินค้า (Cargo insurance) คือ ให้การคุ้มครองสินค้าที่เอาประกันภัย อันได้แก่ สินค้าที่ทำการขนส่งทางทะเล หรือทางน้ำจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่ง ภัยที่คุ้มครองจะขึ้นอยู่กับเงื่อนไขที่ผู้เอาประกันภัยได้ตกลงไว้กับผู้รับประกันภัย

2. การประกันตัวเรือ (Hull insurance) คือ ให้การคุ้มครองความเสียหายกับตัวเรือจากอุบัติเหตุต่างๆ อันได้แก่ ภัยจากลมพายุ เรือเกยตื้น เรือชนกัน เรือแล่นชนหินโสโครก เป็นต้น

แต่ละประเภทที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น สามารถแยกออกได้เป็นข้อย่อยๆ ได้หลายประเภท ขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้เอาประกันภัย ที่จะให้มีความคุ้มครองในทรัพย์สินนั้นๆ ยังมีการคุ้มครองหลายๆ อย่าง ก็ต้องจ่ายเบี้ยประกันภัยแพงตามความคุ้มครอง

การประกันภัยทางทะเลนี้ต้องใช้ความซื่อสัตย์สุจริตอย่างยิ่ง เป็นหลักสำคัญกับผู้รับประกันภัยและผู้เอาประกันภัย เพราะในบางครั้งการทำสัญญาประกันภัยทางทะเล ผู้รับประกันภัยไม่สามารถตรวจสอบ หรือดูทรัพย์สินที่เอาประกันภัยได้ เพราะอยู่ในต่างประเทศ แต่อาศัยคำบอกเล่าจากผู้เอาประกันภัย แล้วก็ตกลงรับทำการประกันภัย เป็นต้น

2.3 การประกันภัยรถยนต์ (Automobile Insurance)

ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางว่ามนุษย์ได้ใช้รถยนต์เป็นพาหนะในการคมนาคมขนส่ง ไม่ว่าจะเป็นการเดินทางภายในประเทศหรือใช้เดินทางไปยังต่างประเทศ และนอกจากนี้บริษัทผู้ผลิตรถยนต์ก็มีเป็นจำนวนมากที่ผลิตรถยนต์ออกมาจำหน่ายกันทั่วโลก รถยนต์จึงไม่ใช่สิ่งที่เป็นของฟุ่มเฟือยอีกต่อไป แต่กลายเป็นพาหนะที่มีความจำเป็นต้องใช้ของคนยุคปัจจุบัน และเป็นที่นิยมใช้กันเพื่อความสะดวกรวดเร็วในการเดินทาง แต่อย่างไรก็ตาม ภัยที่เกิดจากการใช้รถยนต์ก็สามารถทำความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินได้เช่นกัน รวมทั้งตัวรถยนต์ด้วย

ในแต่ละปีภัยที่เกิดจากการใช้รถยนต์ได้ทำความเสียหายให้กับชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของมนุษย์คิดเป็นมูลค่ามากมาย ภัยจากการขับใช้รถยนต์มีโอกาที่จะเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา เนื่องจากหลายสาเหตุ ดังนั้นผู้ขับขี่รถยนต์พึงต้องใช้ความระมัดระวัง รถยนต์ที่บริษัทผู้ผลิตออกมาขายในตลาดย่อมจะต้องเอาใจผู้ซื้อเพื่อให้สามารถผลิตออกมาขายได้ ผู้ขับขี่สามารถขับด้วยความเร็วสูง ดังนั้น โอกาสที่จะเกิดภัยและถึงแก่ชีวิตจึงมีความเป็นไปได้มากตามไปด้วย

ประเทศไทยเรามีจำนวนรถยนต์ที่แล่นบนท้องถนน หากนำมารวมกันจะมีความยาวกว่าถนน ซึ่งจุดนี้นับเป็นปัญหาของการจราจรในบ้านเมืองของเรา เพราะจำนวนถนนมีน้อยกว่ารถยนต์ ทำให้การขับใช้รถยนต์เกิดความไม่สะดวก และโอกาสที่จะเกิดภัยย่อมเป็นไปได้ หรือกรณีสภาพถนนที่ชำรุด ผู้ขับขี่มองไม่เห็น ก็เกิดความเสียหายแก่รถยนต์ และผู้ขับขี่อาจได้รับความบาดเจ็บจากการตกหลุม และกระแทกกับบางส่วนของรถยนต์

ดังนั้นผู้ขับขี่รถยนต์สามารถป้องกันภัยที่เกิดขึ้นกับตัวเอง หรือรถยนต์คันที่ตนเป็นเจ้าของไปให้ผู้รับประกันภัยรับผิดชอบได้นั้น คือทำประกันภัยรถยนต์กับผู้รับประกันภัย หากมีความเสียหายเกิดขึ้น ก็ให้ผู้รับประกันภัยชดเชยค่าเสียหายที่เกิดขึ้นหรือหากจะต้องฟ้องร้องกันที่ศาล ผู้รับประกันภัยจะเป็นผู้ดำเนินการที่ศาลแทนตัวผู้เอาประกันภัย ยกเว้นกรณีของความผิดทางอาญาเท่านั้น (ผู้เอาประกันภัยต้องรับผิดชอบเอง ผู้รับประกันภัยไม่สามารถรับผิดชอบติดคุกแทนกันในคดีความอาญา)

2.3.1 ภัยที่เกิดจากรถยนต์ ดังเช่น :

1. ภัยที่เกิดขึ้นจากผู้ขับขี่เอง เพราะมีประสบการณ์น้อยในการขับขี่ ความตึกคะนองเสพสุราเกิดความมั่นใจในขณะขับขี่ ความประมาท เช่น ขับรถเร็ว รวมทั้งไม่ทราบรายละเอียดของกฎจราจร เป็นต้น
2. ภัยที่เกิดขึ้นจากตัวรถยนต์ เป็นรถยนต์เก่าที่สภาพไม่สมบูรณ์ เช่น เบรคไม่ดี นำรถยนต์เก่าไปดัดแปลง
3. ภัยที่เกิดขึ้นจากคนเดินถนน ผู้ข้ามถนนไม่เดินข้ามทางม้าลาย เดินตัดหน้ารถยนต์แบบกระชั้นชิด
4. ภัยที่เกิดขึ้นจากเหตุอื่นๆ เช่น ถนนชำรุด น้ำท่วม ไฟฟ้าฝนตก เป็นต้น

การแบ่งชนิดของรถยนต์ สามารถแบ่งออกได้ 3 ชนิด ดังนี้

1. รถยนต์ส่วนบุคคล ได้แก่ รถเก๋งของบุคคลทั่วไป
2. รถยนต์สาธารณะ เช่น รถแท็กซี่ รถบรรทุกสินค้า รถยนต์โดยสาร รถพ่วง รถที่ใช้เพื่อการค้า
3. รถจักรยานยนต์

รถทุกชนิดที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น สามารถทำประกันภัยรถยนต์ได้

2.3.2 ประเภทของการประกันภัยรถยนต์ โดยหลักการแล้ว การคุ้มครองให้กับรถยนต์สามารถแบ่งออกได้ 2 ประเภท ดังต่อไปนี้

1. การประกันภัยรถยนต์แบบคุ้มครองทุกอย่าง (แบบคุ้มครองรวม) หรือ ที่เรียกทั่วไปว่า “การประกันประเภท 1” หมายถึง ให้การคุ้มครองในความเสียหายที่เกิดกับทรัพย์สินของผู้เอาประกันภัยเอง และกับความเสียหายต่อทรัพย์สินของผู้อื่นที่เกิดขึ้นจากการกระทำของผู้เอาประกันภัย หรือคนขับรถของผู้เอาประกันภัย ตัวอย่าง ผู้เอาประกันภัยหรือคนขับรถของ ผู้เอาประกันภัยได้ขับรถไปชนรั้วบ้านของผู้เอาประกันภัย หรือขับรถไปชนท้ายรถยนต์คันอื่น ความเสียหายเหล่านี้ทางผู้รับประกันภัยย่อมชดเชยค่าเสียหายให้

การประกันภัยรถยนต์แบบคุ้มครองทุกอย่าง เป็นการคุ้มครองในความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการกระทำของผู้เอาประกันภัยและคนขับรถของผู้เอาประกันภัยด้วย หรือพูดง่าย ๆ ว่าให้การคุ้มครองมากกว่า 1 คน รวมทั้งความบาดเจ็บของคนที่นั่งมาที่รถยนต์คันที่เอาประกันภัยและผู้อื่นที่นั่งมาที่รถยนต์คันอื่นที่ผู้เอาประกันภัยขับไปชนจนเขาได้รับบาดเจ็บจากการชนกัน

ส่วนภัยที่ผู้รับประกันภัยไม่รับผิดชอบ ได้แก่ การสึกหรอของเครื่องยนต์ การนำรถยนต์ไปแข่ง ภัยสงคราม การก่อความไม่สงบภายในประเทศ เป็นต้น

มีข้อที่น่าสังเกตของการประกันภัยรถยนต์ประเภทนี้ คือ มีการคุ้มครองแบบกว้างขวางมาก ทำให้ทางผู้รับประกันภัยต้องรับผิดชอบสูง จึงต้องเก็บค่าเบี้ยประกันภัยสูงตามไปด้วย ซึ่งเป็นหลักสากลของการประกันภัย เมื่อมีความรับผิดชอบมาก ผู้ให้บริการก็ต้องจ่ายค่าเบี้ยประกันภัยแพง

2. การประกันภัยรถยนต์แบบคุ้มครองบุคคลที่สาม (คุ้มครองความรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอก หรือการประกันแบบประเภทที่ 2) หมายถึง ผู้รับประกันภัยจะให้การคุ้มครองเฉพาะผู้เอาประกันภัยเท่านั้น ที่ไปทำความเสียหาย

ให้กับรถยนต์ หรือทรัพย์สินของคนอื่น หากทรัพย์สินที่เป็นของผู้เอาประกันภัยเอง ประกันภัยเองได้รับความเสียหาย ทางผู้รับประกันภัยจะไม่ต้องรับผิดชอบใดๆ ทั้งสิ้น ตัวอย่างเช่น ผู้เอาประกันภัยขับรถชนรถยนต์ไปชนท้ายรถของผู้อื่น ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับผู้อื่นจะได้รับการชดเชยให้ตามความเสียหายจริง ส่วนรถยนต์ของผู้เอาประกันภัยได้รับความเสียหาย ถือว่าเป็นทรัพย์สินของผู้เอาประกันภัยต้องรับผิดชอบซ่อมแซมเอง

2.3.3 ประโยชน์ของการประกันภัยรถยนต์

- 1) เมื่อมีความเสียหายเกิดขึ้น ผู้เอาประกันภัยจะได้รับการชดเชยจากผู้รับประกันภัย
- 2) ทำให้คนในสังคมมีงานทำมากยิ่งขึ้น
- 3) การประกันภัยรถยนต์เป็นการป้องกันสวัสดิภาพและทรัพย์สินของผู้เอาประกันภัย

2.3.4 กรณธรรมคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถยนต์

กรณธรรมคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถยนต์ เป็นกรณธรรมที่ถูกกำหนดขึ้นมาเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถยนต์ ใช้บังคับกับผู้ที่เป็นเจ้าของรถยนต์ทุกคน รวมทั้งเจ้าของรถจักรยานยนต์ด้วย ต้องมีการประกันภัยผู้ประสบภัยจากรถยนต์

ผู้เอาประกันภัย

1. ผู้ซึ่งมีกรรมสิทธิ์ในรถยนต์
2. ผู้มีสิทธิครอบครองตามสัญญาเช่าซื้อ
3. ผู้นำรถที่จดทะเบียนในต่างประเทศเข้ามาใช้ในประเทศไทยชั่วคราว ทั้งนี้เจ้าของรถยนต์อาจเป็นบุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคลก็ได้

ผู้ได้รับการคุ้มครอง

ทุกคนที่ได้รับอุบัติเหตุจากรถยนต์ทั้งที่อยู่ในรถและนอกรถ เช่น ผู้ขับขี่ ผู้โดยสาร คนในครอบครัว คนเดินถนน เป็นต้น

วัตถุประสงค์ของการประกันภัยผู้ประสบภัย

การประกันภัยผู้ประสบภัยนั้นก็เพื่อให้ประชาชนผู้ประสบภัยได้รับการคุ้มครองและการชดเชยค่าเสียหายที่แน่นอน รวดเร็ว และเป็นธรรม จึงได้กำหนดให้มีพระราชบัญญัติฯ ขึ้นใช้บังคับ ตั้งแต่ 5 เมษายน พ.ศ. 2536

2.3.5 รถที่ไม่ต้องจัดให้มีการประกันภัยผู้ประสบภัยจากรถยนต์

1. รถยนต์สำหรับเฉพาะองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท และรถยนต์สำหรับผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

2. รถยนต์ของสำนักพระราชวังที่จัดทะเบียน และมีเครื่องหมายตามระเบียบที่เลขาธิการพระราชวังกำหนด

3. รถของกระทรวง ทบวง กรม เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด สุขาภิบาล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และราชการส่วนท้องถิ่น ที่เรียกชื่ออย่างอื่น และรถยนต์ทหารตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ทหาร

4. รถอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

2.3.6 จำนวนเงินที่คุ้มครองผู้ประสบภัย

ความรับผิดชอบต่อคน

ก. บาดเจ็บ สูงสุด 50,000 บาท/คน

ข. สูญเสียอวัยวะ/พิการ สูงสุด 80,000 บาท/คน

➡ ตาบอด

➡ หูหนวก

➡ เป็นใบ้/ล้นขาด

➡ สูญเสียอวัยวะสืบพันธุ์

➡ สูญเสียแขน ขา มือ เท้า นิ้ว หรืออวัยวะอื่นใด

➡ จิตพิการติดตัว

➡ ทุพพลภาพถาวร

ค. เสียชีวิต

2.3.7 หลักการชดใช้ค่าเสียหาย

1. ค่าเสียหายเบื้องต้น : บริษัทต้องจ่ายภายใน 7 วัน นับตั้งแต่วันที่บริษัทได้รับการร้องขอ โดยไม่ต้องรอพิสูจน์ว่าฝ่ายใดถูกหรือผิด

ก. บาดเจ็บตามจริงไม่เกิน	15,000 บาท
ข. เสียชีวิต ค่าปลงศพ	15,000 บาท
ค. บาดเจ็บและเสียชีวิต	
ค่ารักษาพยาบาลไม่เกิน	15,000 บาท
ค่าปลงศพ	15,000 บาท
รวมกันสูงสุด	30,000 บาท

2. ส่วนที่เกินกว่าความเสียหายเบื้องต้น

- ก. บาดเจ็บ 50,000 บาท หักด้วยค่าเสียหายเบื้องต้นที่ได้รับ
- ข. เสียชีวิต สูญเสียอวัยวะ ทุพพลภาพ 80,000 บาท หักด้วยค่าเสียหายเบื้องต้นที่รับไปแล้ว

ทั้งนี้บริษัทต้องรับผิดชอบต่อเมื่อผู้เอาประกันภัยเป็นฝ่ายผิด

2.3.8 สำนักงานกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย

ผู้ประสบภัยจากรถยนต์สามารถเรียกค่าเสียหายจากเงินกองทุนฯ ในกรณีดังต่อไปนี้

1. รถยนต์ไม่มีประกันภัย และเจ้าของรถยนต์ไม่ยอมจ่ายค่าเสียหายหรือจ่ายไม่ครบ
2. รถยนต์ไม่มีประกันภัย และไม่มีผู้แสดงตนเป็นเจ้าของรถยนต์
3. เกิดเหตุในขณะรถถูกขโมย และเจ้าของรถยนต์ได้แจ้งความไว้

4. กรณีชนแล้วหนี
5. บริษัทประกันภัยไม่จ่ายค่าเสียหาย หรือจ่ายไม่ครบ
6. รอยนต์ที่ได้รับการยกเว้น เช่น รอยนต์ของหน่วยงาน

ราชการต่างๆ

สำนักงานกองทุนทดแทนฯ ตั้งอยู่ที่กรมการประกันภัย และสำนักงานประกันภัยภูมิภาค 12 แห่งทั่วประเทศ (เชียงใหม่ พิษณุโลก นครสวรรค์ หาดใหญ่ สุราษฎร์ธานี อุบลราชธานี นครราชสีมา ขอนแก่น สุพรรณบุรี ราชบุรี และสระบุรี) จังหวัดที่ไม่มีสำนักงานประกันภัยภูมิภาคตั้งอยู่สำนักงานกองทุนทดแทนฯ ก็จะตั้งอยู่ที่ ณ สำนักงานพาณิชย์จังหวัด

หลักฐาน/เอกสารประกอบการเรียกร้อง

1. กรณีบาดเจ็บ
 - ☉ ใบเรียกร้องค่าทดแทน
 - ☉ ใบเสร็จ
 - ☉ รายงานแพทย์ผู้ทำการรักษา
 - ☉ สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน
 - ☉ สำเนาทะเบียนบ้าน
2. กรณีเสียชีวิต
 - ☉ ใบเรียกร้องค่าทดแทน
 - ☉ สำเนาใบมรณบัตรของผู้ประสบภัย
 - ☉ สำเนาใบชันสูตรพลิกศพ
 - ☉ สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้ประสบภัย และผู้รับประโยชน์
 - ☉ สำเนาทะเบียนบ้านของผู้ประสบภัย และผู้รับประโยชน์

2.4 การประกันภัยเบ็ดเตล็ด (Casualty Insurance or Miscellaneous Insurance)

อุบัติเหตุเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาเมื่อเกิดขึ้นย่อมจะก่อให้เกิดความยากลำบากต่าง ๆ กับผู้ประสบอุบัติเหตุและครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากอุบัติเหตุนั้นรุนแรงอาจทำให้บาดเจ็บ พิการ และเสียชีวิตได้ แต่อย่างไรก็ตามการประกันอุบัติเหตุได้เข้ามาช่วยบรรเทาความเดือดร้อนต่าง ๆ ของผู้เอาประกันภัยได้

การประกันอุบัติเหตุ เกิดขึ้นในคริสต์ศตวรรษที่ 19 ทั้งนี้ เนื่องมาจากการปฏิวัติอุตสาหกรรม แต่ละประเทศจึงมีการพัฒนาธุรกิจและอุตสาหกรรม ต้องจ้างคนเป็นจำนวนมากเข้ามาทำงาน ทั้งๆที่อาจขาดความรู้ในการป้องกันอันตรายในการใช้เครื่องจักรกล เป็นเหตุให้คนงานต้องประสบกับความบาดเจ็บ พิการ บ่อยๆ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องหาหลักประกันให้กับคนที่ทำงานของธุรกิจและอุตสาหกรรมนั้น หากได้รับบาดเจ็บ ทุพพลภาพ หรือเสียชีวิตจะได้รับเงินทดแทน จึงได้หันมาทำการประกันอุบัติเหตุให้กับพนักงาน เพื่อลดภาระของฝ่ายนายจ้าง นอกจากนั้นยังมีการประกันภัยอุบัติเหตุในการเดินทางซึ่งให้ความคุ้มครองระยะสั้นๆ 3-7 วัน หรือกว่านั้นด้วย

2.4.1 ความหมายของการประกันอุบัติเหตุ การประกันอุบัติเหตุส่วนบุคคลเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยมิได้คาดคิดมาก่อน เป็นเหตุบังเอิญ รุนแรง เหตุจากภายนอก ทำให้คนได้รับอุบัติเหตุบาดเจ็บ ทุพพลภาพ หรือถึงแก่ความตายได้

2.4.2 การประกันภัยเบ็ดเตล็ด อาจแบ่งออกได้หลายประเภท เช่น

1. การประกันอุบัติเหตุส่วนบุคคล เป็นการคุ้มครองในการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ อันเป็นเหตุให้สูญเสียอวัยวะบางส่วนของร่างกาย หรือทุพพลภาพ หรือถึงแก่ความตาย บริษัทประกันภัยจะรับผิดชอบค่าใช้จ่ายให้แก่มูลนิธิประโยชน์

2. การประกันโจรกรรม เป็นการคุ้มครองทรัพย์สินที่เอาประกันภัยของบ้านเรือน หรือสำนักงาน อันเนื่องมาจากการเสียหาย หรือสูญเสียจากการโจรกรรมแบบบุกรุก แบบชิงทรัพย์ แบบขโมย

3. การประกันความรับผิดชอบต่อบุคคลอื่น หรือภัยคำจูนที่สาม เป็นการประกันภัยที่คุ้มครองการกระทำที่เกิดขึ้นกับบุคคลอื่น เพราะความประมาทเลินเล่อ โดยให้บริษัทรับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น การประกันภัยประเภทนี้แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

- (1) ความรับผิดชอบของผู้ประกอบธุรกิจต่อบุคคลอื่น
- (2) ความรับผิดชอบของผู้ใช้วิชาชีพ
- (3) ความรับผิดชอบส่วนบุคคลต่อบุคคลอื่น

3. การซื้อกรมธรรม์ประกันวินาศภัย

การตกลงใจซื้อกรมธรรม์ประกันวินาศภัย ควรจะต้องพิจารณาถึงหลักการดังต่อไปนี้

1. การที่ตกลงใจซื้อกรมธรรม์ประกันวินาศภัย หรือทำประกันภัยประเภทใดนั้น ผู้เอาประกันภัยสามารถเลือกทำประกันภัยโดยผ่านตัวแทน นายหน้า หรือไปที่บริษัทฯ ด้วยตนเอง แจงรายละเอียดขอทำประกันภัย โดยเลือกซื้อกรมธรรม์ที่ให้ความคุ้มครองตามที่ต้องการ

2. การเลือกบริษัทประกันภัยว่าจะเลือกบริษัทใด เพราะมีจำนวนมากนั้น หลักเกณฑ์ในการเลือกบริษัทประกันภัยมีหลักใหญ่ๆ 3 ประการดังต่อไปนี้ คือ

- 2.1) ความมั่นคง (Security)
- 2.2) การให้บริการ (Service)
- 2.3) ด้านราคา (Cost)

2.1) ความมั่นคง (Security) ความมั่นคงในที่นี้เน้นถึงความแข็งแกร่งทางการเงินของบริษัทประกันภัย เช่น ทรัพย์สินของบริษัท ซึ่งดูได้จากรายงานประจำปี จากงบดุล ถ้าไรจากการดำเนินกิจการว่าเป็นอย่างไร

ความสามารถในการบริหารงานของบริษัท เงินสำรอง เป็นต้น ปัจจัยต่างๆ เหล่านี้
พอจะเป็นข้อมูลให้ตัดสินใจเลือกทำประกันภัยกับบริษัทฯ ได้

2.2) การให้บริการ (Service) การให้บริการของแต่ละบริษัทจะ
แตกต่างกันออกไป ในที่นี้การบริการจะเน้นถึงการชดเชยค่าเสียหายให้กับผู้เอา
ประกันภัย หากเกิดการเสียหายขึ้น บริษัทฯ สามารถชดเชยค่าเสียหายให้กับผู้เอา
ประกันภัยได้รวดเร็วทันใจ หรือไม่อย่างไร การบริการที่รวดเร็ว เป็นธรรม เป็นสิ่งที่
ผู้เอาประกันภัยทุกคนต้องการ จากสิ่งต่างๆ ที่กล่าวมานี้ เราก็ควรพิจารณาเลือก
ทำประกันภัยกับบริษัทที่มีชื่อเสียงดี คือ ไม่พยายามถกเถียงกับผู้เอาประกันภัย
หรือต่อรองกับผู้เอาประกันภัย

2.3) ด้านราคา (Cost) ราคาอาจเป็นปัจจัยหนึ่งในการตกลง
ทำประกันภัยกับบริษัท อัตราเบี้ยประกันภัยชนิดเดียวกันของแต่ละบริษัทอาจเก็บ
เบี้ยประกันภัยไม่เท่ากัน ซึ่งบางบริษัทฯ อ้างว่าให้การคุ้มครองมากกว่า ดังนั้น
ผู้เอาประกันภัยควรตรวจสอบโดยถามจากบริษัทประกันภัยต่างๆ ในประเทศไทย
การเก็บเบี้ยประกันภัยส่วนใหญ่ใช้อัตราเหมือนๆ กัน อาจจะแตกต่างกันบ้าง
ไม่มากนัก แต่อย่างไรก็ตาม ปัจจัยข้อนี้วัดค่อนข้างลำบากกว่าสองข้อที่ได้กล่าว
มาแล้ว

การประกันชีวิต

1. ความเป็นมาของการประกันชีวิตและประโยชน์

1.1 ความเป็นมาของการประกันชีวิต

คนเรารู้จักการประกันภัยมาตั้งแต่สมัยโบราณ ในรูปของการร่วมกันเสี่ยงภัย หรือช่วยเหลือซึ่งกันและกันเมื่อประสบปัญหา ต่อมาจึงได้มีการจัดตั้งขึ้นเป็นรูปกลุ่ม หมู่บ้าน หรือชมรม จนเป็นองค์การและรูปบริษัทธุรกิจในปัจจุบัน

การประกันชีวิตรายแรกที่บันทึกไว้ในประวัติของการประกันภัยอังกฤษ¹ เมื่อประมาณ 400 กว่าปี ได้แก่ การรับประกันชีวิตของนายวิลเลียม กีบบอน ซึ่งเป็นพ่อค้าเกลือ ที่กรุงลอนดอน ประกันชีวิตเป็นจำนวนเงิน 400 ปอนด์สเตอร์ลิง หรือ ประมาณ 2,000 เหรียญสหรัฐฯ โดยชำระเบี้ยประกันภัย 80 เหรียญสหรัฐฯ มีกำหนด 12 เดือน ซึ่งปรากฏว่าผู้รับเสี่ยงต้องจ่ายเงิน 400 ปอนด์สเตอร์ลิง ในการมรณกรรมของนายกีบบอน

¹ จากหนังสือ *Principles of Insurance by Mehr and Cammack* หน้า 784 ระบุว่า William Gybbons เอาประกันชีวิตประมาณ 2,000 เหรียญสหรัฐฯ และเสียเบี้ยประกันภัย 80 เหรียญสหรัฐฯ

การประกันชีวิตได้เข้ามาสู่สังคมไทยตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 แต่ไม่ได้รับความนิยม จนกระทั่งหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ธุรกิจประกันชีวิตจึงเริ่มต้นตัวตั้งแต่ พ.ศ. 2490 และขยายวงกว้างออกไป จนกระทั่ง พ.ศ. 2510 รัฐบาลได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติประกันชีวิตแล้ว ธุรกิจประกันชีวิตจึงเข้าสู่ระบบสากล และได้รับความเชื่อถือจากสาธารณชนมากขึ้น

1.2 ความหมายของการประกันชีวิต

การประกันชีวิตที่แท้จริงก็คือ เงินจำนวนหนึ่งที่ผู้ถือกรมธรรม์จะได้รับจากผู้รับประกันภัยในอนาคต ซึ่งมีผู้นิยามความหมายของการประกันชีวิต ไว้ดังนี้

“การประกันชีวิตเป็นกลไกสลับคมอย่างหนึ่ง ที่เป็นสื่อกลางในการให้ความคุ้มครองทางเศรษฐกิจ หรือรายได้ของบุคคลผู้หาเลี้ยงครอบครัวและตนเอง โดยฝ่ายหนึ่งสัญญาว่า หากผู้เอาประกันชีวิตเสียชีวิตลงเมื่อใด ก็จะทำให้เงินประกันภัยทดแทนค่าทางเศรษฐกิจจำนวนหนึ่ง ที่สูญเสียไปนั้น ให้แก่ครอบครัวของเขา”

หรือกล่าวได้ว่า การประกันชีวิตเป็นการป้องกันความสูญเสียทรัพย์สินจำนวนมาก อันเกิดจากความไม่แน่นอนด้วยเงินจำนวนเล็กน้อย

ในทางกฎหมายได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่า

“ในสัญญาประกันชีวิตนั้น การใช้จำนวนเงินช่อมอาศัยความทรงชีพหรือมรณะของบุคคลหนึ่ง” หมายความว่า การประกันชีวิตเป็นสัญญาที่ใช้จำนวนเงินหากผู้เอาประกันชีวิตมีชีวิตอยู่เมื่อสัญญาครบกำหนด หรือผู้เอาประกันชีวิตถึงแก่ความตายก่อน แต่ในการทำสัญญาประกันชีวิตนั้นเมื่อฝ่ายหนึ่งมีพันธะต้องจ่ายเงินให้อีกฝ่ายหนึ่ง เมื่อตายหรือเมื่อสัญญาครบกำหนด คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง (ผู้เอาประกันชีวิต) จะต้องมีพันธะในการชำระค่าบริการ (เบี้ยประกันภัย) เป็นค่าตอบแทน

1.3 ประโยชน์ของการประกันชีวิต

ทุกวันนี้คนเราต้องเผชิญอยู่กับการเสี่ยงภัยที่ไม่แน่นอน อันอาจทำให้เราต้องสูญเสียรายได้ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความไม่มั่นคงในการยังชีพแก่ครอบครัวและตนเอง ผิดกับในสมัยโบราณหรือเมื่อ 50 ปีที่แล้ว ขณะที่ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว ชวาณาเป็นกระดูกสันหลังของประเทศ ชาวชนบทมีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่ายสามารถแลกเปลี่ยนพืชพันธุ์ธัญญาหารที่มีอยู่ซึ่งกันและกันได้ ไม่มีใครเดือดร้อนเรื่องอาหาร นอกจากความผิดปกติของธรรมชาติที่ทำให้พืชผลเสียหาย นั้นแสดงให้เห็นว่าคนเรารู้จักการเก็บออมสะสมทรัพย์สินมาตั้งแต่สมัยโบราณ แต่ไม่กระจำจจัด เช่นในปัจจุบัน ซึ่งเราสามารถเห็นปัญหาที่อาจกระทบต่อการยังชีพของคนเรา 3 ประการ คือ

- (1) ตายก่อนวัยอันควร
- (2) มีชีวิตยืนยาวเกินควร และ
- (3) พิกการทุพพลภาพ

ดังแสดงในแผนผัง

แผนผังแสดงปัญหา 3 ประการที่กระทบต่อการยังชีพ

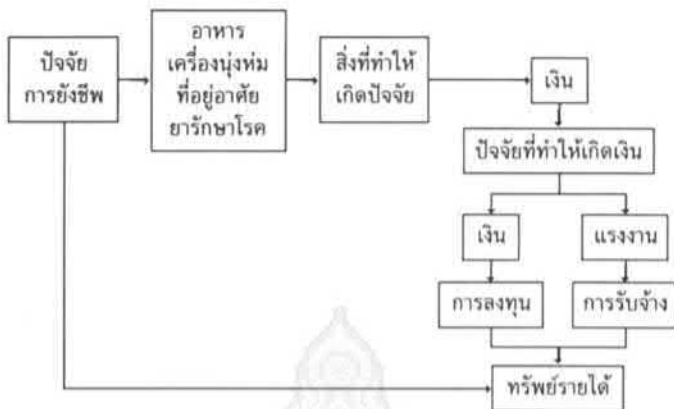
1) การตายก่อนวัยอันควร

กรรมธรรม์ประกันชีวิตแบบแรกของโลก จะให้ความคุ้มครองภัยอันเกิดจากความตายแต่อย่างเดียว และใช้เงินจำนวนเดียว ซึ่งโดยมากจะเตรียมไว้สำหรับค่าใช้จ่ายในการทำศพ

สังคมในสมัยก่อนเป็นสังคมเกษตรกรรม การประกันชีวิตไม่มีความจำเป็นมากนัก เพราะความเป็นอยู่ของชุมชนต่างๆ เรียบง่าย ไม่ได้อาศัยการขายแรงงานเหมือนสมัยปัจจุบัน เกือบทุกคนรอบครัวมีที่ดินทำกิน โดยการเช่า และแบ่งผลประโยชน์ หรือเป็นเจ้าของเอง ถ้ามีที่มากก็แบ่งให้คนอื่นทำ และแบ่งผลประโยชน์กัน ที่ว่างหลังบ้านก็ปลูกผัก ผลไม้ ส่วนหนอง บึง ก็มีปลา ทำให้มีอาหารพอกินและมีชีวิตอยู่ได้อย่างสบาย ส่วนเสื้อผ้าก็ทอเอง หรือแลกเปลี่ยนอาหารกับผู้ที่ทำไร่ ทำนา เมื่อมีใครในชุมชนเสียชีวิต คนในชุมชนจะช่วยเหลือซึ่งกันและกันโดยวิธีลงขัน หรือช่วยเหลืออาหาร ช่วยแรงงาน และเงิน แล้วแต่ใครจะมีอย่างไหนมาก การยังชีพของชุมชนไม่มีการแข่งขัน ไม่มีสิ่งพุ่มเพื่อยั่วยุให้เกิดความอยากได้

ต่อมาเมื่อพุทธศตวรรษที่ 24 และ 25 ความเจริญทางวิทยาศาสตร์ได้เข้ามาสู่สังคมมนุษย์ คนเริ่มรู้จักการใช้เครื่องจักรกลในการทุนแรง การแลกเปลี่ยนมีเงินเป็นสื่อกลางระหว่างผู้ซื้อผลิตภัณฑ์และสินค้า กับผู้ขาย คนในชนบทเริ่มเข้ามาอยู่ในเมือง เพื่อแสวงหาความเป็นอยู่ที่ดีกว่า การเสี่ยงภัยต่างๆ เกิดมีมากขึ้น พร้อมๆ กับความเจริญทางวัตถุ แรงงานมีความจำเป็นต่อการผลิตจำนวนมากๆ ค่าแรงวัดด้วยความสามารถและมีมือ เงินเป็นปัจจัยหลักในการแลกเปลี่ยนกับแรงงาน เงินจึงกลายเป็นสิ่งจำเป็น จนกล่าวกันว่า “รายได้เกิดจาก 2 แหล่ง คือ คนทำเงิน และเงินทำงาน” ดังจะเห็นได้จากผังแสดงการยังชีพข้างล่างนี้

ภาพแผนผังแสดงการยังชีพ

ตามปกติคนเราจะหาเลี้ยงชีพโดยการทำงาน ไม่ว่าจะเป็นงานส่วนตัวหรืองานรับจ้าง โดยเฉพาะงานรับจ้างเห็นได้ชัดว่า ค่าตอบแทนจะได้รับเป็นรายวันหรือรายเดือน เช่น คนที่มีเงินเดือน 10,000 บาท ก็จะมีรายได้ปีละ 120,000 บาท รายได้จำนวนนี้จะสูญเสียไปทันทีที่เขาเสียชีวิตลง ซึ่งถ้าคนคนนี้มีภรรยาและบุตรที่จะต้องเลี้ยงดูจากรายได้ดังกล่าว ภรรยาและบุตรของเขาย่อมจะต้องเดือดร้อนเพราะขาดแคลนรายได้ที่จะนำมาเลี้ยงดูในการยังชีพต่อไป

การประกันชีวิตเสนอตัวเข้ามารับใช้สังคมเพื่อสนองความต้องการอันเกิดจากความสูญเสียแรงงานและเงิน การคุ้มครองเงินรายได้จึงเป็นจุดประสงค์ของการประกันชีวิต เพราะการตายก่อนวัยอันควรของหนุ่มสาว เป็นความสูญเสียทางเศรษฐกิจอนาคตที่นำความยากไร้มาสู่ครอบครัวนอกเหนือจากความโศกเศร้าเสียใจ

2) การมีชีวิตยืนยาวเกินควร

ปัญหาที่ 2 ที่อาจเกิดขึ้นกับคนเรา เมื่อวิทยาการสมัยใหม่เจริญขึ้น สุขภาพอนามัยของประชาชนที่ได้รับการดูแลจากรัฐดีขึ้น การแพทย์เจริญขึ้น คนมี

ความรู้ในการรักษาสุขภาพอนามัย ทำให้มีชีวิตรยืนยาวขึ้น เมื่อ 20 ปีก่อน คนอายุ 20 ปี จะมีชีวิตต่อไปอีกประมาณ 34 ปีโดยเฉลี่ย ขณะนี้เพิ่มขึ้นเป็น 49 ปีโดยเฉลี่ย และมีท่าทีที่จะเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งถ้าเรามีชีวิตรยืนยาวถึง 70-80 ปี หรือ 90 ปี ในขณะที่ยังเกษียณการทำงานเมื่ออายุ 60 ปี เงินที่เก็บออมไว้อาจไม่พอใช้จ่ายในยามชรานานได้ และเพื่อช่วยแก้ปัญหานี้ กรมธรรม์ประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์และเงินรายปีจะช่วยสนองตอบโดยให้เลือกรับเงินได้ 10 ปี 20 ปี หรือตลอดชีพ

การเก็บออมเพื่อใช้จ่ายในอนาคตจึงต้องเพิ่มจำนวนขึ้นตามลำดับ เพื่อความมั่นคงในการยังชีพยามชรา หรือยามที่ไม่มีเงินรายได้จากการทำงาน ในต่างประเทศที่เจริญแล้วจะมีการประกันสังคม ซึ่งคนงานจะมีโอกาสได้รับเงินช่วยเหลือในโอกาสต่าง ๆ แต่ก็เพียงเล็กน้อย ไม่พอกับความต้องการแท้จริง

การช่วยตัวเองด้วยการเอาประกันชีวิตจึงเป็นสิ่งจำเป็น เพราะการประกันสังคมไม่อาจสนองความต้องการได้อย่างเพียงพอ

3) ความทุพพลภาพ

ปัญหาประการที่ 3 เมื่อบ้านเมืองเจริญขึ้น โดยเฉพาะประเทศอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นมูลเหตุแห่งอุบัติเหตุและมลพิษต่าง ๆ ทำให้เกิดบาดเจ็บและป่วยไข้ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศไทยของเราที่กำลังก้าวไปสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ และมีการคมนาคมที่สะดวกรวดเร็ว ซึ่งก็อาจทำให้ได้รับผลต่าง ๆ ดังกล่าวได้

ความพิการทุพพลภาพของคนเราอาจเนื่องจากอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญอย่างไม่คาดฝันหรืออาจเกิดจากโรคภัยต่าง ๆ เมื่อเกิดความเจ็บป่วยขึ้นก็จำเป็นต้องหยุดพักรักษา ไม่สามารถทำงานตามปกติได้ ทำให้ขาดรายได้ ถ้าเกิดการเจ็บป่วยเป็นเวลานาน หลายเดือน หลายปี ย่อมหมายความว่าขาดรายได้ยาวนานหรือตลอดไปรายได้ที่เคยได้จะยุติลงอย่างสิ้นเชิง นอกจากนี้ยังต้องใช้จ่ายค่ารักษาพยาบาลอีกต่างหาก ถ้าได้เอาประกันทุพพลภาพไว้จะได้รับการชดเชยรายได้ที่สูญเสียไปกับค่ารักษาพยาบาลที่เกิดขึ้น

1.4 ความจำเป็นในการประกันชีวิต

ด้วยเหตุที่ชีวิตเป็นสิ่งไม่แน่นอน คนเราไม่อาจทราบได้ว่าจะมีชีวิตอยู่ถึงเมื่อใด ภัยต่างๆ ที่อยู่รอบกายเราทุกวันนี้ ไม่ว่าจะเป็นภัยจากสิ่งแวดล้อม หรือสารพิษ ควันพิษ อุบัติภัย และอุบัติเหตุ ทำให้เรามีชีวิตอยู่ด้วยความไม่แน่นอน ขาดความสงบสุข เราไม่แน่ใจว่าอนาคตของบุตรและภรรยาจะมีความมั่นคงเหมือนกับขณะที่เรามีชีวิตอยู่หรือไม่ ด้วยเหตุนี้ เราจึงควรแสวงหาสิ่งที่จะสร้างความมั่นคงในการยังชีพแก่ครอบครัวทั้งในปัจจุบันและอนาคต สิ่งนั้นก็ คือ การประกันชีวิต ซึ่งเป็นสถาบันการเงินที่จะสนองความต้องการได้ถึง 2 ทาง คือ การคุ้มครองรายได้ และการเก็บออมที่มีดอกผล

เคยมีคนถามว่าคนเราจะอยู่โดยไม่ต้องประกันชีวิตไม่ได้หรือ คำตอบมีอยู่ว่า “ถ้าท่านเป็นหัวหน้าครอบครัว และบังเอิญเกิดอุบัติเหตุเสียชีวิตก่อนวัยอันควรหรืออีกนัยหนึ่งท่านเสียชีวิตขณะที่ครอบครัวยังต้องอาศัยรายได้จากท่าน เพื่อเลี้ยงชีพต่อไป จะมีผลกระทบต่อบริษัทครอบครัวของท่านอย่างไรหรือไม่” บุตรของท่านจะมีโอกาสเรียนจบมหาวิทยาลัยหรือ

คำตอบตรงนี้อาจจะแตกต่างกันไปตามฐานะความเป็นอยู่ของแต่ละบุคคล หลายคนอาจยอมรับว่า “ลูกเมียอาจเดือดร้อนไม่มากนักน้อย” บางคนอาจตอบว่า “เดือนร้อนแน่นอน เพราะเราเพิ่งก่อร่างสร้างตัว” ขณะเดียวกันอาจมีบางคนที่ไม่รู้สึกสะทกสะท้านต่อคำถามดังกล่าว เพราะมีมรดกตกทอดอยู่เดิม ซึ่งก็เป็นคนส่วนน้อยของสังคม

อย่างไรก็ดี เมื่อคำตอบของคนส่วนใหญ่เห็นว่าการเสียชีวิตก่อนวัยอันควรจะนำผลเสียด้านการเงินมาสู่ภรรยาและบุตรของตนแล้ว ปัญหาต่อไปก็มีอยู่ว่า เขาควรจะหาทางป้องกันหรือแก้ไขอย่างไรหรือจะปล่อยให้ชีวิตทุกชีวิตเป็นเดิมพันแห่งความทุกข์หรือความสุข ระหว่างความรับผิดชอบ และความประมาท ทั้ง ๆ ที่มีวิธีป้องกันได้ การฝากชีวิตไว้กับดวงใจเป็นสิ่งเลื่อนลอย

1.5 วิธีการเตรียมการป้องกันหากเสียชีวิตก่อนวัยอันควร

- 1) เก็บออมอย่างมีระเบียบเป็นประจำ และมีดอกเบี้ย
- 2) ลงทุนเสี่ยงแบบเก็งกำไร
- 3) การเอาประกันชีวิต

วิธีที่ 1 การเก็บออมอย่างมีระเบียบเป็นประจำและมีดอกเบี้ยมีโอกาสแน่นอนกว่าวิธีใด ๆ แต่มีข้อแม้ว่า ผู้เก็บออมต้องมีชีวิตอยู่ยืนยาวจนถึงเวลาหนึ่งซึ่งค่อนข้างยาวนานเป็นเวลา 10 ปีขึ้นไป จึงจะสามารถเก็บออมเงินได้มากพอตามที่ต้องการ

วิธีที่ 2 การลงทุนเสี่ยงแบบเก็งกำไร

- (1) เงินที่จะนำมาลงทุนต้องมีจำนวนมากพอ
- (2) ต้องมีความรู้ความชำนาญในการลงทุนนั้น ๆ

วิธีที่ 3 การทำประกันชีวิต

กรมธรรม์ประกันชีวิตมีหลายแบบ ซึ่งผู้ซื้อสามารถเลือกได้ตามความจำเป็น การประกันชีวิตสามารถสนองความต้องการได้ทั้ง 3 ประการ คือ

- (1) การประกันชีวิตเป็นการเก็บออมที่มีระบบ
- (2) การประกันชีวิตเป็นการลงทุนที่ต่อเนื่อง
- (3) การประกันชีวิตเป็นการย่นระยะเวลาที่รักษามูลค่าคงที่

(1) การประกันชีวิตเป็นการเก็บออมที่มีระบบ

ในสมัยโบราณมักมีคติเตือนใจเสมอว่า “อดเปรี้ยวไว้กินหวาน” หรือ “มีสิ่งพึงปรารถนาให้ครบบาท” และ “เก็บออมวันนี้ไว้กินวันหน้า” คำพูดเหล่านี้ล้วนแต่สอนให้คนเรารู้จักการเตรียมตัวไว้เผื่อเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดอันอาจจะเกิดขึ้นในวันข้างหน้า และในปัจจุบันนี้คนเราก็มักคิดว่าเงินที่จะต้องใช้จ่ายในยามฉุกเฉิน เช่น กรณีเจ็บไข้ได้ป่วย อุบัติเหตุ หรือยามว่างงานนั้น จะเกิดขึ้นได้ด้วยการเก็บออมจากเงินที่เขหาได้นั่นเอง เราเพียงแต่รู้และคิดจะเก็บออมให้มากที่สุดแต่ในขณะเดียวกัน ความนึกคิดของคนเราที่จะหาความสุขเฉพาะหน้าก็มักจะเกิดขึ้น จึงปรากฏบ่อย ๆ ว่า การเก็บออมเป็นสิ่งที่ทำได้ยาก

จากการสำรวจผู้ฝากเงินธนาคารออมสินแห่งหนึ่งในประเทศสหรัฐอเมริกา รายงานว่าสมาชิกผู้เก็บออมใน “สโมสคริสต์มาส” ที่เปิดบัญชี และสามารถเก็บออมได้ตามเป้าหมาย มีจำนวนเพียงร้อยละ 41 เท่านั้น ส่วนอีก 59 ใน 100 ราย ไม่มีความเพียรพยายามพอที่จะเก็บออมได้อย่างมีระเบียบ แม้จะเป็นเวลาเพียงปีเดียว

อย่างไรก็ตาม การประกันชีวิตได้เข้ามามีบทบาทในการจัดระเบียบการเก็บออม โดยจัดให้ผู้เก็บออมได้ชำระเงินเป็นรายเดือน 3 เดือน 6 เดือน เป็นรายปี กรณีที่ชำระเป็นงวด บริษัทจะมีหนังสือเตือนให้ทราบล่วงหน้าว่าถึงกำหนดต้องเก็บออมแล้ว บางกรณีเมื่อเลยกำหนดไปแล้ว บริษัทจะแจ้งให้ทราบอีกครั้ง การประกันชีวิตเอาใจใส่ดูแลผู้เก็บออมอย่างใกล้ชิดกว่าการเก็บออมกับสถาบันการเงินอื่นๆ ขณะเดียวกันยังได้ทำหน้าที่คุ้มครองการเก็บออมนั้นให้บรรลุเป้าหมายอีกด้วย

ดังได้กล่าวแล้วว่าการเก็บออมอย่างสัมฤทธิ์ผลนั้นเป็นเรื่องที่ทำได้ยากด้วยเหตุนี้ การประกันชีวิต จึงมีบทบาทที่สำคัญต่อการเก็บออมของคนทั่วไป เพราะการประกันชีวิตเพียบพร้อมไปด้วยหลักเกณฑ์อย่างมีระบบ เป็นการสร้างและฝึกนิสัยให้รู้จักออมทรัพย์เป็นการเก็บออมที่สัมฤทธิ์ผล ที่ให้คำรับรองแก่ผู้เอาประกันชีวิตว่าในบั้นปลายชีวิตของเขานั้น จะมีรายได้ที่สามารถเลี้ยงดูตนได้ตลอดชีพ

(2) การประกันชีวิตเป็นการลงทุนที่ต่อเนื่อง

การประกันชีวิตนอกจากจะเป็นการคุ้มครองรายได้เมื่อเสียชีวิตหรือเมื่อร่างกายพิการทุพพลภาพ ตลอดจนความชราภาพแล้ว ยังเป็นการลงทุนที่ต่อเนื่อง โดยรับรองให้ผลประโยชน์ในอัตราที่แน่นอนขั้นต่ำอีกด้วย ผู้เอาประกันชีวิตจึงไม่ต้องเป็นกังวลในการจัดการเงินของตน บริษัทประกันชีวิตมีประสบการณ์ในการลงทุนอย่างรัดกุมอยู่แล้ว อีกทั้งยังมีกฎหมายบังคับให้กระจายการลงทุนอย่างเหมาะสมและมั่นคงปลอดภัยอีกด้วย

นอกจากนี้ ผู้ถือกรมธรรม์ยังมีสิทธิได้รับเงินปันผลจากกรมธรรม์ชนิด มีเงินปันผลอีกส่วนหนึ่งซึ่งเกิดจากเงินส่วนเกินของธุรกิจอีกด้วย กล่าวอีกนัยหนึ่ง การประกันชีวิตเป็นกิจการที่ให้ทั้งความคุ้มครองเมื่อเสียชีวิต เป็นการเก็บออมที่มีระบบและเป็นการลงทุนที่ได้ผลแน่นอนและมั่นคง โดยบริษัทประกันชีวิตเป็นผู้จัดการให้ทั้งหมด ทั้งผู้ถือกรมธรรม์ได้รับการลดหย่อนภาษีเงินได้จากเบี้ยประกันชีวิตไม่เกิน 10,000 บาท อีกด้วย

(3) การประกันชีวิตเป็นการย่นระยะเวลาที่รักษามูลค่าคงที่

การประกันชีวิต เป็นระบบที่กำจัดความไม่แน่นอนของปัญหาเรื่องเวลาในกรณีที่ผู้เก็บออมเสียชีวิตไปก่อนที่จะครบกำหนดเวลาตามโครงการเก็บออม ซึ่งเป็นปัญหาที่สถาบันการเงินอื่นไม่สามารถสนองตอบได้ หรืออีกนัยหนึ่งการประกันชีวิตรับรองว่า หากผู้เก็บออมเสียชีวิตไปก่อนที่จะส่งเงินครบกำหนด เช่น มีโครงการว่าใน 20 ปีข้างหน้า จะต้องเก็บออมเงินให้ได้ 100,000 บาท ครอบครัวยของผู้เก็บออมจะได้รับเงินเต็มตามโครงการอย่างแน่นอน ไม่ว่าจะมีชีวิตเมื่อใดก่อนที่จะครบกำหนดสัญญา หรือถ้ามีชีวิตอยู่ครบ 20 ปีตามกำหนด ก็จะได้รับเงินที่เก็บออมไว้ตามที่ปรารถนา

ตัวอย่าง

ผู้เอาประกันชีวิตเป็นชายหนุ่มอายุ 25 ปี มีครอบครัวแล้ว ประสงค์จะเก็บออมเงินให้ได้ 100,000 บาท เมื่ออายุครบ 45 ปี แต่ถ้าบังเอิญเขาเสียชีวิตไปก่อนครบ 20 ปี ครอบครัวก็จะมีเงิน 100,000 บาท เขาจึงเลือกซื้อกรมธรรม์สะสมทรัพย์ 20 ปี โดยชำระเบี้ยประกันภัยปีละ 4,720 บาท

เขาชำระเงินไปถึงปีที่ 3 แล้วบังเอิญประสบอุบัติเหตุถึงแก่กรรม บริษัทประกันชีวิตจึงจ่ายเงิน 100,000 บาท ให้ครอบครัวของเขา (ไม่ได้เอาประกันอุบัติเหตุร่วม)

เงินที่เขาชำระให้บริษัท $4,720 \text{ บาท} \times 3 \text{ ปี} = 14,160 \text{ บาท}$ ซึ่งเป็นการย่นเวลาในการเก็บออมไป 17 ปี

1.6 การประกันชีวิตมีผลต่อจิตใจอย่างไร

การเอาประกันชีวิตจะช่วยให้อึดใจไว้ความวิตกกังวล และสร้างความอบอุ่นดังนี้

1.6.1 การประกันชีวิตขจัดความวิตกกังวล

ผู้ที่มีความรับผิดชอบสูง มักจะมีความวิตกกังวลต่อความมั่นคงของครอบครัว เช่น สามีภรรยาคนหนึ่งเป็นครูโรงเรียนมัธยม มีบุตรชายคนหนึ่ง และบุตรสาวคนหนึ่ง ขณะที่บุตรชายกำลังเรียนแพทย์อยู่ในกรุงเทพฯ ซึ่งเป็นช่วงที่ทั้งคู่มีความเป็นห่วงมากที่สุด ไม่ว่าจะเดินทางไปไหนก็ตาม เขาทั้งคู่จะต้องแยกกันไป เพราะวิตกว่าถ้าเดินทางไปด้วยกันแล้วเกิดอุบัติเหตุขึ้นจะไม่มีใครดูแล และให้การศึกษามรดกของเขาให้สำเร็จได้ ทั้งคู่ต้องการให้อนาคตของบุตรชายขึ้นอยู่กับความแน่นอน เขาจึงเสียสละความสุขส่วนตัวเป็นเวลา 6 ปีเต็ม จนบุตรชายของเขาจบการศึกษา

ความจริงทั้งสองทราบดีว่า การประกันชีวิตอาจช่วยบรรเทาความวิตกกังวลดังกล่าวได้ แต่ข่าวลือในทางที่ไม่น่าเชื่อถือ ทำให้เขาไม่กล้าใช้บริการประกันชีวิต จนกระทั่งวันหนึ่งได้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ของการประกันชีวิตอย่างถูกต้อง

ความรับผิดชอบที่มีต่อครอบครัวและตนเอง อันเป็นมูลเหตุของความวิตกกังวลนี้สามารถแก้ไขด้วยการประกันชีวิต ซึ่งเป็นบริการที่มีเป้าหมายแน่ชัดในการคุ้มครองรายได้ของหัวหน้าครอบครัวให้คงอยู่ ไม่ว่าเขาจะมีชีวิตอยู่หรือเสียชีวิตไปก่อน ในขณะที่เดียวกันก็คิดเก็บออมทรัพย์ไว้ให้ตนเอง เพื่อใช้จ่ายในยามชรา อย่างไรก็ตามในการเก็บออมนั้นก็ยังมีอุปสรรคเกิดขึ้นบ่อยๆ ทำให้คนเราไม่สามารถเก็บเงินให้ถึงเป้าหมายที่กำหนดได้ ซึ่งอุปสรรคเหล่านี้ได้แก่

- คนส่วนมากไม่มีความชำนาญในการลงทุน และบางครั้งโชคไม่อำนวย
- คนจำนวนไม่น้อยที่บังคับใจตนเองให้เก็บออมติดต่อกันไม่ได้ทั้งๆ

ที่มีเจตนาที่จะเก็บออม บางครั้งก็ทนความเย้ายวนชวนซื้อสิ่งของ
อื่นๆ ไม่ได้

- ความตายหรือความทุกข์ทรมานอาจมาถึงก่อนที่เราจะเก็บออม
ได้ผลตามที่ต้องการ
 - การมีชีวิตยืนยาว ทำให้เงินที่เตรียมไว้ไม่พอเลี้ยงชีพ
- อุปสรรคเหล่านี้จะต้องมีกลไกที่ตีมาแก้ไขให้ได้ และสิ่งนั้นก็คือ การ

ประกันชีวิต

1.6.2 การประกันชีวิตสร้างความรักและอบอุ่น

การซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิตจะเป็นการแสดงออกถึงความรัก เพื่อ
ให้เกิดความอบอุ่น มั่นใจ และความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในครอบครัว เป็นการ
สร้างความมั่นคง แข็งแกร่งต่อความเชื่อมั่นและความสุขในชีวิต นอกจากนี้ยัง
เป็นการสร้างเสถียรภาพให้เกิดขึ้นในจิตใจเด็ก เพื่อให้เขาเดินบนทางที่ถูกต้อง

1.6.3 ประโยชน์อื่นของการประกันชีวิต

การประกันชีวิตนอกจากให้ความคุ้มครองแล้ว ยังมีลักษณะของหลัก-ทรัพย์ที่จะนำมาใช้ยามฉุกเฉินได้โดยเสียดอกเบี้ยต่ำ ปกติกรมธรรม์ที่ได้ชำระเบี้ยประกันภัยครบ 2 ปีแล้ว จะมีมูลค่าเงินสดให้กู้ยืมได้ในอัตราดอกเบี้ยที่ค่อนข้างต่ำกว่าดอกเบี้ยของสถาบันการเงินอื่น ทั้งผู้ถือกรมธรรม์มีสิทธิกู้ได้โดยไม่มีข้อแม้ใด ๆ

การกู้เงินจากกรมธรรม์ประกันภัย ผู้ถือกรมธรรม์อาจจะคืนเงินกู้ก่อนกำหนดในเวลาใดก็ได้ ถ้าไม่สามารถคืนเงินกู้ภายในกำหนด จะขอขยายเวลาต่อไปได้ นอกจากนั้นถ้ายังไม่สามารถชำระดอกเบี้ยได้ ก็อนุโลมให้นำดอกเบี่ยรวมเข้าเป็นเงินกู้เพิ่มขึ้นก็ได้ ถ้าเงินกูรวมดอกเบี้ยมีมูลค่าสูงกว่ามูลค่าเงินสดของกรมธรรม์แล้ว กรมธรรม์จะหมดผลบังคับ

แต่อย่างไรก็ตาม ผู้กู้ก็ควรระมัดระวังว่า ถ้าไม่จำเป็นจริงๆ ก็ไม่ควรกู้ เพราะเงินกู้และดอกเบี้ยที่ค้างชำระจะเป็นตัวลดจำนวนเงินประกันภัยให้ต่ำลงกว่าจำนวนเงินที่ระบุไว้ในสัญญา ฉะนั้นจงอย่าใช้สิทธิกู้ยืมโดยไม่มี ความจำเป็น

สรุปข้อดีในการลงทุนกับการประกันชีวิต

- 1) สามารถเลือกทำประกันเป็นหน่วย 10,000 บาท หรือ 100,000 บาท หรือมากกว่าได้ตามความต้องการ
- 2) สามารถเลือกกำหนดเวลาที่จะลงทุนได้ 10 ปี 15 ปี 20 ปี หรือจนกว่าชีวิตจะหาไม่
- 3) เป็นการลงทุนอย่างมีระบบ ในจำนวนที่เท่ากันทุกเดือน ทุก 3 เดือน ทุก 6 เดือน หรือทุกปี
- 4) เป็นการซื้อเงินก้อนด้วยเงินผ่อน ที่มีมูลค่าอันจะวิบัติได้
เช่น - ผู้เอาประกันชีวิตจะซื้อเงิน 100,000 บาท ได้ด้วยการผ่อนชำระ 30 ปี ปีละ 3,000 บาท โดยประมาณ
- 5) รับรองจำนวนเงินที่ต้องการทุกเวลา

- จำนวนเงินประกันภัยเป็นมูลค่าเต็ม ตั้งแต่วันเริ่มสัญญาจนครบสัญญา แม้จะเก็บออมได้เพียงเดือนเดียวก็ตาม

6) เป็นการลงทุนที่ผู้ลงทุนไม่ต้องดูแลเอง

- ไม่ว่าจะเป็นลงทุนในการซื้อหุ้นหรือให้กู้ยืม ผู้ให้กู้จะต้องบริหารจัดการเอง แต่ในการประกันชีวิตบริษัทมีผู้เชี่ยวชาญดูแลจัดการให้

7) ใช้เป็นหลักทรัพย์สินค้ำประกันเงินกู้

- บางสถาบันการเงินยอมให้ใช้กรมธรรม์ประกันชีวิตในการค้ำประกันหนี้เงินกู้ได้

8) เป็นการลงทุนที่รับรองอัตราดอกเบี้ยคงที่

- การประกันชีวิตคำนวณเบี้ยประกันภัยโดยให้ส่วนลดล่วงหน้าในอัตราดอกเบี้ยที่แน่นอน

9) เป็นการลงทุนที่ได้รับการลดหย่อนการเสียภาษีเงินได้ (ขณะนี้ปีละไม่เกิน 10,000 บาท)

- เบี้ยประกันชีวิตจะนำไปลดหย่อนภาษีเงินได้ไม่เกิน 10,000 บาท

10) มีกฎหมายรับรองสิทธิเหนือเจ้านี้

- ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บัญญัติไว้ว่า ถ้าได้ระบุชื่อผู้รับประโยชน์ไว้ในกรมธรรม์แล้ว เจ้านี้ไม่มีสิทธิเอาเงินประกันชีวิตมาใช้หนี้ได้ ยกเว้นแต่จำนวนเบี้ยประกันภัยที่ชำระไว้แล้ว

2. กรมธรรม์ประกันชีวิต

2.1 ความหมายของกรมธรรม์ประกันชีวิต

กรมธรรม์ประกันชีวิตเป็นเอกสารสำคัญที่บริษัทประกันชีวิตออกให้แก่ผู้เอาประกันภัยถือไว้เป็นหลักฐาน เพื่อแสดงว่าผู้เอาประกันภัยมีสิทธิจะได้รับประโยชน์จากการเอาประกันภัยนั้นอย่างไรบ้าง เช่น ถ้าเสียชีวิตลง บริษัทจะต้องจ่ายเงินให้เป็นจำนวนเท่าใด และถ้ายังมีชีวิตอยู่ บริษัทจะจ่ายให้อย่างไร หรือไม่

ผู้เอาประกันภัยมีสิทธิจะเรียกร้องสิทธิอื่นๆ จากบริษัทได้อย่างไร เมื่อไร หรือไม่ว่า นอกจากนั้นผู้เอาประกันภัยจะได้ทราบว่าตนต้องปฏิบัติอย่างไรบ้าง เพื่อรักษาให้กรมธรรม์มีผลอย่างสมบูรณ์ เช่น การชำระเบี้ยประกันภัยติดต่อดังตามกำหนดสิทธิและเงื่อนไขต่างๆ ในกรมธรรม์ ซึ่งจะกล่าวในบทต่อไปเกี่ยวกับสัญญาและเงื่อนไขกรมธรรม์

2.2 กรมธรรม์ประกันชีวิตแบบต่างๆ

กรมธรรม์ประกันชีวิตเปรียบเสมือนสินค้าที่บริษัทมีไว้บริการผู้ซื้อตามความต้องการ และความสามารถในการซื้อที่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ซื้อได้มีโอกาสเลือกสินค้าที่เหมาะสมกับความต้องการและประโยชน์ที่จะได้รับ จึงจำเป็นต้องมีกรมธรรม์หลาย ๆ แบบให้เลือก

ตามหลักของวิชาคณิตศาสตร์ประกันภัย กรมธรรม์ประกันชีวิตแบ่งออกได้เป็น 3 แบบ คือ

- 1) กรมธรรม์ประกันชีวิตแบบเฉพาะกาล หรือแบบชั่วระยะเวลา
- 2) กรมธรรม์ประกันชีวิตแบบตลอดชีพ
- 3) กรมธรรม์ประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์

ความแตกต่างของกรมธรรม์ประกันชีวิตแต่ละแบบขึ้นอยู่กับเงื่อนไขการให้ประโยชน์แก่ผู้เอาประกันภัย เช่น จ่ายในกรณีที่ผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตเท่านั้น หรือจ่ายในกรณีที่ผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตหรือยังมีชีวิตอยู่เมื่อสัญญาครบกำหนดอย่างไรอย่างหนึ่ง เป็นต้น จากสมมุติฐานดังกล่าวจะนำไปสู่การพิจารณากำหนดราคาต้นทุนและราคาขายในรูปของเบี้ยประกันภัย

1) กรมธรรม์ประกันชีวิตแบบเฉพาะกาล หรือแบบชั่วระยะเวลา

กรมธรรม์แบบเฉพาะกาล หรือชั่วระยะเวลา เป็นแบบคุ้มครองที่มีระยะเวลาจำกัด เช่น 1 ปี 5 ปี หรือ 10 ปี เป็นต้น ในกรณีที่ผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตภายในระยะที่กำหนดผู้รับประกันภัยจะจ่ายเงินจำนวนหนึ่งให้แก่ผู้รับประโยชน์ แต่เมื่อครบกำหนดสัญญาและผู้เอาประกันภัยยังมีชีวิตอยู่ สัญญาก็เป็นอันสิ้นสุด ไม่มีผลประโยชน์ใด ๆ กรมธรรม์แบบนี้มีลักษณะคล้ายกับการประกันอัคคีภัย

ข้อดีของกรมธรรม์แบบเฉพาะกาล

กรมธรรม์แบบเฉพาะกาล เป็นแบบที่เบี้ยประกันภัยถูกที่สุดในบรรดากกรมธรรม์แบบต่างๆ กรมธรรม์ชนิดนี้เหมาะสำหรับครอบครัว หนุ่มสาว ที่เริ่มจะก่อร่างสร้างตัว เพราะสามารถจัดสรรการเงินเพียงส่วนน้อยสำหรับซื้อความคุ้มครอง

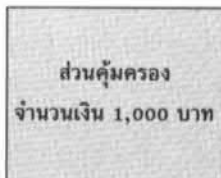
ข้อเสียของกรมธรรม์แบบเฉพาะกาล

จุดอ่อนของกรมธรรม์แบบนี้คือ มีระยะเวลาสั้นๆ เมื่อครบกำหนดสัญญา จะต้องขอทำประกันและขอต่ออายุใหม่ ถ้าสุขภาพไม่สมบูรณ์ บริษัทอาจไม่รับประกันก็ได้

กรมธรรม์แบบเฉพาะกาล 5 ปี ของผู้ที่อายุ 20 ปี ชำระเบี้ยประกันภัย 5.65 บาท ต่อ 1,000 บาท เมื่อครบกำหนด ถ้าประสงค์จะต่อสัญญาต่อไปอีก 5 ปี ผู้เอาประกันภัยจะต้องชำระเบี้ยประกันภัยตามอัตราอายุ 25 ปี คือ 8.10 บาท ต่อ 1,000 บาท และถ้าต่ออายุเมื่อ 30 ปี จะต้องชำระเบี้ยประกันภัย 6.75 บาท ต่อปี อายุ 35 ปี เบี้ยประกันภัยเพิ่มเป็น 8.10 บาท และจะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนถึงอายุ 55 ปี อัตราเบี้ยประกันภัยจะสูงถึง 26.50 บาทต่อ 1,000 บาท ซึ่งเบี้ยประกันภัยจะสูงขึ้นทุกครั้งที่ขอต่อสัญญาและจะต่อสัญญาอีกไม่ได้เมื่อเกินอายุที่บริษัทจำกัดไว้ นอกจากนั้นหากสุขภาพไม่ดีบริษัทอาจไม่ต่อสัญญาให้หรือต่อโดยเพิ่มเบี้ยประกันภัย

ภาพแสดงกรมธรรม์แบบเฉพาะกาลกำหนด 5 ปี

ความคุ้มครองเมื่อเสียชีวิต 1,000 บาท
สำหรับผู้มีอายุ 20 ปี

อายุ 20 ปี ————— 5 ปี —————> อายุ 25 ปี

ข้อสังเกตกรมธรรม์แบบเฉพาะกาลจะไม่มีมูลค่าเงินสดหรือมูลค่าเงินเวนคืน

ตัวอย่าง

มณฑล อายุ 25 ปี แต่งงานแล้ว มีบุตร 1 ขวบ เป็นช่างอยู่ในโรงงานแห่งหนึ่ง เขาได้รับความคุ้มครองจากเงินกองทุนทดแทนแรงงาน เป็นเงิน 30,000 บาท เขาทราบดีว่า ถ้าเขาเป็นอะไรไปก่อน ภรรยาและบุตรของเขาจะได้รับเงินทดแทนแรงงาน ซึ่งมีจำนวนไม่มาก ครอบครัวของเขาต้องการความคุ้มครองเพิ่มเติม เพราะกว่าบุตรของเขาจะโตดูแลตัวเองได้ ก็ต้องใช้เวลา 15-16 ปี เขาจึงตัดสินใจซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิตแบบเฉพาะกาลเป็นเงิน 100,000 บาท กำหนด 5 ปี เบี้ยประกันภัย 610 บาทต่อปี หรือเดือนละ 50 บาทเศษ เขาวางแผนไว้ว่า เมื่อมีรายได้สูงกว่านี้จะแปลงกรมธรรม์เป็นแบบตลอดชีพต่อไป

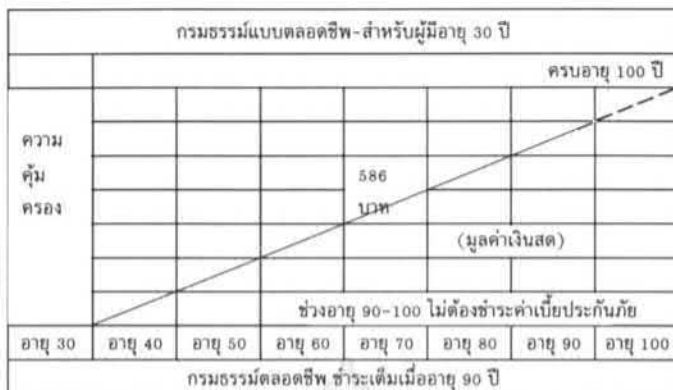
2) กรมธรรม์ประกันชีวิตแบบตลอดชีพ

กรมธรรม์ประกันชีวิตแบบตลอดชีพมีระยะเวลาคุ้มครองตลอดชีพของผู้เอาประกันภัยหรือจะกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ไม่ว่าผู้เอาประกันภัยจะเสียชีวิตเมื่ออายุมากเท่าไรก็ตาม (ในขณะที่กรมธรรม์ยังมีผลบังคับ) บริษัทมีพันธะต้องจ่ายเงินประกันชีวิตให้แก่ผู้รับประโยชน์

โครงสร้างของกรมธรรม์แบบตลอดชีพ

(1) ขอบเขตของการคุ้มครอง กรมธรรม์แบบนี้จะให้ความคุ้มครองแก่ผู้เอาประกันภัยจนถึงแก่กรรม

(2) ระยะเวลาชำระเบี้ยประกันภัย จะสิ้นสุดเมื่อผู้เอาประกันภัยถึงแก่กรรมหรือเมื่ออายุครบ 99 ปี เบี้ยประกันภัยที่ชำระนี้จะเท่ากันทุกปี บางบริษัทเรียกว่ากำหนดประกันภัย 100 ปี ชำระเบี้ยประกันภัยจนถึงอายุ 90 ปี

ภาพแสดงให้เห็นมูลค่าความคุ้มครอง 1,000 บาท และมูลค่าเงินสดที่สะสมเพิ่มขึ้นตั้งแต่สิ้นปีที่ 2 ตามลำดับจนครบ 1,000 บาท เมื่ออายุ 100 ปี

(3) การสิ้นสุดของกรมธรรม์ กรมธรรม์แบบตลอดชีพ จะสิ้นสุดโดย 2 กรณี คือ

- 3.1 เมื่อผู้เอาประกันภัยเสียชีวิต หรือ
- 3.2 เมื่อผู้เอาประกันภัยมีอายุครบ 99 ปี

ไม่ว่าจะเป็นกรณีใดกรณีหนึ่ง บริษัทจะจ่ายจำนวนเงินประกันภัยพร้อมเงินปันผล (ถ้ามี) ให้แก่ผู้เอาประกันภัย หรือจะกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า กรมธรรม์แบบตลอดชีพ คือ กรมธรรม์แบบสะสมทรัพย์ ครบกำหนด เมื่อมีอายุ 99 ปี โดยชำระเบี้ยประกันภัยถึงอายุ 90 ปี ก็ได้ เพราะมูลค่าเงินสดที่เพิ่มขึ้นทุกปีจะมีจำนวนมากพอ ดูรูปที่ 5.4

ข้อดีของกรมธรรม์แบบตลอดชีพ

ถึงแม้ว่าคนทั่ว ๆ ไปจะไม่ค่อยสนใจกับการประกันชีวิตแบบตลอดชีพ เพราะคิดว่าไม่มีโอกาสใช้เงินเลย เนื่องจากคิดว่า “ต้องตายจึงจะได้เงิน” ตนไม่มีโอกาสชื่นชม ที่จริงแล้วกรมธรรม์แบบตลอดชีพเป็นสัญญาที่ผู้เอาประกันภัย

ถือสิทธิเหนือกว่า คือในระหว่างที่สัญญามีผลบังคับอยู่ บริษัทมีหน้าที่ปฏิบัติตามสัญญาในทุกกรณีที่ผู้เอาประกันภัยจะใช้สิทธินั้นๆ ตามเงื่อนไขกรมธรรม์ ซึ่งบริษัทจะเลิกสัญญาหรือจะปฏิเสธความรับผิดชอบเมื่อเลยกำหนด 2 ปี ไม่ได้ ยกเว้นผู้เอาประกันภัยปิดบังความจริงในขณะขอเอาประกันภัย หรือขอต่อสัญญา

กรมธรรม์แบบตลอดชีพมีลักษณะยึดหยุ่น

ผู้ถือกรมธรรม์มีสิทธิในการเลือกดำเนินการเกี่ยวกับกรมธรรม์ของตนภายหลังที่กรมธรรม์มีผลบังคับมาครบ 2 ปีแล้ว ดังนี้

- (1) เว้นคืนขอรับเงินสด หรือขอกู้ยืมในมูลค่าเงินสดเมื่อจำเป็น
- (2) เปลี่ยนเป็นมูลค่าเงินสำเร็จ ความคุ้มครองลดลงแต่ระยะเวลา

คุ้มครองเท่าเดิม

- (3) เปลี่ยนเป็นการประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลา ความคุ้มครองเท่าเดิม แต่ระยะเวลาคุ้มครองอาจจะสั้นกว่าเดิม

สิทธิเลือกนี้ จะอธิบายไว้ในเรื่องเงื่อนไขกรมธรรม์

อย่างไรก็ตาม ผู้ถือกรมธรรม์จำนวนมากที่ไม่ทราบว่ามีสิทธิดังกล่าวในกรมธรรม์ที่ถืออยู่ ทำให้เข้าใจผิดว่าการประกันชีวิตแบบตลอดชีพนั้นต้องเสียเบี้ยประกันภัยจนตลอดชีพ ซึ่งกลายเป็นภาระในยามชรา จึงมักทำให้ปฏิเสธการเอาประกันชีวิตแบบตลอดชีพนี้

ข้อเสียของกรมธรรม์แบบตลอดชีพ

ผู้เอาประกันภัยต้องชำระเบี้ยประกันภัยจนตลอดชีวิต ทั้งๆ ที่มีอายุมากไม่มีรายได้แล้วก็ตาม แต่ข้อจำกัดนี้อาจแก้ไขได้ด้วยการแปลงเป็นกรมธรรม์ใช้เงินสำเร็จ โดยลดจำนวนเงินประกันภัยลง หรือขยายเวลาการประกันภัยออกไประยะเวลาหนึ่ง โดยไม่ต้องชำระเบี้ยประกันภัยต่อไป

ตัวอย่าง

นายพิภพ อายุ 24 ปี มีภรรยา และบุตรอายุ 1 ขวบ
มีรายได้ปีละ 42,000 บาท

มีประกันชีวิตกลุ่ม 42,000 บาท ต้องออกเงินสมทบปีละ 210 บาท ซึ่งเงินจำนวนนี้เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายในการฌาปนกิจ และค่ารักษาพยาบาลครั้งสุดท้าย หากเขาเสียชีวิต

นายพิภพจึงตกลงใจเอาประกันชีวิตแบบตลอดชีพ 100,000 บาท เบี้ยประกันภัยต่อปี เป็นเงิน 1,565 บาท และถ้าหากนายพิภพเกิดเสียชีวิต ครอบครัวของเขาจะได้รับเงิน 100,000 บาท เพื่อเป็นเงินเลี้ยงชีพภรรยาและบุตรต่อไป

ความแตกต่างที่สำคัญของกรรมธรรม์แบบตลอดชีพกับกรรมธรรม์แบบเฉพาะกาล คือ กรรมธรรม์แบบตลอดชีพให้ความคุ้มครองติดต่อกันตลอดชีวิตของผู้เอาประกันภัย กรณีของนายพิภพตามตัวอย่างข้างต้น เมื่อกรรมธรรม์มีผลบังคับมาครบ 10 ปีแล้วกรรมธรรม์แบบตลอดชีพจะมีเงินมูลค่าเวนคืน¹ เป็นจำนวน 9,500 บาท ซึ่งผู้ถือกรรมธรรม์อาจขอเวนคืนกรมธรรม์ หรือขอยืมไปใช้ยามจำเป็นชั่วคราวได้ และถ้าชำระไปจนครบ 20 ปี มูลค่าเงินเวนคืนจะเพิ่มสูงขึ้นเป็น 24,300 บาท เมื่อนายพิภพอายุถึง 65 ปี มูลค่าเงินเวนคืนเพิ่มขึ้นเป็น 56,200 บาท ซึ่งเขาอาจขอถอนคืนได้ถ้าจำเป็น

อย่างไรก็ดี เพื่อสนองความต้องการของผู้ซื้อ กรรมธรรม์แบบตลอดชีพยังแบ่งย่อยออกไปอีก เช่น แบบตลอดชีพจำกัดเวลาชำระเบี้ยประกันภัย 10 ปี 15 ปี หรือ 20 ปี หรือจนถึงอายุ 60 ปี และ 65 ปี เป็นต้น แต่ถ้าระยะเวลาชำระเบี้ยประกันภัยลดลงเบี้ยประกันภัยแต่ละงวดจะสูงขึ้น

จุดมุ่งหมายอันนี้ก็เพื่อให้ผู้เอาประกันภัยได้เลือกซื้อในสิ่งที่เขาพอใจ เขาจะได้คลายความกังวลที่รู้สึกว่ ถ้าไม่มีเงินเวลาจำกัดชำระเบี้ยประกันภัยก็จะกลายเป็นพันธะที่ต้องชำระเบี้ยประกันภัยไม่มีที่สิ้นสุดก็ได้

¹ มูลค่าเวนคืนคือ เงินที่ผู้เอาประกันชีวิตจะได้รับเมื่อขอเลิกสัญญาบางครั้งก็เรียกว่า มูลค่าเงินสด หรือเงินค่าเวนคืน

ตัวอย่าง กรมธรรม์แบบตลอดชีพจำกัดเวลาชำระเบี้ยประกันภัย

คุณสมบุรณ์ อายุ 40 ปี เท่ากับภรรยา ทั้ง 2 ไม่มีบุตร
คุณสมบุรณ์ถือกรมธรรม์ประกันชีวิตแบบตลอดชีพอยู่เป็นเงิน
500,000 บาท ให้กับภรรยาเป็นผู้รับประโยชน์

ตัวแทนแนะนำให้คุณสมบุรณ์เอาประกันชีวิตแบบตลอดชีพ
จำกัดเวลาอีกเป็นเงิน 500,000 บาท ชำระเบี้ยประกันภัย 20 ปี
คือเมื่อคุณสมบุรณ์เกษียณแล้ว จะได้ไม่มีภาระชำระเบี้ยประกันภัย
ต่อไป เขาจะต้องชำระเบี้ยประกันภัย 6,522 บาทต่อปี

คุณสมบุรณ์ วางแผนไว้ว่า หากเขาอยู่จนถึงอายุ 60 ปี
เขาจะปรับมูลค่าเงินเวนคืนที่มีอยู่ แปลงเป็นการประกันชีวิตแบบ
เงินได้ประจำ โดยบริษัทจ่ายเงินได้จำนวนหนึ่งให้ทุกเดือนตราบ
เท่าที่มีชีวิตอยู่

3) กรมธรรม์ประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์

กรมธรรม์ประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ เป็นแบบที่ผสมความคุ้มครองกับ
การเก็บออมอยู่ในกรมธรรม์เดียว

โครงสร้างของกรมธรรม์แบบสะสมทรัพย์ มีลักษณะคล้ายกับโครงสร้าง
ของกรมธรรม์แบบตลอดชีพ คือ มีอยู่ 3 ลักษณะ

(1) มีกำหนดเวลาประกันภัย ขอบเขตของการคุ้มครองการเอาประกัน
ชีวิตแบบสะสมทรัพย์ กรมธรรม์จะครบกำหนดตามระยะเวลาที่กำหนด เช่น แบบ
สะสมทรัพย์ 20 ปี เมื่อกรมธรรม์ครบ 20 ปี ความคุ้มครองก็เป็นอันสิ้นสุด

กรมธรรม์แบบสะสมทรัพย์ เป็นแบบที่มีกำหนดเวลาให้เลือก เช่น ครบ
กำหนดรับเงินตั้งแต่ 10 ปี 15 ปี 20 ปี 30 ปี หรือเมื่ออายุครบ 60 ปี เป็นต้น

(2) มีกำหนดเวลาชำระเบี้ยประกันภัย ระยะเวลาชำระเบี้ยประกันภัย
กรมธรรม์แบบสะสมทรัพย์อาจจะมีการกำหนด 10 ปี 15 ปี 20 ปี หรือมากกว่านั้น

บุตรอายุ 4 ขวบ เมื่ออายุ 19 ปี จะได้รับเงินปีละ 30,000 บาท เป็นเวลา 6 ปี ซึ่งเขาจะต้องเลือกแบบสะสมทรัพย์ 15 ปี

เบี้ยประกันภัย ปีละ 18,000 บาท ซึ่งจะต้องจัดสรรงบประมาณ เดือนละ 500 บาทโดยประมาณไว้เป็นค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาของบุตร

ไม่ว่าเขาจะมีชีวิตอยู่หรือเสียชีวิตไปก่อน ล้วนแต่รับรองว่าบุตรของเขาจะมีเงินค่าเล่าเรียนตามที่เขาดังใจไว้อย่างแน่นอน กรมธรรม์แบบนี้มีลักษณะของการสะสมทรัพย์ โดยมีเงื่อนไขการจ่ายเงินประกันภัยให้ 6 ปี แทนการจ่ายครั้งเดียว

ข้อสังเกต

เป็นที่น่าสังเกตว่า ผู้ซื้อกรมธรรม์ส่วนใหญ่ใช้ประโยชน์ในกรมธรรม์ประกันชีวิตยังไม่ตรงกับความต้องการที่แท้จริงอยู่มาก เพราะความรู้สึกนึกคิดของคนส่วนมากยังฝังใจอยู่กับความรู้สึกที่ว่า ควรสะสมไว้ใช้เองก่อน มากกว่าเน้นถึงการคุ้มครองรายได้ที่แท้จริงเป็นสำคัญอันดับแรก

4) กรมธรรม์แบบอื่นๆ

นอกจากกรมธรรม์ประกันชีวิตหลัก 3 แบบดังกล่าวแล้ว ยังมีสัญญาอื่นที่สำคัญอีก 2 แบบคือ

- (1) สัญญาประกันเงินรายปี* หรือเงินได้ประจำ และ
- (2) สัญญาเพิ่มเติมอุบัติเหตุ - ทูพพลภาพ

(1) สัญญาประกันเงินรายปี มีจุดมุ่งหมายเพื่อจ่ายเงินได้ให้แก่ผู้เอาประกันภัย หรือผู้รับเงินเป็นระยะๆ จนตลอดชีวิต หรือมีกำหนดระยะเวลา ในขณะที่

* เงินรายปีบางครั้งก็เรียกว่าเงินได้ประจำ

ที่ไม่มีรายได้หรือมีไม่เพียงพอ ให้สามารถยังชีพต่อไปได้ หรือจัดสรรเงินได้ประจำให้ครอบครัว หากตนเสียชีวิตลงก่อน

การจ่ายเงินรายปีจะจ่ายเป็นงวดๆ รายเดือน 3 เดือน 6 เดือน หรือรายปี โดยมีข้อตกลงให้เลือกวิธีใดวิธีหนึ่ง คือ

- (1) ตลอดชีวิต หรือตราบเท่าที่ผู้รับมีชีวิตอยู่ ซึ่งสัญญาจะสิ้นสุดเมื่อผู้รับเงินตาย
- (2) จ่ายให้ตามกำหนดที่กำหนดไว้แน่นอน เช่น 10 ปี หรือ 15 ปี เรียกว่าเป็นการจ่ายชั่วระยะเวลา ไม่ว่าผู้รับเงินจะมีชีวิตนานเท่าใด
- (3) จ่ายให้ตราบเท่าที่ผู้รับเงินมีชีวิต แต่จำกัดเวลาอย่างน้อยเอาไว้ เช่น จ่ายตลอดชีวิต แต่จำกัดไม่น้อยกว่า 10 ปี หากเสียชีวิตก่อน 10 ปี แล้วแต่อย่างไรจะเกิดก่อน

การประกันเงินรายปี เป็นสัญญาที่รับรองการจ่ายเงินได้ประจำแก่ผู้มีชีวิตแต่ในขณะเดียวกันผู้ถือสัญญาก็ไม่ยอมให้เงินที่ฝากสูญไป หากตนตายก่อนได้รับเงินครบจำนวน การประกันภัยแบบนี้เป็นการตอบสนองความต้องการของบุคคลในกรณีที่ประสงค์จะป้องกันความสูญเสียรายได้ในยามชรา

การซื้อกรมธรรม์ประกันเงินรายปีมีลักษณะคล้ายๆ กับการซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิต ซึ่งอาจจะเลือกชำระเบี้ยประกันภัยได้ 2 วิธี คือ

- 1) ชำระเบี้ยประกันภัยเป็นเงินก้อนครั้งเดียว
- 2) ชำระเบี้ยประกันภัยเป็นงวดไประยะเวลาหนึ่ง จนมีจำนวนมากพอที่

จะใช้ในการจ่ายเงินรายปี

เนื่องจากการชำระเงินจำนวนมากทำได้ยาก กรมธรรม์ประกันชีวิตบางแบบจึงมีเงื่อนไขสิทธิเลือกรับเงิน เพื่อให้ผู้ถือกรมธรรม์ หรือผู้รับประโยชน์เลือกรับเงินโดยวิธีหนึ่งวิธีใดดังกล่าวข้างต้น ขณะเดียวกัน ผู้รับประโยชน์ยังอาจเลือกรับเงินอีกวิธีหนึ่ง เรียกว่า รับเฉพาะดอกเบี้ยในอัตราที่กำหนด เมื่อผู้รับเสียชีวิต จึงจ่ายเงินต้นให้ผู้รับประโยชน์ต่อไป

โดยสรุป กรมธรรม์ประกันชีวิตไม่ว่าแบบใด ล้วนแต่มุ่งแก้ปัญหาความสูญเสียรายได้ที่อาจเกิดขึ้นเนื่องจากความตาย ในขณะที่เดียวกันก็เป็นการสะสมเงินส่วนกรมธรรม์ประกันเงินรายปีนั้น มีจุดมุ่งหมายที่จะแก้ปัญหาความขาดแคลนรายได้ในยามชราหรือหลังเกษียณงาน หรือเพื่อให้ครอบครัวมีเงินได้ประจำที่แน่นอน เป็นการกระจายเงินจำนวนมากให้เป็นเงินได้ประจำที่นำมาใช้จ่ายประจำวันได้ อย่างไรก็ดี ทั้ง 2 ลักษณะนี้มีจุดประสงค์ที่เหมือนกันคือ การคุ้มครองรายได้ โดยอาศัยการเก็บออมในเบื้องต้น

(2) สัญญาเพิ่มเติมประกันภัยอุบัติเหตุทุพพลภาพ

สัญญาเพิ่มเติมประกันภัยอุบัติเหตุทุพพลภาพ เป็นสัญญาเพิ่มเติมควบกับกรมธรรม์ประกันชีวิต เจือปนไขกรมธรรม์อุบัติเหตุทุพพลภาพนั้น ให้ความคุ้มครองทั้งกรณีเสียชีวิต และกรณีได้รับบาดเจ็บเนื่องจากอุบัติเหตุด้วย บริษัทประกันชีวิตเปิดโอกาสให้ผู้เอาประกันชีวิตเลือกเอาประกันภัยอุบัติเหตุเพิ่มเติมด้วย เพื่อจะให้ความ

คุ้มครองในกรณีที่ผู้เอาประกันภัยประสบอุบัติเหตุถึงแก่ทุพพลภาพ หรือบาดเจ็บ หรือทุพพลภาพถาวรตลอดไป ไม่สามารถทำงานหารายได้ (จะได้รับการยกเว้น การชำระเบี้ยประกันภัยต่อไป) หรือหากเสียชีวิตเพราะอุบัติเหตุจะได้รับประโยชน์ถึง 2 เท่า ของจำนวนเงินประกันภัย

การประกันภัยอุบัติเหตุยังแบ่งย่อยๆ ออกไปเพื่อให้ผู้เอาประกันภัยเลือก ดังนี้คือ

1) สัญญาเพิ่มเติมอุบัติเหตุทุพพลภาพที่รวมถึง ความตาย ความทุพพลภาพ และการบาดเจ็บ รักษาพยาบาลรายสัปดาห์ และอื่นๆ

2) สัญญาเพิ่มเติมการคุ้มครองอุบัติเหตุสูญเสียอวัยวะ (ไม่รวมการชดเชย ความบาดเจ็บหรือทุพพลภาพชั่วคราว) เช่น ถูกตัดแขน ขา หรือตาบอด เป็นต้น

3) สัญญาเพิ่มเติมการคุ้มครองในกรณีเสียชีวิตเนื่องจากอุบัติเหตุ

ความหมายของอุบัติเหตุ

ความหมายตามสัญญาส่วนมากจะมีข้อความดังนี้

“ในขณะที่สัญญาฉบับนี้มีผลบังคับ บริษัทจะชดเชยเงินเมื่อมรณะ หรือ การบาดเจ็บที่เกิดขึ้น โดยเหตุบังเอิญอันเป็นผลโดยตรงปราศจากเหตุอื่นใด ทำให้ผู้เอาประกันภัยเสียชีวิต หรือได้รับบาดเจ็บทางร่างกาย เว้นแต่กรณีได้รับบาดเจ็บ ภายใน ซึ่งกรณีนี้จะต้องให้แพทย์พิสูจน์มรณกรรมหรือบาดเจ็บก่อนว่าเกิดจากอุบัติเหตุหรือไม่ และผู้เอาประกันภัยมิได้มีเจตนาที่จะให้เกิดผลเช่นนั้นขึ้น”

3. เบี้ยประกันภัย

3.1 ความหมายของเบี้ยประกันภัย

การตกลงเอาประกันภัยนั้น มีบุคคลอยู่ 2 ฝ่ายด้วยกัน ฝ่ายหนึ่งคือ บริษัทประกันภัยที่ตกลงจะใช้ค่าสินไหม หรือเงินจำนวนหนึ่งให้ผู้เอาประกันภัย เมื่อเกิดเหตุที่เอาประกันภัยขึ้น อีกฝ่ายหนึ่งคือผู้เอาประกันภัย ซึ่งตกลงจะส่งเงินที่เรียกว่า “เบี้ยประกันภัย” หรือเบี้ยประกันชีวิตเป็นการตอบแทน ฉะนั้น เบี้ยประกันภัย จึงไม่ใช่เงินฝาก

ตัวอย่างเช่น ถ้าคุณจะให้บริษัทชดใช้เงินจำนวนหนึ่งเมื่อบ้านคุณถูกไฟไหม้ คุณต้องชำระเบี้ยประกันภัยเมื่อบริษัทรับประกันภัยตกลงรับเสี่ยง จึงจะมีสิทธิ์ได้รับการชดใช้ค่าเสียหายที่เอาประกันภัยให้ ในทำนองเดียวกัน การที่บริษัทจะชดใช้เงินเมื่อผู้เอาประกันชีวิต เสียชีวิตก็ดี หรือเมื่อสัญญาครบกำหนดก็ดี บริษัทจะต้องได้รับเงินค่าประกันภัยนั้นจากผู้เอาประกันชีวิต นี่คือ เบี้ยประกันภัย หรือเบี้ยประกันชีวิต

3.2 หลักในการกำหนดเบี้ยประกันภัย

ดังได้กล่าวแล้วว่า การประกันภัยนั้นมีลักษณะร่วมกันเสี่ยงภัย (Risk Sharing) และในการหาค่าความเสี่ยงภัยนั้น จะต้องใช้กฎจำนวนมาก (Law of Large Number) เพื่อหาความน่าจะเป็น (Probability) ซึ่งจะทำให้ผู้ร่วมเสี่ยงภัย ได้รับความเป็นธรรมมากขึ้น ในการร่วมเสี่ยงภัย สมาชิกในกลุ่มจะร่วมกันรับภาระทางการเงินต่อความตายของสมาชิกที่เกิดขึ้น ซึ่งคนคนเดียวไม่สามารถทำได้ นอกจากนี้ จะได้รวมตัวกันเป็นกลุ่มใหญ่

หลังจากที่ได้พยายามหาทางแก้ปัญหาการเสี่ยงภัยเป็นเวลานานนับศตวรรษ ในที่สุดก็พบว่า การสูญเสียเงินรายได้อันเนื่องมาจากความตายนั้น สามารถกระจายให้สมาชิกในกลุ่มได้ ซึ่งวิธีนี้จะทำให้ภาระอันใหญ่หลวงของคนที่โชคร้ายบรรเทาเบาบางลง แม้ว่าการร่วมกันรับเสี่ยงจะไม่สามารถขจัดความตายให้พ้นไปได้ แต่ก็สามารถบรรเทาปัญหาทางการเงินที่สูญเสียไปได้

แม้ว่าหลักการในการร่วมกันเสี่ยงภัยจะดีอย่างไรก็ตาม แต่ก็ยังนำมาใช้ปฏิบัติไม่ได้จนกว่าจะทราบวิธีวัดความเสี่ยง คืออัตราการตายให้ได้เสียก่อน นี่คือมูลฐานของการประกันชีวิต อัตราการตายจะได้จากสถิติของสมาชิกในกลุ่มที่ตายภายในระยะเวลาหนึ่งที่กำหนด ซึ่งอัตราการตายนี้จะเป็นปัจจัยตัวหนึ่งที่กำหนดเบี้ยประกันภัย ดูได้จากตารางมรณะไทยหน้าต่อไปซึ่งกรมการประกันภัย ร่วมกับสมาคมประกันชีวิตไทยจัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการคำนวณอัตราเบี้ยประกันภัย ซึ่งจะบอกว่าคนอายุเท่าใด จะเสียชีวิตกี่คนใน 1 ปี ตารางนี้ได้รวบรวมขึ้นจากจำนวนผู้เอาประกันชีวิตของบริษัทประกันชีวิตในประเทศไทยที่มีชีวิตอยู่ในแต่ละ

ช่วงอายุ และอัตราการเสียชีวิตในแต่ละปี เช่น คนอายุ 30 ปี จำนวน 936,115 คน จะเสียชีวิตก่อนถึงอายุ 31 ปี จำนวน 2,412 คน ($2,412 \times 10,000 \div 936,115$) = 25.76 คน ต่อหมื่นคน (ดูตารางในหน้าต่อไป) อัตราการตายนี้จะเพิ่มสูงขึ้นเมื่ออายุเพิ่มขึ้น คนอายุ 50 ปี จะเสียชีวิตในอัตรา 82.56 คน ต่อ 10,000 คนในปีนั้น และจะสูงขึ้นเรื่อยๆ จนกระทั่งถึงอายุ 99 ปี คนกลุ่มนี้ก็จะถือว่าตายหมดภายในปีนั้น จากการพัฒนาการจัดทำตารางมรณะ ทำให้เรามีมาตรการในการวัดความเสี่ยงได้ ซึ่งนำมาใช้ในการคำนวณเบี้ยประกันภัยในแต่ละช่วงอายุได้

ตารางมรณวิสัยวัดความเสี่ยง

ตารางมรณะไทยปี พ.ศ. 2529 (เพศชาย-ประเภทสามัญ)

คนที่มีชีวิตอยู่เมื่อ	จำนวนคนที่ตาย	อัตราตายต่อ 10,000 คน
อายุ 30 ปี 936,115 คน	2,412 คน	25.76 คน
อายุ 40 ปี 907,556 คน	3,685 คน	40.59 คน
อายุ 50 ปี 859,473 คน	7,046 คน	82.56 คน
อายุ 60 ปี 754,599 คน	15,471 คน	205.02 คน
อายุ 70 ปี 546,684 คน	27,437 คน	301.88 คน
อายุ 80 ปี 255,147 คน	28,286 คน	1,108.59 คน
อายุ 90 ปี 44,799 คน	10,302 คน	2,299.65 คน
อายุ 99 ปี 585 คน	585 คน	ตายหมดเมื่อถึงอายุ 100 ปี

จากตารางมรณะข้างต้นนี้ จะเห็นได้ว่า กลุ่มคนอายุ 30 ปี จะมีอัตราการตาย 25.76 คนต่อ 10,000 คนใน 1 ปี และเมื่ออายุสูงขึ้น อัตราการตายก็จะสูงตามขึ้นเรื่อยๆ จนถึงอายุ 99 ปี คนกลุ่มนี้ก็จะเสียชีวิตหมดก่อนถึงอายุ 100 ปี

ตามปกติบริษัทประกันชีวิตจะคำนวณอัตราเบี้ยประกันภัยในการประกันชีวิต โดยอาศัยปัจจัยหลัก 3 ประการคือ

- (1) อัตรามรณะ - หรือตารางมรณะที่จัดรวบรวมจากคนจำนวนมาก เป็นเวลาหลายปี
- (2) อัตราดอกเบี้ย - ซึ่งจะนำมาคำนวณเป็นส่วนลด ในอัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสม
- (3) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ
 - ค่าใช้จ่ายนี้ได้แก่ ค่าจ้างพนักงานทำงานในบริษัท ซึ่งรับผิดชอบต่อความถูกต้องเรียบร้อย และ บริการที่ดีแก่ผู้ถือกรมธรรม์ ฯลฯ

จากปัจจัยทั้ง 3 ประการที่ได้กล่าวนี้ จะเป็นตัวกำหนดว่า เบี้ยประกันภัย ควรจะเป็นเงินเท่าใด และอัตราเบี้ยประกันภัยนั้นจะต้องได้รับความเห็นชอบจาก นายทะเบียนประกันชีวิต กระทรวงพาณิชย์ ซึ่งจะกำหนดตารางมรณะ อัตราดอกเบี้ยและค่าใช้จ่ายที่บวกเพิ่มคำนวณออกมาเป็นเบี้ยประกันภัย

โดยทั่วไปเบี้ยประกันภัยจะแตกต่างกันอย่างไรรวมขึ้นอยู่กับอายุและ ประโยชน์ที่จะได้รับตามสัญญาในกรมธรรม์แต่ละแบบ แต่ในทางปฏิบัติผู้ที่มิอาจชีพ เสี่ยงอันตราย หรือผู้ที่มีสุขภาพต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน จะมีอัตราเบี้ยประกันภัย เพิ่มขึ้นตามลักษณะของการเสี่ยง

3.2 เบี้ยประกันภัยที่บริษัทนำมาจ่าย

ในการจ่ายเบี้ยประกันภัยของบริษัทฯ นั้นหลายคนสงสัยบริษัทได้รับ เบี้ยประกันภัยเพียง 1 ต่อ 50 แล้วบริษัทจะเอาเงินที่ไหนมาจ่าย ดังได้กล่าวมาแล้วว่า การประกันชีวิตอาศัยหลักคณิตศาสตร์ในการคำนวณอัตราเบี้ยประกันภัย

เช่นอัตรามรณะ ซึ่งเป็นสถิติที่รวบรวมขึ้นจากจำนวนล้านคน เป็นเวลาหลายปี เพราะฉะนั้นอัตราการตายของกลุ่มผู้มีอายุแต่ละช่วงอายุจะใกล้เคียงกับความเป็นจริงมาก ซึ่งเรื่องนี้บริษัทจะต้องระมัดระวังเป็นอย่างมากเพื่อให้แน่ใจว่า บริษัทจะมีเงินพอจ่ายให้แก่ผู้ถือกรมธรรม์ในอนาคตได้อย่างครบถ้วนตามสัญญา ไม่ว่าผู้เอาประกันภัยจะเสียชีวิตหรือเมื่อสัญญาครบกำหนด การคำนวณจึงต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญทางคณิตศาสตร์ประกันภัยเป็นผู้กำหนดขึ้น และสูตรดังกล่าวต้องได้รับอนุมัติจากนายทะเบียนประกันชีวิต โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2510 และต่อมาแก้ไขใหม่เป็น พระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535

ต่อข้อถามที่ว่า บริษัทจะเอาเงินที่โหมมาจ่ายให้ผู้เอาประกันภัย

ประการที่ 1 บริษัทประกันชีวิตใหม่ ต้องมีเงินทุนในการดำเนินการ 500 ล้านบาท ตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ในการจัดตั้งบริษัทเพื่อประกอบธุรกิจประกันชีวิตสำหรับปี พ.ศ. 2538

ประการที่ 2 บริษัทสามารถชักชวนคนมาเอาประกันชีวิตกับบริษัทได้เป็นจำนวนมากในเวลาต่อมา เป็นการกระจายการเสี่ยงภัย โดยใช้กฎของจำนวนมากนั่นเอง

ประการที่ 3 เบี้ยประกันภัยที่สะสมทวีคูณขึ้นทุกปีเป็นเงินก้อนใหญ่ บริษัทสามารถนำไปลงทุนหาผลประโยชน์เพิ่ม และจ่ายคืนแก่ผู้ถือกรมธรรม์ตามพันธะผูกพัน

ประการที่ 4 อัตราเบี้ยประกันภัยได้รับอนุมัติจากสำนักงานประกันภัยว่าเป็นอัตราที่เหมาะสมและเป็นธรรม

ตัวอย่าง

วิทยาลัยแห่งหนึ่งมีนักศึกษา 1,000 คน ทุกคนเข้าเป็นสมาชิกชมรม โดยมีข้อตกลงว่า หากใครคนใดคนหนึ่งเสียชีวิต สมาชิกก็จะจ่ายเงินค่าทำศพคนละ 1 บาท ให้แก่ครอบครัวผู้ตาย สมมติตามสถิติมรณะสำหรับกลุ่มคนอายุ 20 ปี จะมีผู้เสียชีวิตปีหนึ่ง 2 คน ในทุก 1,000 คน ถ้ามีคนเสียชีวิต 2 คน ก็เท่ากับ

ชมรมต้องจ่ายเงิน 2,000 บาทให้แก่ครอบครัวของผู้เสียชีวิต คือ สมาชิกคนหนึ่งต้องจ่ายเงินให้ชมรมสำหรับการนี้ปีละ 2 บาท ถ้า บังเอิญมีคนเสียชีวิตมากกว่า 2 คนในปีใด สมาชิกก็ต้องจ่ายเงินเพิ่ม และในปีไหนคนตายน้อยกว่า 2 คน สมาชิกก็จ่ายน้อยลง วิธีนี้เกิดความไม่แน่นอน จึงต้องจัดขึ้นในรูปองค์การ หรือบริษัท ให้องค์การรับเสี่ยง ถ้ามีคนเสียชีวิตมากกว่าที่คาดหมายในปีใด ก็ให้องค์การจ่ายไปก่อน ถ้าปีใดคนตายน้อยกว่าที่คาดหมายก็ตั้งเป็นเงินสำรองไว้เพื่อชดเชยในปีที่จะต้องจ่ายมาก วิธีนี้ภาระจะตกเป็นขององค์การ แทนที่จะเป็นภาระของสมาชิก จากตัวอย่างดังกล่าวนี้ จะเห็นได้ว่า เป็นหลักพื้นฐานที่สามารถคำนวณความรับผิดชอบล่วงหน้าได้ เพราะสถิติที่ใช้ในการกำหนดเป็นตาราง มรณวิสัยนั้นเป็นอัตราการตายที่ใกล้เคียงต่อความเป็นจริงมาก

3.3 อายุกับอัตราเบี้ยประกันภัย

คนในสมัยก่อนเปรียบคนแก่เสมือนไม้ใกล้ฝั่ง ซึ่งหมายความว่า อัตราการเสียชีวิตของผู้มีอายุมาก มีโอกาสสูงกว่าผู้มีอายุน้อย เช่น (ตามตารางมรณไทย) ผู้มีอายุ 30 ปี มีอัตราเสียชีวิต 2.75 คน ต่อ 1,000 คน ก่อนถึงอายุ 31 ปี ส่วนผู้มีอายุ 50 ปี มีอัตราเสียชีวิต 7.096 คน ต่อ 1,000 คน ก่อนถึงอายุ 51 ปี ซึ่งถ้าหากจะกำหนดอัตราเบี้ยประกันภัยในอัตราเฉลี่ยเท่ากันทุกอายุแล้ว จะทำให้ผู้มีอายุน้อยต้องเสียเบี้ยประกันภัยสูงกว่าที่ควร ในขณะที่คนมีอายุมากเสียเบี้ยประกันภัยต่ำกว่าที่ควร ซึ่งไม่เป็นธรรมต่อคนมีอายุ 30 ปี เพราะมีอัตราการตายต่ำกว่าเท่าตัว สมมติว่า

คนอายุ 30 ปี จำนวน 1,000 คน ร่วมกันเสี่ยงภัย โดยตกลงกันว่า ถ้าคนในกลุ่มเสียชีวิตในปีนี้ ก็จะได้รับเงิน 1,000 บาท สมมติต่อไปว่าในปีนั้นมีคนเสียชีวิต 3 คน ครอบครัวแต่ละคนจะได้รับเงิน 1,000 บาท รวมเป็นเงิน 3,000 บาท เงิน

3,000 บาทนี้ จะเรียกเก็บจากกลุ่มคนอายุ 30 ปี ไล่คนละ 3 บาท เท่ากับ 3,000 บาท พอที่จะจ่ายให้แก่ผู้เสียชีวิต 3 คน

แต่ในกลุ่มคนอายุ 50 ปี นั้น คาดหมายว่าจะมีผู้เสียชีวิตถึง 7 คน ถ้าทุกคนจะได้รับเงิน 1,000 บาท เมื่อเสียชีวิตก็ต้องเตรียมเงิน 7,000 บาท ไว้โดยเรียกเก็บจากคนในกลุ่มคนละ 7 บาท จึงจะพอจ่ายให้แก่ผู้ที่คาดว่าจะเสียชีวิตก่อนถึงอายุ 51 ปี หรือต้องเก็บมากกว่ากลุ่มคนอายุ 30 ปี คนละ 4 บาท

การคิดอัตราเบี้ยประกันภัยตามอายุก็เพื่อจะให้ทุกคนได้รับความเป็นธรรมตามสภาพของการเสี่ยงนั้น

3.4 เบี้ยประกันภัยระดับเดียว

ในการคำนวณอัตราเบี้ยประกันชีวิต เนื่องจากการประกันภัยระยะยาว ถ้าต้องเพิ่มเติมเบี้ยประกันภัยทุกปี ตามอายุที่เพิ่มขึ้น ก็จะเป็นการยุ่งยาก ทั้งจะลำบากกับผู้เอาประกันชีวิตในขณะที่ยังหนุ่ม เพราะเบี้ยประกันภัยจะสูงมากด้วยเหตุนี้ ในการคำนวณจึงปรับให้เป็นเบี้ยประกันภัยระดับเดียว หรืออีกนัยหนึ่งคือเบี้ยประกันภัยจะเป็นอัตราเดียวกันตลอดไปจนสัญญาครบกำหนด เช่น คนอายุ 25 ปี ประกันชีวิตแบบตลอดชีพ อัตราเบี้ยประกันภัย 16.10 บาท ต่อปี ต่อจำนวนเงินประกันภัย 1,000 บาท ผู้เอาประกันชีวิตชำระเบี้ยประกันภัยจำนวนนี้ตลอดไปจนตาย ไม่ว่าอายุจะเพิ่มขึ้นเป็น 50 ปี หรือ 60 ปี หรือมากกว่า อัตราเบี้ยประกันภัยเพิ่มขึ้นทุกปีตามอายุ เช่น เมื่ออายุ 40 จะต้องเสียค่าเบี้ยประกันภัยสูงขึ้นร้อยละ 50 ของอัตราอายุ 30 ปี และเมื่ออายุ 50 เสียเพิ่มเท่าตัวของอายุ 40 (ดูตารางมรณวิสัยหน้า 70)

4. สัญญาและเงื่อนไขกรมธรรม์ประกันชีวิต

4.1 การทำสัญญาประกันชีวิตกับการชำระเบี้ยประกันภัย

โดยทั่วไปคนส่วนมากมักจะไม่นอ่านกรมธรรม์ประกันภัย เพราะว่าเป็นเอกสารสัญญาทางกฎหมาย ซึ่งคิดว่ายากต่อความเข้าใจสำหรับบุคคลธรรมดา

ที่ไม่เคยเรียนกฎหมาย ซึ่งความจริงกรรมธรรม์ก็เหมือนกับสัญญาซื้อขาย หรือสัญญาซื้อบ้านผ่อนส่งที่บริษัทจัดสรรที่ดินมอบให้ผู้ซื้อ หรือพันธกรรมที่ได้รับ ทั้งคนทำและคนรับเพียงแต่ให้รับทราบว่าจะได้รับอะไร เมื่อใด ไม่ได้รู้สึกซึ่งอย่างน้อยนักกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นกรณีใด สัญญาทุกแบบจะบ่งบอกสิทธิ พันธะผูกพันของบุคคลที่มีต่อผลประโยชน์ในเอกสารนั้นๆ

ในการทำสัญญาประกันชีวิตมีกฎหมายๆ ดังนี้

- (1) ต้องมีผู้เสนอและผู้สนอง
- (2) ต้องเป็นสัญญาที่กฎหมายไม่ห้ามไว้
- (3) ต้องแจ้งความจริงที่ตนรู้ หรือต้องสุจริตใจอย่างยิ่ง
- (4) ต้องมีส่วนได้เสียในการเอาประกันชีวิตนั้น คือ ถ้าเป็นการเอาประกันชีวิตบุคคลอื่น คนที่เอาประกันชีวิตกับผู้ถูกเอาประกันชีวิตจะต้องมีส่วนได้เสียในการเอาประกันภัยนั้น
มิฉะนั้นการทำสัญญานั้นจะสูญเปล่า ไม่ได้รับประโยชน์ใดๆ
- (5) ต้องชำระเบี้ยประกันภัยตามกำหนดที่ระบุไว้ หรือภายในเวลาที่ผ่อนผันซึ่งระบุไว้ในกรรมธรรม์

หากผู้เอาประกันภัย ได้ปฏิบัติครบถ้วนตามกฎหมายที่กำหนดไว้ ผู้รับประกันภัยก็ต้องจ่ายเงินตามสัญญา นอกจากจะมีข้อยกเว้นตามกฎหมายหรือเงื่อนไข เช่น ผู้เอาประกันภัยทำอัตวินิบาตกรรม (ฆ่าตัวตาย) โดยสมัครใจภายใน 1 ปี ของสัญญาประกันชีวิต หรือผู้เอาประกันภัยถูกผู้รับประโยชน์ฆ่าตายโดยเจตนา บริษัทประกันภัยก็จะคืนเบี้ยประกันภัยตามจำนวนที่ได้ชำระไว้ทั้งหมด

มีคนจำนวนไม่น้อยที่เข้าใจว่า ถ้าค้างชำระเบี้ยประกันภัยแล้วสัญญาจะสิ้นสุด ความจริงเงื่อนไขกรรมธรรม์ระบุไว้ว่า ผู้ถือกรรมธรรม์มีสิทธิต่อสัญญาได้ภายใน 5 ปี นับจากวันที่ค้างชำระเบี้ยประกัน เว้นแต่ผู้เอาประกันภัยขาดสภาพที่บริษัทจะรับเสี่ยงได้

ถ้าไม่ประสงค์ชำระเบี้ยประกันภัยต่อ ผู้เอาประกันภัยจะทำอะไรได้บ้าง

ในกรณีที่ผู้เอาประกันชีวิตไม่สามารถชำระเบี้ยประกันภัยต่อไป หากได้ชำระเบี้ยประกันภัยแล้ว ตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป ผู้เอาประกันภัยมีสิทธิเลือกปฏิบัติได้ 4 ทาง ดังนี้คือ

- (1) ขอกู้เงินตามมูลค่ากรมธรรม์ เพื่อชำระเบี้ยประกันภัยต่อไป
- (2) ขอแปลงกรมธรรม์เป็นกรมธรรม์ใช้เงินสำเร็จ ซึ่งจำนวนเงินประกันภัยจะลดลง
- (3) ขอขยายเวลาในการเอาประกันภัยเป็นแบบเฉพาะกาล ซึ่งจะให้ความคุ้มครองต่อไปในระยะเวลาหนึ่งในจำนวนเงินที่ระบุไว้ในกรมธรรม์เดิม
- (4) ขอเวนคืนกรมธรรม์ เพื่อรับเงินตามมูลค่าเวนคืนที่ระบุในกรมธรรม์ ทั้งนี้เฉพาะกรมธรรม์ที่มีมูลค่าเงินเวนคืนเท่านั้น

4.2 ลักษณะของกรมธรรม์ประกันชีวิต

กรมธรรม์ประกันชีวิตเป็นเอกสารที่น่าสนใจ หากเราจะอ่านด้วยความระมัดระวัง และด้วยวิจารณญาณ เพราะจะทราบถึงโครงสร้างซึ่งเป็นรากฐานของการประกันชีวิตที่ใช้ในการแก้ปัญหาการเงินเมื่อความตายเกิดขึ้น หลายๆ คนมักเข้าใจว่ากรมธรรม์ประกันภัยนั้นมีเงื่อนไขมากมายหลายหน้า อ่านแล้วสับสนไม่เข้าใจ และเป็นที่น่าสงสัยกันว่าทำไมจึงเขียนกรมธรรม์ประกันภัยให้สั้นๆ ง่ายๆ ไม่ได้

เหตุผลที่กรมธรรม์ประกันภัยจะต้องระบุเงื่อนไขเอาไว้โดยละเอียดนั้น มีอยู่ 2 ประการที่สำคัญคือ

1. เพราะสิทธิที่บริษัทให้แก่ผู้ถือกรมธรรม์นั้นมีอยู่หลายประการ และบางประการอาจไม่เกิดขึ้นในระยะเวลาสั้นๆ คู่สัญญาของบริษัท เช่น ผู้ถือกรมธรรม์และเจ้าหน้าที่บริษัทอาจไม่มีชีวิตอยู่ชี้แจงหรืออธิบายความหมายของสัญญา ด้วย

เหตุนี้เงื่อนไขต่างๆ จึงต้องเขียนขึ้นอย่างชัดเจน และใช้ภาษาที่แน่นอน มีกฎหมายรองรับเงื่อนไขทุกข้อไม่เพียงแต่ปกป้องบริษัท หากแต่ปกป้องผู้เอาประกันภัยด้วย

2. เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งเป็นผู้ควบคุมบริษัทประกันภัย บังคับโดยกฎหมายให้บริษัทต้องระบุเงื่อนไขข้อตกลงที่แน่ชัดไว้ในกรมธรรม์ เพื่อป้องกันมิให้มีการเข้าใจผิด บางกรณีอาจต้องเขียนข้อความตามที่กฎหมายกำหนดด้วย

4.3 ข้อกำหนดในกรมธรรม์

กรมธรรม์ประกันชีวิตมีอยู่หลายแบบ แต่ละแบบมีรายละเอียดและให้ประโยชน์ที่แตกต่างกัน แต่คล้ายกันในสาระสำคัญ และมีเงื่อนไขหลายข้อที่ตรงกันเป็นมาตรฐาน เช่น

ในหน้าแรกของกรมธรรม์ประกันชีวิตนั้นจะต้องประกอบด้วย

1. ชื่อผู้เอาประกันภัย ผู้รับประโยชน์
2. อายุผู้เอาประกันภัย
3. จำนวนเงินประกันภัย แบบกรมธรรม์
4. วันที่ออกกรมธรรม์ และเลขที่กรมธรรม์
5. จำนวนเบี้ยประกันภัย วิธีชำระ กำหนดเวลาในการชำระเบี้ยประกันภัย กำหนดเวลาในการประกันภัย
6. สัญญาเพิ่มเติม หรืออนุสัญญา
7. ชื่อบริษัทผู้รับประกันภัย พร้อมลายมือชื่อผู้แทนบริษัท และที่ทำการ

ในหน้าแรกของกรมธรรม์จะมีข้อความสัญญาว่าบริษัทจะจ่ายเงินให้แก่ใครเป็นจำนวนเงินเท่าใด และจ่ายให้เมื่อใด ในขณะที่เดียวกันก็จะบ่งไว้ว่าเบี้ยประกันภัยจะต้องชำระเป็นงวด งวดละเท่าใด ชำระเมื่อใด มีกำหนดชำระกี่ปี เป็นต้น ข้อกำหนดในส่วนนี้จะมีความแตกต่างกันตามแบบของกรมธรรม์ ดูตัวอย่างตามรูปข้างล่างนี้

บริษัท ทีพีไอ ประกันชีวิต จำกัด

177/1 อาคารบางกอกสหประกันภัย ๑ สุรวงศ์ เขตบางรัก กรุงเทพฯ 10500

โทร. 8347323 FAX : 8347332

ข้อมูลกรมธรรม์ประกันภัย

เลขที่กรมธรรม์ประกันภัย จ 410000001 แบบการประกันภัย สะสมทรัพย์ 2020 แบบเลขที่ สส002

ผู้เอาประกันภัย นายเมฆาน วิคนหาณ เพศ ชาย อายุ 30 ปี รับรองอายุแล้ว

วันเริ่มสัญญาประกันภัย 28 กุมภาพันธ์ 2541 วันครบกำหนดสัญญาประกันภัย 28 กุมภาพันธ์ 2561

รายละเอียดการประกันภัยและเบี้ยประกันภัย

ประเภทการคุ้มครอง	จำนวนเงินเอาประกันภัย หรือผลประโยชน์	เบี้ยประกันภัย	จำนวนปีที่ต้องชำระ เบี้ยประกันภัย
สะสมทรัพย์ 2020	200,000		7,392

รวมเงินเบี้ยประกันภัยราย 12 เดือน

รวดแรก 7,392 บาท

กำหนดชำระงวดต่อไป 28 กุมภาพันธ์

ของทุกปี ในระหว่างผู้เอาประกันภัยมีชีวิตอยู่ตามกำหนดไว้ข้างต้น

รายชื่อผู้รับผลประโยชน์

นางอุกณ์ วิคนหาณ

ภรรยา

100%

เพื่อเป็นหลักฐาน บริษัท ทีพีไอ ประกันชีวิต จำกัด ได้ทำสัญญาประกันภัยและออกกรมธรรม์ประกันภัยฉบับนี้ในวันเริ่มต้นสัญญาประกันภัย

☐ คู่สมรส	ใบอนุญาต
☐ นายหน้าประกันภัย	
นายจิกณ์ จนเจน	999999/2541

กรรมการ

กรรมการ

ผู้รับมอบอำนาจ

พยาน

ตัวอย่างกรมธรรม์ประกันชีวิต

ในหน้าต่อไปของกรรมธรรมจะมีข้อกำหนดต่างๆ เกี่ยวกับสิทธิของผู้เอาประกันภัย โดยทั่วไปกรรมธรรมแบบตลอดชีพ หรือแบบสะสมทรัพย์ (ประเภทสามัญ) จะมีข้อกำหนดดังนี้

- 1) สิทธิประโยชน์ครอบครองกรรมธรรม
- 2) ผู้รับประโยชน์ (ระบุชื่อ)
- 3) การชำระเบี้ยประกันภัยระยะผ่อนผัน
- 4) การชำระเบี้ยประกันภัยโดยอัตโนมัติ
- 5) การต่อสัญญา
- 6) การเวนคืนกรรมธรรมเพื่อรับเงินสด
- 7) การกู้เงินกรรมธรรม
- 8) การเลือกงดชำระเบี้ยประกันภัยโดย
 - 8.1 เปลี่ยนเป็นกรรมธรรมใช้เงินสำเร็จ หรือ
 - 8.2 ขยายเวลาในการประกันภัย
- 9) การจ่ายเงินปันผลกรรมธรรม
- 10) ตารางมูลค่าต่างๆ
- 11) เงื่อนไขทั่วไป ซึ่งประกอบด้วย
 - 11.1 ส่วนประกอบเป็นสัญญา
 - 11.2 อำนาจของตัวแทน
 - 11.3 สิทธิในการโต้แย้ง
 - 11.4 การมอบโอนสิทธิ
 - 11.5 การเปลี่ยนแบบกรรมธรรม
 - 11.6 อัตวินิบาตกรรม
 - 11.7 ผู้เอาประกันภัยถูกผู้รับประโยชน์ฆ่าตาย
 - 11.8 การแถลงอายุคลาดเคลื่อน

1. สิทธิประโยชน์ครอบครองกรรมธรรม์ เงื่อนไขข้อนี้จะระบุอำนาจและสิทธิของผู้ถือครองกรรมธรรม์ เช่น

1.1) ผู้ถือกรรมธรรม์มีสิทธิจัดการทุกสิ่งทุกอย่างเกี่ยวกับกรรมธรรม์ ตลอดเวลาที่เขามีชีวิตอยู่

1.2) การมอบให้บุคคลอื่นเป็นผู้ถือครองกรรมธรรม์ ได้แก่ ผู้รับประโยชน์

2. ผู้รับประโยชน์ เงื่อนไขข้อนี้ให้สิทธิผู้ถือกรรมธรรม์ในการแต่งตั้ง หรือเปลี่ยนแปลงผู้รับประโยชน์ การไม่ระบุตัวผู้รับประโยชน์ ถ้าผู้เอาประกันชีวิตตายลง เงินประกันชีวิตจะตกเป็นกองมรดกหรือของทายาท แต่ถ้าระบุตัวผู้รับประโยชน์ เจ้าหนี้จะไม่มีสิทธิเอาเงินประกันชีวิตมาใช้หนี้ได้ ยกเว้นเบี้ยประกันภัยที่ชำระแล้ว

3. การผ่อนผันชำระเบี้ยประกันภัย เงื่อนไขข้อนี้บริษัทให้สิทธิพิเศษแก่ผู้เอาประกันภัย โดยยืดเวลาออกไปอีก 30 วัน หรือนานกว่านั้นหลังจากวันที่ถึงกำหนดชำระเบี้ยประกันภัย และไม่ถือว่าผิดสัญญา ทั้งไม่คิดดอกเบี้ยด้วย

4. การชำระเบี้ยประกันภัยโดยการกู้ เงื่อนไขข้อนี้เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เอาประกันภัยได้รับความคุ้มครองในกรณีที่ไม่ได้ชำระเบี้ยประกันภัยหลังจากวันผ่อนผันสิ้นสุดลงแล้ว ทั้งนี้กรรมธรรม์นั้นจะต้องมีมูลค่าเงินสดพอที่จะชำระเบี้ยประกันภัยได้ ปกติเมื่อกรรมธรรม์ครบ 2 ปีแล้ว

5. การต่อสัญญา การขาดชำระเบี้ยประกันภัยตามกำหนด จะทำให้สัญญาขาดอายุลง เงื่อนไขข้อนี้จะรับรองให้ผู้เอาประกันภัยมีสิทธิต่อสัญญาได้ภายในเวลา 5 ปี นับจากวันที่เบี้ยประกันภัยขาดชำระครั้งแรก แต่ทั้งนี้กรรมธรรม์ฉบับดังกล่าวต้องยังไม่ได้ถูกเวนคืน และผู้เอาประกันภัยจะต้องแสดงหลักฐานสุขภาพว่าอยู่ในสภาพที่รับประกันภัยได้ และต้องชำระเบี้ยประกันภัยที่ค้างชำระทั้งหมดพร้อมดอกเบี้ยตามอัตราที่กำหนดไว้ในกรรมธรรม์

6. การเวนคืนกรรมธรรม์ เมื่อกรรมธรรม์ได้ชำระเบี้ยประกันภัยมาครบ 2 ปีแล้ว ผู้ถือกรรมธรรม์จะมีสิทธิขอเวนคืนหรือรับเงินสดตามมูลค่าที่ระบุไว้ในตารางมูลค่ากรรมธรรม์ได้

7. การกู้เงินตามกรมธรรม์ เจือนโซชั่นนี้ให้สิทธิแก่ผู้เอาประกันภัยในยามที่ต้องการใช้เงินก็สามารถขอกู้จากบริษัทตามมูลค่าเงินเวนคืน บริษัทจะคิดดอกเบี้ยในอัตราที่ระบุไว้ในกรมธรรม์ ซึ่งเป็นอัตราที่ค่อนข้างต่ำกว่าตลาด ผู้เอาประกันภัยมีสิทธิที่จะชำระเงินกู้ทั้งหมด หรือบางส่วนในเวลาใดก็ได้

8. การเลือกงดชำระเบี้ยประกันภัย การเลือกงดชำระเบี้ยประกันภัย แต่ยังคงต้องการความคุ้มครองต่อไปนั้น อาจทำได้ 2 วิธีคือ

8.1) การลดจำนวนเงินประกันภัยลง หรือเรียกว่า มูลค่าใช้เงินสำเร็จ เจือนโซชั่นนี้เปิดโอกาสให้ผู้เอาประกันภัยงดชำระเบี้ยประกันภัย แต่ให้คงแบบกรมธรรม์เดิมไว้ เพียงแต่ลดจำนวนเงินประกันภัยลงอย่างเดียว

8.2) การขยายเวลาประกันภัยแบบเฉพาะกาล เจือนโซเลือกชั่นนี้ ผู้เอาประกันภัยจะได้รับความคุ้มครองต่อไประยะหนึ่งเท่าจำนวนเงินประกันภัยที่มีอยู่เดิม และไม่ต้องชำระเบี้ยประกันภัยต่อไป (ดูตารางมูลค่ากรมธรรม์)

ตารางมูลค่ากรมธรรม์

อายุ 35 ปี ต่อ 1,000 บาท

สิ้นปี กรมธรรม์	กรมธรรม์แบบตลอดชีพ				กรมธรรม์แบบสะสมทรัพย์ 20 ปี					
	ค่าเวนคืน	มูลค่า สำเร็จ	ขยายเวลา		ค่าเวนคืน	มูลค่า สำเร็จ	ขยายเวลา		เงินคืน	
			ปี	วัน			ปี	วัน		
3	17.56	36.20	2	174	81.98	121.26	10	72	-	
5	53.29	106.30	6	87	169.26	239.45	15	-	35.09	
10	146.05	269.42	11	76	407.08	514.78	10	-	419.63	
15	242.48	449.51	12	336	679.26	765.95	5	-	440.81	
20	340.55	653.56	13	35	1,000.00	1,000.00	-	-		

หมายเหตุ : ตารางมูลค่านี้นำมาแสดงเพื่อให้เห็นค่าต่าง ๆ ที่จะปรากฏในกรมธรรม์เท่านั้น

ตัวอย่าง

อายุ 35 ปี

กรมธรรม์แบบสะสมทรัพย์ กำหนดประกันภัย 20 ปี ชำระเบี้ยประกันภัย 20 ปี จำนวนเงินประกันภัย 10,000 บาท เมื่อสิ้นปีที่ 5 ผู้เอาประกันภัยประสงค์จะเลิกส่งเบี้ยประกันภัยต่อไป มีสิทธิเลือกปฏิบัติได้อย่างใดอย่างหนึ่ง คือ

1. ขอเวนคืนกรมธรรม์และรับเงินสด 1,692.60 บาท

2. ขอแปลงเป็นกรมธรรม์ใช้เงินสำเร็จ กรมธรรม์จะมีค่าลดลงเหลือ 2,394.50 บาท โดยไม่ต้องส่งเบี้ยประกันภัยต่อไป หากเสียชีวิตลงก่อนครบ 20 ปี หรือมีชีวิตอยู่ครบสัญญา บริษัทจะจ่ายเงินให้ผู้รับประโยชน์ตามจำนวนดังกล่าว

3. ขอแปลงเป็นกรมธรรม์ขยายเวลาประกันภัย ถ้าผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตก่อนสัญญาครบ 20 ปี ก็จะได้รับชดใช้เต็มตามจำนวนเงินประกันภัย แต่ถ้ามีชีวิตอยู่เมื่อครบสัญญา 10 ปี ก็จะได้รับเงินคืน 350.90 บาท

9. การจ่ายเงินปันผลกรมธรรม์ กรมธรรม์ประกันชีวิตมีอยู่ 2 ชนิด คือ ชนิดไม่มีเงินปันผล ซึ่งเบี้ยประกันภัยจะต่ำกว่าชนิดมีเงินปันผลในกรมธรรม์แบบเดียวกัน

ปกติกรมธรรม์ชนิดมีเงินปันผลจะได้รับเงินปันผลจากบริษัทหลังจากปีที่ 2 ของกรมธรรม์ ซึ่งผู้เอาประกันภัยมีสิทธิที่จะเลือกรับโดยวิธีใดวิธีหนึ่ง ดังนี้

9.1) ขอรับเป็นเงินสด

9.2) ใช้ลดเบี้ยประกันภัย

9.3) ผ่ากสะสมไว้กับบริษัทในอัตราดอกเบี้ยที่ระบุไว้

10. เงื่อนไขทั่วไป ซึ่งเป็นเงื่อนไขที่แจ้งให้ผู้เอาประกันภัยทราบ

10.1) ส่วนประกอบเป็นสัญญา เงื่อนไขข้อนี้จะบอกให้ทราบว่าค่าขอเอาประกันภัย และค่าแถลงสุขภาพของผู้เอาประกันภัย

ประกอบเป็นสัญญา และบริษัทถือเป็นสาระสำคัญในการรับประกันภัย

- 10.2) อำนาจของตัวแทน เจื่อนไซซอนีจะบอกให้ทราบว่ามีตัวแทนประกันชีวิตไม่มีอำนาจในการทำการเปลี่ยนแปลงแก้ไขหรือให้สัญญากับผู้เอาประกันภัย และผู้ที่มีอำนาจทำการแทนบริษัทได้นั้นต้องได้รับมอบอำนาจจากบริษัทคือผู้มีตำแหน่งรับผิดชอบงาน ปกติจะเป็นกรรมการผู้จัดการ หรือผู้บริหารระดับสูง
- 10.3) สิทธิในการโต้แย้ง เจื่อนไซซอนีจะบอกให้ทราบว่าบริษัทจะไม่ใช้สิทธิโต้แย้งใดๆ หลังจากทำสัญญานี้เลยกำหนด 2 ปี แล้วแต่บริษัทอาจกำหนดเวลาไว้น้อยกว่านี้ได้ บางบริษัทกำหนดไว้เพียง 1 ปี ในกรณีกรมประเภทอุตสาหกรรม
- 10.4) การมอบโอนสิทธิ เจื่อนไซซอนีเกี่ยวข้องกับกรณีกับผู้เอาประกันภัยเป็นลูกหนี้ ซึ่งจะใช้กรรมธรรมเพื่อค่าประกันเงินกู้บางส่วนหรือทั้งหมดก็ได้
- 10.5) การเปลี่ยนแปลงกรรมธรรม เจื่อนไซซอนีจะบอกให้ทราบว่าถ้าผู้เอาประกันภัยประสงค์จะเปลี่ยนแปลงกรรมธรรมที่ถืออยู่เดิม เช่น แบบตลอดชีพ แต่เห็นว่ามันเกินไป ก็อาจจะขอเปลี่ยนเป็นแบบที่มีระยะเวลาน้อยกว่า เช่น แบบสะสมทรัพย์ 20 ปี เป็นต้น โดยเพิ่มเบี้ยประกันภัย
- 10.6) อัศวินบาตกรรม เจื่อนไซซอนีจะบอกให้ทราบว่า การทำอัศวินบาตกรรมด้วยใจสมัคร ภายในระยะเวลา 1 ปี นับจากวันที่ทำสัญญา บริษัทจะไม่จ่ายเงินประกันภัยให้ เพราะอาจเป็นการจงใจให้คนฆ่าตัวตายมากขึ้น
- 10.7) ผู้เอาประกันภัยถูกผู้รับประโยชน์ฆ่าตาย เจื่อนไซซอนีบอกให้ทราบว่า บริษัทจะไม่จ่ายเงินประกันภัยให้ หากผู้รับ

ประโยชน์ฆ่าผู้เอาประกันภัยตายโดยเจตนา แต่จะคืนค่าได้
ถอนกรมธรรม์ให้ บางบริษัทคืนเบี้ยประกันที่ชำระแล้ว

- 10.8) อายุคลาดเคลื่อน เงื่อนไขข้อนี้จะบอกให้ทราบ ว่า หากอายุใน
ขณะเอาประกันภัย ไม่ตรงตามความเป็นจริง บริษัทจะปฏิบัติ
ดังนี้

ถ้าแสดงอายุน้อยกว่าความเป็นจริงการจ่ายเงินประกันภัย
จะลดลงตามส่วน แต่ถ้าอายุที่แสดงไว้มากกว่าอายุจริง
บริษัทจะคืนเบี้ยประกันภัยส่วนที่เกินให้

5. การซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิต

5.1 จุดมุ่งหมายในการซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิต

มนุษย์ทุกคนย่อมมีสัญชาตญาณของการป้องกันภัยที่จะเกิดขึ้นแก่ตนเอง
และครอบครัว หรือทรัพย์สิน จะเห็นได้ว่าคนรู้จักสร้างที่อยู่อาศัย เพื่อป้องกัน
ภัยธรรมชาติ ป้องกันความร้อนหนาว ฯลฯ เป็นประการแรก และรองลงมาเพื่อจะ
ให้ความสุข ความพอใจแก่ตนเองและครอบครัว ในระยะเริ่มแรก มนุษย์พยายาม
ช่วยตัวเอง หรือร่วมมือซึ่งกันและกันเมื่อเกิดภัยและเสียหาย แต่ความช่วยเหลือเช่นนี้
ไม่อาจรับรองอะไรได้อย่างแน่นอน ต่อมาเมื่อมีการประกันภัยขึ้นคนจึงหาทาง
ป้องกันมิให้ทรัพย์สินสูญเสียจากภัยพิบัติ เช่น เกิดเพลิงไหม้ เกิดพายุพัดทำให้
บ้านเรือนพังพินาศ ด้วยการเอาประกันภัยกับบริษัทประกันภัย แต่มีอยู่อย่างหนึ่งที่
เราไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ คือ ความตาย ซึ่งจะมาถึงอย่างแน่นอนไม่ช้าก็เร็ว ความตาย
จะนำความสูญเสียทรัพย์สินมาให้ถึง 2 ประการ คือ

- 1) จะต้องใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลครั้งสุดท้าย และค่าทำศพ
- 2) สิ่งที่จะสูญเสียตามมาก็คือ รายได้ที่เคยได้เมื่อมีชีวิตอยู่ เป็นการสูญเสีย

ค่าทางเศรษฐกิจ

จากประสบการณ์ของตัวแทนประกันชีวิต จะขอยกตัวอย่างกรณีต่างๆ ที่
เกิดขึ้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงประโยชน์ของการประกันชีวิต

► คนงานคนหนึ่ง อายุ 23 ปี ตกจากตึกก่อสร้าง ชั้น 5 ในขณะที่กำลังทำงานก่อสร้าง นายจ้างของเขาจ่ายเงินให้ภรรยาของเขาเพียงเล็กน้อย ซึ่งพอสำหรับค่าใช้จ่ายในการอุปการะกิจศพอย่างง่าย ๆ นอกจากนั้น ยังทิ้งภาระเลี้ยงดูมารดาที่พิการไว้กับน้องของเขที่มีอายุ 14 ปี เขาไม่เคยคิดว่าเขาจะตายเร็วอย่างนี้ ถ้าเขาสามารถหยั่งรู้ เขาคงทำประกันชีวิตไว้แล้ว

► สตรีวัย 30 ปีเศษ ต้องกลายเป็นภรรยาหม้ายไปอย่างไม่คาดฝัน แต่โชคดียังมีสามีของเธอซึ่งเป็นวิศวกรมิได้ประมาท เขาทำประกันชีวิตไว้ให้เธอ 500,000 บาท ทั้ง ๆ ที่เธอเคยคัดค้านอย่างหนักไม่ให้เขาทำประกันชีวิต เพราะเธอต้องการซื้อเครื่องประดับ แต่สามีก็ทำประกันชีวิตโดยมิได้บอกให้ภรรยาทราบ เขามีทรัพย์สินให้ภรรยาไม่มากนัก แต่มิได้ทิ้งภาระให้เธอกับลูก บัดนี้เธอได้สำนึกแล้ว แม้เขาจะต้องจากไป

► หนุ่มโสดวัย 40 ปี คนหนึ่ง ต้องเลี้ยงดูบิดา อายุ 70 ปี ซึ่งมีไร้เล็ก ๆ พอเลี้ยงชีวิตไปได้จากรายได้ที่ลูกมอบให้เดือนละ 1,500 บาท แม้หนุ่มคนนั้นจะประสบอุบัติเหตุรถโดยสารพลิกคว่ำขณะเดินทางไปเยี่ยมบิดา แต่เงินประกันชีวิตยังคงทำหน้าที่เลี้ยงดูบิดาแทนเขาต่อไป

กรณีต่างๆ ที่นำมาเล่าจากประสบการณ์ สะท้อนให้เห็นว่า เงินประกันชีวิตนั้นมีประโยชน์ต่อผู้เอาประกันชีวิตเอง/คนที่เรารัก และคนที่มิหวั่นต่อเรา ในปีหนึ่งบริษัทประกันชีวิตจ่ายเงินในกรณีต่างๆ แก่ผู้ที่มีชีวิตอยู่นับหมื่นล้านบาทต่อปี และมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นทุกปี

ดังได้กล่าวแล้วว่า การประกันชีวิตเป็นกลไกที่จะให้ความคุ้มครองการสูญเสียรายได้ที่อาจเกิดขึ้นกับบุคคล ไม่ว่าจะเป็นเพราะการตายก่อนวัยอันควรหรือมีชีวิตยืนนานเกินควร แต่เหตุผลที่เหนือเหตุผลใดๆ ในการซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิตนั้น เพราะคนเรามีความรักต่อครอบครัว คือ ภรรยา บุตร บิดามารดา เราต้องการให้เขาแน่ใจว่า เราให้ความคุ้มครองแก่เขา ให้หลักประกันที่แน่นอนและมีความรับผิดชอบต่อความสุขและอนาคตของเขา

เนื่องจากเรามีจุดมุ่งหมายและเหตุผลที่จะซื้อกรรมธรรม์ประกันชีวิตหลายประการ ดังกล่าวข้างต้น ด้วยเหตุนี้บริษัทประกันภัยจึงได้ออกกรรมธรรม์แบบต่าง ๆ เพื่อสนองความต้องการให้ผู้ซื้อได้เลือกซื้อสิ่งที่ตนต้องการอย่างแท้จริง

5.2 ประกันชีวิตเป็นความจำเป็นสำหรับคนทุกคน

ในเรื่องการซื้อประกันชีวิตนี้ หลายคนกล่าวว่า จะใช้จ่ายประจำวันยังไม่พอ จะนำเงินที่ไหนไปจ่ายค่าเบี้ยประกันภัย และก็มีหลาย ๆ คนที่คิดกันว่า คำว่า “พอ” นั้นไม่มี นักเรียนจำนวนไม่น้อยที่สามารถเก็บเงินฝากธนาคารออมสินได้ แต่ก็มีนักเรียนจำนวนมากที่โชคร้าย ทั้ง ๆ ที่ได้เงินไปโรงเรียนไม่เท่ากัน

ความจริงมีอยู่ว่า ท่านจะจัดสรรการใช้เงินอย่างไร มีความตั้งใจมากแค่ไหน และทราบหรือยังว่า ด้วยเงินวันละ 1 บาท อาจซื้อกรรมธรรม์ประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์มูลค่าถึง 7,700 บาท ถ้าเลือกแบบตลอดชีพจะได้กรรมธรรม์มูลค่าถึง 22,000 บาท และถ้าเลือกกรรมธรรม์แบบเฉพาะกาล 10 ปี จะได้มูลค่าถึง 50,000 บาท (สำหรับอายุ 25 ปี โดยประมาณ)

ถ้าหากทุกคนสามารถเก็บเงินวันละ 50 สตางค์ หรือ 1 บาท ได้ ปัญหาที่จะเอาประกันชีวิตไม่ได้ ไม่ใช่อยู่ที่ปัจจัยหรือเงินไม่พอ หากแต่ยังไม่พบตัวแทนประกันชีวิตที่จะให้คำแนะนำแบบประกันชีวิตที่เหมาะสมมากกว่า นอกจากนั้นคนเรามักจะคิดเข้าข้างตัวเองเสมอ ซึ่งดูเหมือนจะเป็นข้อแก้ตัวที่ใช้กันบ่อยๆ คือ “เอาไว้มีเงินเหลือหลายๆ ค่อยทำประกันชีวิต เงินหมิ่นสองหมิ่น ทำไปก็ไม่คุ้มค่า” คำแก้ตัวให้ตนเองเช่นนี้ดูเหมือนจะบอกตัวเองอยู่ปีแล้วปีเล่า จากอายุ 20 ปี เป็น 30 ปี จาก 30 ปี เป็น 40 ปี และจาก 50 ปี ถึง 60 ปี ก็ยังไม่ได้เริ่มสักที จนกระทั่งบางครั้งมีอันเป็นไปเสียก่อน ปลอ่ยให้ครอบครัวต้องเผชิญกับความยุ่งยากในการยังชีพไปตามลำพังกับลูกๆ ที่ยังไม่โตพอจะทำมาหาเลี้ยงชีพได้ มีคนจำนวนมากที่เสี่ยงโดยเอาชีวิตของครอบครัวเป็นเดิมพัน เขามิได้คิดว่าถึงแม้จะมีประกันชีวิตด้วยมูลค่าไม่มากนัก ยังดีกว่าไม่มีอะไรเลย

มีผู้กล่าวว่า ทุกสิ่งในโลกนี้ล้วนอนิจจัง คือ ไม่เที่ยงแท้แน่นอน ความจริงมีอยู่ว่า สิ่งที่แน่นอนที่สุดในชีวิตของคนเราคือ ความตาย ซึ่งทุกคนจะต้องถึงจุดนั้นสักวันหนึ่ง และไม่มีใครบอกได้แน่นอนว่าเมื่อใด ดังคำพังเพยของฝรั่งบทหนึ่งว่า “ไม่มีอะไรแน่นอนเท่าความตายและภาษี” จากปรัชญาอันนี้ ชาวอเมริกันจึงถือกรรมธรรม์ประกันชีวิต โดยประมาณคนละ 3 ฉบับตลอดชีวิตของเขา เช่นเดียวกับชาวญี่ปุ่นซึ่งถือกรรมธรรม์ประกันชีวิตทุก 90 ใน 100 ครอบครัว

ดังนั้น ไม่ว่าคนจะมีรายได้น้อยหรือมีรายได้มาก ต่างก็มีความจำเป็นต้องเอาประกันชีวิตด้วยเหตุผลที่อาจแตกต่างกัน แต่มีอยู่สิ่งหนึ่งที่ตรงกัน คือ ตั้งตนอยู่บนความไม่ประมาท เพราะทุกคนต้องรับผิดชอบต่อชีวิตตนเอง และผู้ที่ตนรัก

5.3 จำนวนเงินในการทำประกันชีวิต

ค่าของมนุษย์ไม่อาจนับเป็นเงินได้ แต่ค่าทางเศรษฐกิจคาดหมายได้ ค่าทางเศรษฐกิจของคนเรา อาจวัดจากรายได้ปัจจุบันและอนาคต จนกระทั่งถึงวันเกษียณงาน เช่น ช่างทำงานได้รับเงินเดือน 6,000 บาท (ขณะที่มีอายุ 20 ปี) หรือปีละ 72,000 บาท จนถึงอายุ 60 ปีอาจมีเงินเดือนเพิ่มถึง 300,000 บาทต่อปี ลองคำนวณดูว่าช่างคนนี้มีค่าทางเศรษฐกิจเป็นเงินกี่ล้านบาท

ในการที่จะซื้อความคุ้มครองเป็นจำนวนเงินเท่าใดนั้น ผู้ซื้อจะต้องพิจารณาถึงรายได้ของตนว่าจะจัดสรรจ่ายเป็นเบี้ยประกันภัยเท่าใด อายุ สถานภาพของครอบครัว ความรับผิดชอบมากน้อยเพียงใด มีสินทรัพย์ และโดยเฉพาะหากในกรณีที่เขาเป็นหัวหน้าครอบครัวที่ทำหน้าที่หารายได้เกิดเสียชีวิตอย่างกะทันหัน ครอบครัวของเขาอาจประสบความขัดข้องทางการเงิน หรือเป็นหนี้สิน ดังนั้น เพื่อให้ความมั่นคงที่แน่นอน หัวหน้าครอบครัวควรทำประกันชีวิตอย่างน้อยเป็นเงินจำนวนหนึ่ง เพื่อให้ครอบครัวมีความเป็นอยู่ที่ดี หรือพออยู่ได้ ปกติทั่วไปเขาควรจัดสรรเงินส่วนนี้ไว้ระหว่าง 5-15% ของรายได้ต่อปี และจะต้องศึกษาแบบกรมธรรม์ที่จะให้ประโยชน์สูงสุดต่องบประมาณที่จัดสรร ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง

นายขจรศักดิ์ อายุ 38 ปี มีบุตร 2 คน บุตรชาย 8 ขวบ บุตรหญิง 5 ขวบ เขาทำงานอยู่ในบริษัทแห่งหนึ่งในตำแหน่งผู้จัดการฝ่าย มีเงินเดือน 14,000 บาท นางมาลี ภรรยาอายุ 32 ปี เป็นครูโรงเรียนอนุบาล มีรายได้เดือนละ 6,000 บาท

1. สามี-ภรรยา มีรายได้รวม 20,000 บาทต่อเดือน หรือ 240,000 บาท ต่อปี ก่อนหักภาษี

2. เขาซื้อบ้านที่ดิน จ่ายล่วงหน้า 100,000 บาท คงค้าง 540,000 บาท ผ่อนชำระ 15 ปี เป็นเงินเดือนละ 5,000 บาท หรือ 60,000 บาท ต่อปี

3. ทรัพย์สิน

- เงินฝากธนาคาร 20,000 บาท
- มีสลากออมสิน 10,000 บาท
- ประกันชีวิต 100,000 บาท เบี้ยประกันภัย (6,100 บาทต่อปี)

4. ค่าใช้จ่ายประจำครอบครัวและส่วนตัว

ค่าใช้จ่ายประจำครอบครัว 9,600 บาท

ค่าผ่อนส่งบ้าน 5,000 บาท

รวม $14,600 \times 12 = 175,200$ บาทต่อปี

ปัญหาความต้องการของครอบครัวของนายขจรศักดิ์

เขาและภรรยามีรายได้รวมกัน 240,000 บาท หักค่าใช้จ่ายจำเป็น 175,200 บาท คงเหลือ 64,800 บาท เป็นค่าเสื้อผ้า ค่าความบันเทิง เบี้ยประกันภัย และประกันชีวิต ภาษีเงินได้ เหลือเป็นเงินเก็บออมประมาณ 20,000 - 30,000 บาท ต่อปี

นายขจรศักดิ์เริ่มมีความกังวลเกี่ยวกับความไม่แน่นอนอยู่ตลอดเวลา เช่น

1. ถ้าเขาเป็นอะไรไปก่อน

- ใครจะผ่อนส่งบ้าน
- การศึกษาของบุตรทั้ง 2 ได้เรียนจบไหม
- ใครจะจ่ายค่าเลี้ยงดูครอบครัวต่อไป
- ภรรยาของเขาจะสามารถเลี้ยงบุตร 2 คน ได้หรือไม่

2. ถ้าเขาปลดเกษียณ หรือทุพพลภาพ

- เขาจะมีรายได้จากที่ไหน
- บริษัทไม่มีเงินบำนาญเลย คงช่วยไม่ได้
- ขอความช่วยเหลือจากมูลนิธิ หรือ
- การไปอยู่บ้านคนชรา หรือ
- พึ่งพาญาติคนไหน

ภาระที่ต้องจัดการ

- พันธะรับผิดชอบ

ค่าผ่อนส่งบ้าน	540,000	บาท
ค่าใช้จ่ายในครอบครัว 2 ปี	200,000	บาท
ค่าเล่าเรียนบุตร 2 คน	400,000	บาท
	<u>1,140,000</u>	บาท
ค่าใช้จ่ายครั้งสุดท้ายของชีวิต	100,000	บาท
รวม	<u><u>1,240,000</u></u>	บาท
ทรัพย์สินที่มีขณะนี้		
ประกันชีวิต	100,000	บาท
เงินออม	20,000	บาท
สลากออมสิน	10,000	บาท
รวม	<u><u>130,000</u></u>	บาท

นายขจรศักดิ์ เป็นพ่อที่มีความรับผิดชอบและรักครอบครัว เขาคิดต่อไปว่า ถ้าเขาเสียชีวิตไปวันนี้หรือพรุ่งนี้ ค่าทำศพอย่างน้อยๆ ก็ต้องใช้จ่าย 40,000 บาท หากเขาป่วยและต้องรักษาพยาบาลอยู่หนึ่งเดือน ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ก็ต้องหลายหมื่นบาท แต่คงไม่เป็นไร เพราะเขามีประกันชีวิตอยู่ 100,000 บาท และเงินฝากธนาคารอีก 20,000 บาท

- แต่ค่าใช้จ่ายประจำครอบครัว กับค่าผ่อนชำระบ้านเดือนละ 14,600 บาท จะได้จากไหน ในเมื่อภรรยาเขามีรายได้เพียงเดือนละ 6,000 บาท บ้านคงถูกริบหรือขายทอดตลาด ภรรยาและลูกต้องชนของออกจากบ้านที่แสนสุขนี้แน่ๆ ถ้าเขาไม่คิดหาวิธีป้องกันเสียเดี๋ยวนี้
- แล้วเขาก็ครุ่นคิดต่อไปถึงลูก 2 คน ที่เขาคิดตั้งใจจะให้ลูกชายเรียนแพทย์ และลูกสาวเรียนบัญชีจากมหาวิทยาลัยที่เขาเคยเรียน

ค่าเล่าเรียน กว่าจะเรียนจบแพทย์ และบัญชีของลูกทั้ง 2 คน คงไม่ต่ำกว่า 400,000 บาท เขาจะต้องเตรียมหาอะไรสักอย่าง เพื่อประกันความแน่นอนว่าลูกทั้ง 2 คน จะต้องจบการศึกษาที่เขาหวังไว้

ความต้องการของนายขจรศักดิ์ อยู่เหนือความสามารถของเขาที่จะหาหลัก
ทรัพย์ที่รับรองได้อย่างทันทีทันใด เพราะเขามีรายได้ 2 คนรวมกันปีละ 240,000
บาท ความสามารถในการเก็บออมเพียงปีละ 20,000 - 30,000 บาท ซึ่งต้องใช้
เวลาเป็นสิบ ๆ ปี จึงจะสามารถเก็บออมได้เป็นเงินแสน ขณะที่เขามีความต้องการ
ขั้นต้น 740,000 บาท เพื่อครอบครัวและเพิ่มค่าเล่าเรียนลูก 2 คนอีก 400,000 บาท
รวมเป็นเงิน 1,140,000 บาท

การประกันชีวิตแก้ปัญหาของเขาได้หรือไม่

ประการแรก เขาต้องเลือกกรมธรรม์แบบที่เขาสามารถชำระเบี้ยประกันภัย
ได้เสียก่อน แล้วกรมธรรม์ประกันชีวิตจะรับรองการจ่ายเงินตามจำนวนที่เขา
ต้องการคือ

1. เงินรายได้สำหรับใช้จ่ายประจำวัน
2. ค่าผ่อนส่งบ้าน
3. ค่าเล่าเรียนของบุตรทั้ง 2 จนจบการศึกษา
4. ค่ารักษาพยาบาล และค่าทำศพ

ถ้านายขจรศักดิ์สามารถชำระเบี้ยประกันชีวิตสำหรับกรมธรรม์มูลค่า
1,140,000 บาท ได้ในกรณีนี้ เขาก็จะมีเงินเหลือระหว่าง 20,000 - 30,000 บาทต่อปี
ซึ่งพอจะจัดซื้อกรมธรรม์แบบตลอดชีพ และกรมธรรม์เพื่อผ่อนชำระหนี้ได้ด้วย
เบี้ยประกันภัย ประมาณ 24,750 บาทต่อปี

ท่านคิดว่า นายขจรศักดิ์ควรจ่ายเงิน 24,750 บาท เพื่อคุ้มครองค่าเงิน
1,140,000 บาท ที่เขามีพันธะต่อครอบครัวของเขาหรือไม่

- แน่แน่นอน
- เขาควรทำ - แต่เขาจะต้องพิจารณาจัดสรรเงินเพื่อการนี้ และเลือก
แบบที่เหมาะสม

ข้อสังเกต

เบี้ยประกันภัย 24,750 บาท/ปี ถ้าเทียบกับรายได้ของครอบครัว นายขจรศักดิ์แล้ว จะตกประมาณ 10.31% ของรายได้ อันนี้จึงขึ้นอยู่กับความสามารถในการชำระเบี้ยประกันภัย และความต้องการของครอบครัว อย่างไรก็ตามการเสนอจัดงบประมาณซื้อกรมธรรม์นี้ อาจยากที่จะจัดให้ตรงกับความต้องการของทุกคน การตั้งเป้าหมายอาจต้องลดลงบ้างในบางกรณี ซึ่งตัวแทนประกันชีวิตที่ชำนาญจะร่วมปรึกษากับผู้ซื้อกรมธรรม์ เพื่อหาทางแก้ปัญหาที่เหมาะสม และเป็นไปได้ต่อไป

อนึ่ง ในกรณีที่ต้องการทำประกันชีวิตด้วยวงเงินเอาประกันสูง เนื่องจากมีภาระมากและต้องการเก็บออมด้วย แต่รายได้ยังไม่อำนวยให้ทำได้ทั้งหมด ควรจะจัดลำดับความสำคัญก่อนหลัง และทำประกันเท่าที่รายได้อำนวยให้ก่อน เมื่อเวลาผ่านไปมีรายได้มากขึ้นก็อาจจะทำประกันเพิ่มขึ้นอีกได้

ลองสำรวจค่าใช้จ่ายประจำของคุณ

บาท

1. อาหาร	: ข้าวสาร กับข้าว 3 เวลา	
2. เสื้อผ้า	: เสื้อผ้าของสมาชิกในครอบครัว
ค่าซักกรีด ซ่อมแซม	
3. ที่อยู่	: ค่าเช่า หรือค่าเช่าซื้อ ค่าซ่อม และ
ค่าประกันอัคคีภัย	
4. ค่าใช้จ่ายในบ้าน	: ค่าน้ำ ค่าไฟ แก๊ส ค่าจ้างคนใช้	
5. พันธะอื่นๆ	: ค่ายา ค่ารักษาฟัน น้ำมันรถ
เฟอร์นิเจอร์ ภาษีเงินได้	
6. พัฒนาการ	: ค่าการศึกษาเพิ่มเติม หนังสือพิมพ์
ค่าสมาชิกสมาคมฯ เงินบริจาคต่างๆ
เครื่องเรือนเครื่องเขียนของบุตร
งานอดิเรก	

7. ประกันชีวิต : เบี้ยประกันภัยตนเอง และครอบครัว
8. ค่าใช้จ่ายอื่นๆ : ค่าใช้จ่ายที่มีได้ระบุไว้ข้างต้น
- รวมเงินรายได้ต่อเดือนที่ต้องการ
- รวมเงินรายได้ต่อเดือนอย่างน้อย 24 ถึง 48 เดือน เป็นเงิน

“การสำรวจรายจ่ายประจำ จะช่วยให้ทราบความจำเป็น
ของครอบครัว ซึ่งจะช่วยให้การตกลงใจเอาประกันชีวิตว่าควร
เป็นเงินเท่าใด”

5.4 การเสนอขอเอาประกันชีวิต

การประกันชีวิตมีกรรมวิธีแบบต่างๆ ให้เลือกซื้อได้ตามความจำเป็นใน
การซื้อกรรมวิธี ผู้ซื้อต้องแสดงเจตนาโดยใช้คำขอเอาประกันชีวิตเป็นข้อเสนอ
ในใบคำขอเอาประกันภัยจะต้องแจ้งชื่อผู้เอาประกันชีวิต อายุ ที่อยู่ อาชีพการงาน
จำนวนเงินประกันภัยแบบกรรมวิธีและการชำระเบี้ยประกันภัย และจะต้อง
แจ้งความจริงเกี่ยวกับประวัติความเป็นอยู่ ครอบครัว สุขภาพ เพื่อให้บริษัทรับ
ประกันภัยสามารถพิจารณาคัดเลือกกว่าเป็นภัยที่อยู่ในเกณฑ์รับเสี่ยงได้หรือไม่ โดย
ปกติบริษัทรับประกันภัยจะไม่รับเสี่ยงภัยที่ต่ำกว่าเกณฑ์กำหนด ถ้ารับก็จะต้องเพิ่ม
เบี้ยประกันภัยพิเศษเพื่อการเสี่ยงนั้นเป็นรายๆ ไป หากว่าเป็นภัยที่เกินกว่าเกณฑ์ที่
กำหนดไว้มาก บริษัทผู้รับประกันภัยอาจปฏิเสธการทำสัญญาด้วย อย่างไรก็ตาม
ในการทำสัญญา ผู้ขอเอาประกันภัยจะต้องแสดงเจตนาโดยสุจริต คือ ต้องแจ้ง
ความจริงที่ตนรู้ และตนต้องเป็นผู้ที่มีส่วนได้เสียในการเอาประกันภัยนั้น ส่วนได้
เสียหมายความว่า “ผู้เอาประกันชีวิต ต้องมีความสัมพันธ์อยู่กับชีวิตของผู้ที่
ตนเอาประกันภัยไว้ ถ้าความตายเกิดขึ้นจะทำให้เกิดผลกระทบมาถึงผู้เอาประกันภัย
ด้วย เช่น เอาประกันชีวิตของภรรยาหรือบุตร เป็นต้น ส่วนการเอาประกันชีวิตตน
เองถือว่ามีส่วนได้เสียอยู่แล้ว”

สำหรับค่าขอเอาประกันภัยนั้นจะมีข้อความเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นการแจ้งเกี่ยวกับการขอเอาประกันภัย ส่วนที่ 2 เป็นการแถลงความจริงเกี่ยวกับประวัติส่วนตัว สุขภาพและอื่นๆ ซึ่งมีตัวอย่างคำขอของบริษัทหนึ่ง ดังนี้

การเอาประกันชีวิตในบางกรณี โดยเฉพาะกรณีจำนวนเงินเอาประกันภัย สูงๆ และหรืออายุมาก จะต้องให้แพทย์ทำการตรวจสุขภาพเพื่อให้แน่ใจว่าผู้ขอเอาประกันชีวิตมีสุขภาพดี หรือมีความเสื่อมโทรมทางร่างกายอย่างไรบ้าง ซึ่งผู้ขอเอาประกันภัยจะต้องแจ้งความจริงทั้งหมดให้นายแพทย์และตัวแทนประกันชีวิตทราบ

การเอาประกันชีวิตจะได้รับการสนองตอบหลังจากที่บริษัทรับประกันภัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ภัยนั้นอยู่ในเกณฑ์รับเสี่ยงได้ ถ้าผู้เอาประกันชีวิตมีโรคเรื้อรัง ร้ายแรง ผู้รับประกันภัยจะขอเพิ่มเบี้ยประกันภัย หรือปฏิเสธการรับเสี่ยงก็ได้

อย่างไรก็ดี การขอเอาประกันภัยจะยังไม่เกิดผลบังคับแต่อย่างใด หากผู้เอาประกันภัยยังมีได้ชำระเบี้ยประกันภัยงวดแรกตามอัตราที่กำหนดไว้ เมื่อมีการชำระเบี้ยประกันภัยแล้ว ตัวแทนประกันชีวิตจะออกไปรับเงินชั่วคราว หรือไปรับเงินของบริษัท ซึ่งผู้เอาประกันชีวิตจะต้องเก็บรักษาไว้ให้ดี และปฏิบัติตามคำแนะนำของบริษัท

การประกันภัยเป็นการทำสัญญาซึ่งต้องอาศัยความซื่อสัตย์สุจริตต่อกัน เป็นอย่างยิ่ง มิฉะนั้นสัญญานั้นอาจไม่มีผลบังคับตามกฎหมายแต่อย่างใด

บริษัทประกันภัยจะออกเอกสารรับรอง หรือเรียกว่า กรมธรรม์ประกันภัย เพื่อให้ผู้เอาประกันภัยยึดถือไว้เป็นหลักฐาน ซึ่งผู้เอาประกันภัยจะต้องเก็บหรือมอบให้แก่ผู้รับประโยชน์เก็บไว้ในที่ที่ปลอดภัย แต่ในกรณีที่บริษัทรับประกันภัยไม่ประสงค์จะเข้าเสี่ยง การขอเอาประกันภัยนั้นก็เป็นการอันระงับไป ถ้าผู้เอาประกันชีวิตได้ชำระเบี้ยประกันภัยแล้ว บริษัทก็จะต้องคืนเงินให้แก่ผู้เอาประกันภัยโดยครบถ้วน ส่วนกรณีที่ต้องเพิ่มเบี้ยประกันภัย หากผู้เอาประกันภัยไม่ประสงค์จะชำระเบี้ยประกันภัยเพิ่ม สัญญาประกันภัยก็เป็นการอันระงับไปเช่นเดียวกัน

การเอาประกันภัย ผู้ซื้อควรจะต้องติดต่อกับตัวแทนประกันชีวิตที่มีใบอนุญาตถูกต้องตามกฎหมายซึ่งนายทะเบียนประกันชีวิตเป็นผู้ออกให้ถือไว้ ทั้งนี้เพื่อจะได้แน่ใจว่า เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติ สามารถให้คำแนะนำแนวทางในการเลือกกรมธรรม์แบบที่เหมาะสมและประหยัด อีกทั้งได้ประโยชน์สูงสุด

5.5 หลักในการพิจารณาซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิต 10 ประการ อย่าเพิ่งตกลงทำประกันชีวิต ก่อนที่ท่านจะแน่ใจว่า

1. ท่านมีความจำเป็นต้องมีประกันชีวิต เพราะถ้าท่านเป็นอะไรไปก่อนครอบครัวของท่านจะประสบความลำบากในการยังชีพหรือเพื่อแก้ปัญหาต่อไปนี้
 - 1.1 ปัญหาการผ่อนส่งบ้าน ที่ดิน
 - 1.2 ปัญหาการใช้จ่ายประจำวันในบ้าน
 - 1.3 ปัญหาค่าใช้จ่ายในการศึกษาของบุตร
 - 1.4 ปัญหารายได้ หากท่านประสบอุบัติเหตุทุพพลภาพ
 - 1.5 ปัญหาค่าใช้จ่ายยามฉุกเฉิน
 - 1.6 ปัญหาค่าใช้จ่ายครั้งสุดท้ายของชีวิต
 - 1.7 ปัญหาค่าใช้จ่ายในยามชรา สำหรับตัวท่านเอง
2. ท่านสามารถเก็บออมได้เท่าใดจากรายได้ที่ท่านได้รับประจำ
 - 2.1 เพื่อพิจารณาว่าท่านควรจะต้องเก็บออมสำหรับการออมทรัพย์
 - 2.2 เพื่อพิจารณาว่าท่านควรจะต้องเก็บออมสำหรับการประกันชีวิต โดยปกติระหว่าง 5 ถึง 10 เปอร์เซ็นต์ของเงินได้ทั้งปี
3. ท่านจะเลือกเอาการให้มรดกแก่ครอบครัวเป็นประเด็นสำคัญ หรือเพื่อสะสมเงิน
 - 3.1 ให้ความคุ้มครองแก่ครอบครัวก่อน อย่างน้อยเท่ากับเงินเดือนหรือรายได้ที่เคยได้รับ 2-3 ปี ซึ่งแบบประกันชีวิตที่เหมาะสมที่สุดคือ แบบชั่วระยะเวลา (แบบเฉพาะกาล)

- 3.2 ให้ความคุ้มครองอย่างถาวร และมีค่าสะสมพร้อมๆ กัน แต่จะมีค่าเท่ากับ 1 - 2 ปี ของเงินเดือนหรือรายได้ซึ่งท่านอาจจะเลือกเอาประกันชีวิตแบบตลอดชีพ
- 3.3 ให้ความสำคัญแก่การสะสมทรัพย์มากกว่าความคุ้มครอง เพราะต้องการใช้เป็นเงินทุนหรือเงินบำนาญ แบบที่เหมาะสมที่สุด คือแบบสะสมทรัพย์ 10 - 20 ปี ท่านควร sẽ เลือกซื้อกรมธรรม์แบบนี้ เมื่อมีกรมธรรม์แบบ 3.2 หรือ 3.1 แล้ว

แม้การประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์จะเป็นแบบที่ดึงดูดใจได้ดี เพราะตายก็ได้ อยู่ก็ได้ ถ้าเปรียบเทียบค่าบาทต่อบาทในการซื้อกรมธรรม์ ท่านสามารถซื้อกรมธรรม์แบบชั่วระยะเวลาได้สูงกว่าแบบสะสมทรัพย์ หรือแบบตลอดชีพมาก แต่ท่านควรถามตัวท่านเองว่า ท่านต้องการอะไรมากที่สุด ครอบครัวของท่านต้องการอะไรมากที่สุด และจำไว้ว่า กรมธรรม์ทุกแบบดีที่สุด เมื่อท่านต้องการมากที่สุด

4. จงบอกความต้องการของท่านกับตัวแทน เพื่อตัวแทนจะได้เลือกแบบและคิดเบี้ยประกันภัยที่เหมาะสมให้ท่าน
 - 4.1 ท่านจงพิจารณาดูว่า แบบที่ตัวแทนเสนอนั้น เบี้ยประกันภัยเหมาะกับรายได้ของท่านหรือไม่
 - 4.2 ถ้าเป็นภาระหนักเกินไป เกรงว่าจะส่งเบี้ยประกันภัยไม่ตลอด จงบอกตัวแทนให้ปรับจำนวนเงินประกันภัย และแบบที่เหมาะสมให้
 - 4.3 ถ้าท่านมีกรมธรรม์ประกันชีวิตเดิมอยู่แล้ว จงบอกให้ตัวแทนทราบ
5. เมื่อท่านตกลงใจทำประกันชีวิต
 - 5.1 ตัวแทนจะเขียนคำขอเอาประกันภัย สอบถาม ชื่อ อายุ แบบ และจำนวนเงินประกันภัย ผู้รับประโยชน์ และอื่นๆ จงแสดงตามความเป็นจริง และควรดูความถูกต้องก่อนลงลายมือชื่อ

- 5.2 ถ้าต้องตรวจสอบสุขภาพ จงแน่ใจว่าท่านได้ให้คำตอบตามที่ท่านทราบต่อนายแพทย์ เพราะการปิดบังความจริงใดๆ อาจทำให้สัญญาเป็นโมฆียะ (อาจเสียเปล่า) ได้ แม้ท่านจะมีโรคก็ไม่ต้องวิตกเพราะบริษัทรับประกันภัยอาจขอเพิ่มเบี้ยประกันภัยเพียงเล็กน้อยเท่านั้น
- 5.3 เมื่อจ่ายเบี้ยประกันภัย จงแน่ใจว่าตัวแทนได้ออกใบรับเงินของบริษัทให้ท่านถูกต้อง การจ่ายเงินพร้อมกับคำขอ และใบตรวจสอบสุขภาพ (ถ้ามี) จะทำให้สัญญามีผลบังคับับเร็วขึ้น
- 5.4 ถ้าท่านประสงค์จะเอาประกันภัยอุบัติเหตุร่วมด้วย จงบอกให้ตัวแทนทราบ และระบุไว้ในคำขอด้วย
6. เมื่อทำสัญญาเรียบร้อยแล้ว
 - 6.1 ปกติท่านควรจะได้รับกรมธรรม์ภายในระยะเวลา 2 สัปดาห์ หลังจากทำคำขอและชำระเบี้ยประกันภัยเรียบร้อยแล้ว นอกจากบริษัทจะแจ้งเหตุขัดข้องใดๆ ให้ทราบ
 - 6.2 หากข้อสงสัยว่าคำขอเสนอเอาประกันชีวิตของท่านจะล่าช้ามาก จงแจ้งไปที่บริษัท โดยใช้ปลายข้าวใบเสร็จ หรือจดหมาย หรือโทรศัพท์ก็ได้
7. เมื่อได้รับกรมธรรม์ประกันภัยแล้ว - สิทธิประโยชน์ที่ควรรู้
 - 7.1 จงเก็บกรมธรรม์ไว้ในที่ที่ปลอดภัยจาก มด ปลวก และควรแจ้งให้ครอบครัวของท่านทราบด้วย
 - 7.2 จงแน่ใจว่า วันถึงกำหนดชำระเบี้ยประกันภัยเมื่อใด และชำระเบี้ยประกันภัยตรงตามกำหนด หรือไม่เลยวันผ่อนผัน 30 วัน หลังครบกำหนด
8. เมื่อเกิดอุบัติเหตุกับท่าน
 - 8.1 จงดูเงื่อนไขกรมธรรม์ว่า ท่านได้เอาประกันอุบัติเหตุทุพพลภาพ

ด้วยหรือไม่ ถ้ามีอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นกับการบาดเจ็บ จะเข้าข่าย
ให้ได้รับการชดใช้ในข้อใด

- 8.2 จงแจ้งตัวแทนที่ใกล้ชิดที่สุดให้ทราบ หรือแจ้งบริษัทโดยตรงก็ได้
- 8.3 ท่านจะได้รับแบบฟอร์มเรียกร้องค่าสินไหม ซึ่งตัวแทนจะจัดทำ
ให้ท่าน เมื่อท่านกรอกข้อความเรียบร้อยแล้วรีบส่งให้บริษัท
โดยเร็ว
- 8.4 แพทย์ของบริษัท หรือแพทย์ที่ทำการรักษาพยาบาลท่าน จะ
กรอกความคิดเห็นตามแบบฟอร์มเพื่อส่งให้บริษัทพิจารณา
- 8.5 ท่านควรจะได้รับค่าชดใช้ภายในเวลาอันควร ระหว่าง 2-4 สัปดาห์
ถ้าอุบัติเหตุนั้นไม่ขัดกับเงื่อนไขในกรมธรรม์
9. เมื่อผู้เอาประกันภัยเสียชีวิต
 - 9.1 ผู้รับประโยชน์ต้องแจ้งให้ตัวแทนหรือบริษัททราบทันที
 - 9.2 จงเชื่อว่าการพิจารณาสินไหมไม่ต้องการวิงวอน หรือเสีย
ค่าใช้จ่ายให้ผู้ใดทั้งสิ้น
 - 9.3 ต้องเตรียมใบมรณบัตร สำเนาทะเบียนบ้าน ใบรายงานแพทย์
ผู้รักษาครั้งสุดท้าย หรือใบชันสูตรศพ เพื่อแสดงต่อบริษัท
10. เมื่อผู้เอาประกันภัยต้องการเงินฉุกเฉิน
 - 10.1 ถ้ากรมธรรม์ของท่านชำระเบี้ยประกันภัยมา 2 ปี หรือบางแบบ
3 ปีแล้ว ท่านมีสิทธิกู้เงินกรมธรรม์ได้
 - 10.2 ท่านมีสิทธิขอเปลี่ยนแปลงกรมธรรม์ ถ้าเกิดขัดข้องใด ๆ
จงปรึกษาตัวแทนหรือเจ้าหน้าที่บริษัท ถึงผลได้เสียในการ
เปลี่ยนแปลงก่อนตัดสินใจ

บทบาทของการประกันภัย

1. บทบาทของการประกันวินาศภัย

การประกันวินาศภัย หรือการประกันชีวิตก็ตาม สามารถตอบสนองความต้องการของบุคคลต่างๆ ซึ่งรวมไปถึงบรรดาธุรกิจประเภทต่างๆ ด้วย เช่น บ้านเรือนที่อยู่อาศัย ดิเกที่ทำการธุรกิจ ห้างร้าน สินค้าที่ส่งเข้าออกประเทศ รถยนต์ประเภทต่างๆ ความบาดเจ็บที่เกิดขึ้นกับชีวิตและร่างกาย ทรัพย์สินต่างๆ เหล่านี้เมื่อมีการทำประกันภัยกับบริษัท หากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะได้รับชดเชยค่าเสียหายให้ ในทางตรงกันข้าม หากท่านเจ้าของบ้านอยู่อาศัย เจ้าของที่ทำการบริษัทหรือธุรกิจ หรือเจ้าของรถยนต์ ไม่สนใจที่จะเอาทรัพย์สินเหล่านี้ประกันภัยไว้กับบริษัท หากเกิดความเสียหายขึ้น ก็จะไม่มีการเข้ามารับผิดชอบในความเสียหายนั้นๆ บุคคลที่เป็นเจ้าของก็ต้องรับผิดชอบเอง คือต้องหาเงินทองมาสร้างที่อยู่อาศัยใหม่ หรือต้องปลูกสร้างดิเกของบริษัทห้างร้านใหม่

จำนวนเบี้ยประกันภัยที่ผู้รับประกันภัยได้รับในปีหนึ่งๆ นอกจากจ่ายเป็นค่าสินไหมและค่าใช้จ่ายอื่นๆ แล้ว จะนำเงินที่เก็บสำรองไปลงทุนต่างๆ ก็ทำได้ในระยะสั้น ดอกผลที่ได้รับจึงไม่มากเท่าที่ควร ซึ่งเป็นข้อจำกัดของการประกัน

วิทยาศาสตร์ แต่อย่างไรก็ตาม จำนวนเบี้ยประกันภัยที่ผู้เอาประกันภัยจ่ายในการทำประกันวิทยาศาสตร์แบบต่างๆ เมื่อรวมกันก็จะมีจำนวนมากเหมือนกัน ซึ่งทางบริษัท ก็สามารถให้ผู้ประกอบการธุรกิจต่างๆ ถูยืมนำไปลงทุนในกิจการได้ เหมือนกับการประกันชีวิตเช่นกัน เช่นในปี พ.ศ. 2541 สินทรัพย์ลงทุนของบริษัทประกันวิทยาศาสตร์มีจำนวน 53,832 ล้านบาท สูงกว่าปีก่อนๆ ถึง 28% และแนวโน้มของการประกันวิทยาศาสตร์ในอนาคตก็คงจะเพิ่มขึ้นตามลำดับ อย่างน้อยก็เป็นสถาบันการเงินประเภทหนึ่งที่มีประโยชน์ต่อสังคมและเศรษฐกิจของประเทศด้วย

นอกจากการประกันภัยทรัพย์สินแล้ว การประกันวิทยาศาสตร์ยังมีบทบาทในการช่วยสร้างความมั่นคงให้แก่เกษตรกรที่ลงทุนทำธุรกิจเกษตรกรรม ทั้งด้านพืชอาหาร และปศุสัตว์เป็นอย่างยิ่ง เช่น การรับประกันภัยที่เกิดกับพืชไร่ และการรับประกันภัยที่เกิดกับโคพันธุ์เนื้อ หรือพันธุ์ไหนด ซึ่งถ้าปราศจากการประกันภัยเกษตรกรผู้ทำธุรกิจก็ต้องหวาดวิตกกับเหตุร้ายที่ไม่แน่นอนว่าจะเกิดเมื่อใด และเมื่อเกิดเหตุร้ายใดๆ ขึ้นกับพืช หรือสัตว์ ซึ่งมีราคาแพงแล้ว ก็อาจทำให้

เกิดความหายนะได้ การประกันภัยจึงมีส่วนส่งเสริมการทำธุรกิจทั้งด้านเกษตรและอื่นๆ

การประกันวินาศภัยและภัยเบ็ดเตล็ดอื่นมีบทบาทต่อความมั่นคงทางธุรกิจและเอกชนอีกมาก จะเห็นได้จากการใช้ค่าสินไหมทดแทนที่จ่ายให้แก่ผู้เอาประกันวินาศภัยเป็นจำนวนเงินนับหมื่นล้านบาท เช่น ในปี พ.ศ. 2540 บริษัทชดใช้เป็นเงิน 35,782 ล้านบาท ซึ่งถ้าเปรียบกับอัตราค่าสินไหมกับเบี้ยประกันภัยรับในระยะเวลา 5 ปี จากปี พ.ศ. 2537 - 2541 ปรากฏว่ามีอัตราสูญเสียสูงถึงร้อยละ 67.53 (ข้อมูลของกรมการประกันภัย 20 ปี) ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการประกันภัยได้มีบทบาทในเชิงเศรษฐกิจ และความมั่นคงของธุรกิจ และทรัพย์สินส่วนบุคคลเป็นอย่างมาก และนับวันจะเพิ่มขึ้น หากประชาชนรู้จักและมีความเข้าใจในการจัดการกับการเสี่ยงภัยดี

2. การประกันชีวิตกับสังคมไทย

ประเทศไทยได้พัฒนาอย่างรวดเร็วในสองทศวรรษที่ผ่านมา เครื่องทุนแรงบางอย่างได้กลายเป็นความจำเป็นในชีวิตของคนเรา ไม่ว่าจะเป็นรถโลนาที่ใช้แทนแรงงาน และแรงงานสัตว์ รถจักรยานยนต์แทนรถจักรยาน จนถึงรถยนต์ต่างๆ ที่เต็มไปด้วยบนท้องถนน ทำให้การจราจรติดขัดอยู่ในเมืองใหญ่ๆ หรือการใช้โทรศัพท์เป็นสิ่งจำเป็นในการติดต่อตามบ้านและธุรกิจ พร้อมๆ กับการยกระดับในการครองชีพของคนเรา การประกันชีวิตเป็นกลไกอย่างหนึ่งที่เข้ามาสู่การพิจารณาของชุมชนผู้ใช้แรงงาน ตลอดจนนักธุรกิจต่างๆ ก็เห็นความจำเป็นของการประกันชีวิตมากขึ้น ในปี 2541 มีผู้ถือกรมธรรม์ประกันชีวิตใหม่มากกว่า 1,024,942 ราย มีผู้ถือกรมธรรม์ที่มีผลบังคับทั้งหมด ร้อยละ 12.23 ต่อจำนวนประชากร ซึ่งสะท้อนให้เห็นภาพและแนวความคิดของชาวไทยในปัจจุบัน อันบ่งบอกถึงความผูกพันที่บิดามิต่อครอบครัว ทั้งในด้านการเงินและการคุ้มครอง นักธุรกิจเห็นความสำคัญของการประกันชีวิตต่อทรัพยากรมนุษย์

คนเรารู้จักนำเอาการประกันชีวิตมาเป็นเครื่องมือในการคุ้มครองความสูญเสียรายได้หรือการเงิน หากตนเองถึงแก่กรรมลงหรือพิการทุพพลภาพ หรือเก็บออมไว้ใช้ในยามชราที่ไม่สามารถทำงานหารายได้อีกต่อไป และมีใช้เพียงแต่เท่านั้น การประกันชีวิตยังสามารถนำมาใช้แก้ปัญหาความต้องการใช้เงินยามฉุกเฉินได้อีกด้วย

การขอกู้เงินจากกรมธรรม์

ในยุคที่การอุตสาหกรรมกำลังขยายตัว ความผูกพันระหว่างลูกจ้างกับนายจ้างมีมากขึ้น นายจ้างที่ฉลาดมองเห็นความสำคัญของลูกจ้างที่มีฝีมือ จำเป็นที่จะต้องผูกไว้กับธุรกิจของตน ให้สวัสดิการที่ดีแก่คนงาน เช่น รักษาเมื่อเจ็บไข้ได้ป่วย มีเงินบำนาญเมื่อเกษียณอายุ และให้เงินจำนวนหนึ่งแก่ครอบครัวคนงานเมื่อถึงแก่กรรม ความผูกพันทั้งด้านจิตใจและความมั่นคงทางการเงินเช่นนี้ ช่วยให้คนงานมีใจผูกพันรักใคร่ต่องานและนายจ้างของตน การเอาประกันภัยให้แก่คนงานเป็นกลุ่มคนหลายคนนี้ เรียกว่า การประกันภัยกลุ่ม มีการประกันชีวิตกลุ่ม และการประกันสุขภาพกลุ่ม เป็นต้น

เมื่อ 20 กว่าปีที่แล้ว การประกันชีวิตยังไม่เป็นที่รู้จักกันในหมู่คนไทยมากนัก จะเห็นได้จากมีผู้ถือกรมธรรม์เพียง 200,000 รายเศษ คิดเป็นเงินประกันภัยเพียง 5,000 ล้านบาท แต่ในปัจจุบันนี้มีผู้ถือกรมธรรม์ประมาณ 7,500,000 ราย หรือคิดเป็นอัตราส่วนต่อจำนวนประชากร จะมีอัตราร้อยละ 12.23 ซึ่งสูงกว่าเมื่อ 5 ปีที่ผ่านมา ร้อยละ 3.09

2.1 สิทธิประโยชน์และการลงทุน

เงินสำรองที่บริษัทประกันชีวิตเตรียมไว้เพื่อจ่ายในอนาคตนั้น ส่วนใหญ่จะนำไปลงทุนในธุรกิจต่างๆ ซึ่งจะนำผลประโยชน์มาสู่บริษัทและผู้ถือกรมธรรม์เงินประกันชีวิตจึงเป็นแหล่งเงินทุนที่สำคัญแหล่งหนึ่งของประเทศที่จะช่วย

พัฒนาเศรษฐกิจของชาติ เมื่อ พ.ศ. 2541 สินทรัพย์ลงทุนของบริษัทประกันชีวิต มีจำนวนประมาณ 173,057 ล้านบาท ที่ลงทุนอยู่ในกิจการแขนงต่างๆ ของธุรกิจ เช่น การให้กู้ยืมหรือลงทุนในการอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และเกษตรกรรม ตลอดจนธุรกิจวิสาหกิจ และพันธบัตรของรัฐบาล ซึ่งพอสรุปเป็นการลงทุนระยะยาว ประมาณร้อยละ 57.4 ของเงินลงทุนรวม ส่วนร้อยละ 42.6 เป็นการลงทุนระยะสั้น (ข้อมูลจากกรมการประกันภัย 20 ปี) จะเห็นได้ว่าท่ามกลางความวิกฤติทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นกับประเทศในภูมิภาคนี้เมื่อ พ.ศ. 2540 นั้นไม่กระทบต่อความมั่นคงทางการเงินของธุรกิจประกันชีวิตไทยก็ว่าได้

3. บทบาทของการประกันชีวิตต่อสังคม

ในปีหนึ่งๆ มีผู้ถือกรมธรรม์ที่ได้รับประโยชน์จากเงินประกันชีวิตไปหลายแสนราย เป็นเงินที่ได้รับตามสัญญาทั้งในกรณีที่ตายและมีชีวิตอยู่ เป็นเงินไม่น้อยกว่า 27,112 ล้านบาท (พ.ศ. 2541) เงินที่บริษัทจ่ายให้แก่ผู้ถือกรมธรรม์นี้ นับวันจะเพิ่มสูงขึ้น เงินที่ต้องจ่ายเพิ่มขึ้นนี้ บริษัทประกันชีวิตจะต้องเตรียมเงินส่วนหนึ่งไว้ให้พร้อมที่จะจ่ายให้แก่ผู้ถือกรมธรรม์ที่ต้องไต่ถามจำเป็น ไม่ว่าจะเกิดโรคระบาดทำให้ผู้เอาประกันชีวิตเสียชีวิตจำนวนมาก หรืออุบัติเหตุร้ายใหญ่ๆ ก็ตาม ซึ่งจะเห็นได้จากการจ่ายเงินแก่ผู้ถือกรมธรรม์ในกรณีต่างๆ ปรากฏดังนี้

4. ความเปลี่ยนแปลงกับบทบาทของประกันชีวิต

ในปัจจุบันประเทศของเรามีคนจำนวนมากที่ต้องเผชิญต่อสภาพชักหน้าไม่ถึงหลัง ลูกชาวไร่วางานจำนวนมากไม่สามารถเรียนหนังสือให้จบชั้นมัธยมศึกษา

มีจำนวนเพียงเล็กน้อยที่มีโอกาสเรียนจบระดับอุดมศึกษา ทั้งนี้และทั้งนั้นเพราะความยากจนที่เกิดจากรายได้ที่จำกัดในงานอาชีพ ยิ่งถ้าหัวหน้าครอบครัวเสียชีวิตลงก่อนที่เด็กๆ เหล่านั้นจะเติบโตหาเลี้ยงชีพตัวเองได้ ภาระของแม่จะยิ่งเพิ่มชั้นรายได้ที่เคยได้ลดลง แต่ค่าใช้จ่ายประจำวันที่เคยจ่ายไม่สามารถจะลดลงได้อีกแล้ว ในที่สุดเด็กต้องออกจากโรงเรียน ซึ่งการแก้ไขความยากจนของคนเหล่านี้ สิ่งหนึ่งที่จะช่วยได้ก็คือจะช่วยสร้างงานโดยการลงทุนต่างๆ ซึ่งเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจทางหนึ่ง อย่างน้อยที่สุดเพื่อแผ้วถางทางให้ลูกหลานของคนกลุ่มที่ยากจนนี้ได้มีโอกาสลืมตาอ้าปากได้ และจะเป็นการให้หลักประกันแก่ลูกหลานของเขาว่า ในวันข้างหน้าลูกหลานของเขาที่จะเติบโตขึ้นมาบนความมั่นคง จะมีการศึกษาที่ดีพอ

สำหรับภาระหน้าที่ของพลเมืองที่ตึ้นนั้นจะต้องร่วมกันสร้างสรรค์ประชาคมให้เป็นสังคมที่มีความอยู่ดีมีสุข จะต้องใช้ทั้งเวลาและความร่วมมือกันหลายๆ ด้าน แต่อย่างไรก็ตามการประกันชีวิตจะเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่สามารถช่วยสร้างสรรค์ประชาคมให้เป็นสังคมที่มั่นคง มีสันติสุขได้ เพราะการประกันชีวิตเป็นหลักประกันในการยังชีพ เช่น

1. เป็นหลักประกันว่ารายได้ของหญิงหม้ายจะไม่ถูกตัดออกพร้อมๆ กับความตายของสามี
2. เป็นหลักประกันว่าเด็กจะมีโอกาสเรียนหนังสือต่อไป แม้บิดาจะไม่มีชีวิตอยู่
3. เป็นหลักประกันว่า หนี้สินที่มีอยู่จะไม่กระทบต่อทรัพย์สินและรายได้ แม้สามีต้องจากไปก่อน
4. เป็นหลักประกันว่า ในวัยชราจะมีเงินได้ประจำไว้ใช้จ่ายตามปกติ
5. เป็นหลักประกันว่า บ้านที่เช่าซื้อจะไม่ถูกริบ แม้หัวหน้าครอบครัวต้องจากไป
6. เป็นหลักประกันว่า บ้านจะไม่แตกแยกเพราะขาดรายได้ประจำเมื่อหัวหน้าครอบครัวต้องจากไป

นอกเหนือจากหลักประกันเหล่านี้ การประกันชีวิตเมื่อรวมตัวกันแล้วจะกลายเป็นพลังทางเศรษฐกิจของชาติ เป็นพลังในการต่อต้านเงินเฟ้อ เป็นพลังในการสร้างงานให้แก่ชุมชน เป็นพลังในการช่วยพัฒนาประเทศในด้านสาธารณสุข โภคธุรกิจการค้า และฐานเศรษฐกิจ

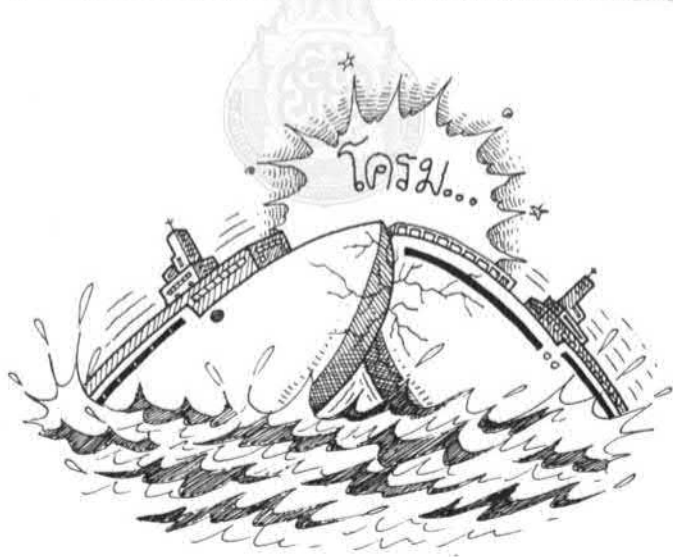
5. การประกันชีวิตเป็นส่วนหนึ่งในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตามความเป็นจริง การประกันชีวิตเป็นที่ยอมรับของรัฐบาล เป็นธุรกิจที่มีบทบาทต่อเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งมีปรากฏอยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติหลายฉบับ จนกระทั่งถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 ซึ่งเริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 2525 - 2529 ได้มีการเน้นให้เห็นแนวทางชัดเจนขึ้น โดยถือว่าการประกันชีวิตเป็นแหล่งระดมเงินออมในแผนการเงินการคลังของชาติ นอกจากนี้ยังได้กำหนดมาตรการต่างๆ เอาไว้ เช่น

- จัดให้มีคณะกรรมการระดมเงินออมแห่งชาติดำเนินการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ประชาชนตระหนักในความสำคัญของเงินออมและปัญหาการใช้จ่ายเกินตัว
- ส่งเสริมการออมระยะยาวด้วยการประกันชีวิต โดยให้กระทรวงพาณิชย์ เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการประกันชีวิตแก่ประชาชนทั่วไป และ
- ให้กระทรวงศึกษาธิการจัดทำหนังสือเสริมประสบการณ์เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันภัย ทั้งในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา
- ให้มีการเพิ่มค่าลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ในปัจจุบันให้ลดหย่อนจากเบี้ยประกันชีวิตไม่เกิน 10,000 บาท เป็นต้น

แม้กระทั่งแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับปัจจุบันรัฐก็ยังให้ความสำคัญกับธุรกิจประกันชีวิตในฐานะที่เป็นแหล่งระดมเงินออม เป็นผลให้บริษัทประกันชีวิตเป็นแหล่งเงินทุนที่มีสินทรัพย์ลงทุนนับแสนล้านบาทตั้งได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การประกันวินาศภัยก็ดี การประกันชีวิตก็ดี มีเพียงแต่สามารถสนองความต้องการของบุคคล หากแต่ยังสามารถสนองความต้องการทางธุรกิจได้ด้วย เช่น สินค้าราคาหลายร้อยล้านบาทที่ขนส่งทางเรือ จะได้รับการคุ้มครอง อาคารพาณิชย์ราคาหลายสิบล้านบาท จะได้รับการชดเชยเมื่อเกิดเพลิงไหม้ นักธุรกิจจะได้รับความคุ้มครองค่าเศรษฐกิจด้วยการประกันชีวิต หรือผู้ขับขี่รถยนต์ขับไปชนคนหรือทรัพย์สินผู้อื่นเสียหายนับแสน ๆ บาทก็จะได้รับความคุ้มครองจากการเอาประกันภัยเหล่านี้ โดยเฉพาะการประกันภัยเพื่อให้ความคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถซึ่งเป็นการบังคับให้เจ้าของรถต้องประกันความเสียหาย

สำหรับผู้ประสบภัยจากอุบัติเหตุผู้ขับขี่ที่ละเมิดเป็นผลให้ผู้ประสบภัยได้รับความเสียหายต่อร่างกาย ไม่ว่าจะถึงแก่ความตายหรือบาดเจ็บก็ตาม ในจำนวนเงินตามที่กฎหมายบัญญัติ

เอ๊ยด... ด...

ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจ

- เบี้ยประกันภัยที่รวบรวมจากผู้เอาประกันภัยจำนวนมากเป็นก้อนใหญ่ สามารถนำมาชดเชยส่วนที่เสียไป ทำให้ธุรกิจสามารถดำเนินต่อไปได้โดยไม่ติดขัด
- โดยเฉพาะเบี้ยประกันชีวิต ซึ่งเงินส่วนหนึ่งจะเป็นรูปเงินออม และจะรวมตัวเป็นแหล่งเงินทุนจำนวนมากมาย สามารถรับใช้ธุรกิจต่างๆ ทั้งพาณิชย์กรรม อุตสาหกรรมส่วนบุคคล หรือเกษตรกรรม ในการให้กู้ยืมหรือลงทุนตลอดจนสรสร้างในเชิงสาธารณูปโภคให้แก่ประชาคม แหล่งเงินออมนี้จะเพิ่มทวีขึ้นทุกปี เป็นจำนวนแสนล้านบาทและจะเพิ่มทวีสูงขึ้นในอนาคต จากผลของการลงทุนทั้งในด้านธุรกิจและสาธารณูปโภค จะทำให้เกิดการสร้างงานเพิ่มขึ้นในประเทศ ซึ่งจะเป็นการลดจำนวนคนว่างงานลงอีกส่วนหนึ่งด้วย โดยเฉพาะการจ้างงานในบริษัทประกันชีวิตเอง

ประโยชน์ที่สังคมจะได้รับจากการประกันภัย

1. ผู้เอาประกันภัยจะได้รับการชดใช้ความสูญเสีย หรือความเสียหายที่เกิดขึ้นทำให้ธุรกิจสามารถดำเนินต่อไปได้ไม่ติดขัด หรือติดขัดเพียงระยะสั้นๆ ทำให้บริการหรือสินค้าที่เคยให้แก่สังคมยังคงดำเนินติดต่อกันไป
2. เป็นการลดความไม่แน่นอนในสังคม เพราะในสังคมที่ไม่มีความแน่นอนประสิทธิภาพในการดำเนินงานต่างๆ จะลดต่ำลงได้ การประกันภัยจะทำให้คนลงทุนมีความมั่นใจว่าเงินที่เขาลงทุนไปนั้นจะได้รับความคุ้มครองบางอย่างจากอค์ศิกัย เครื่องจักรระเบิด ความเสียหายต่อบุคคลอื่นๆ ซึ่งต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย คนทำงานมีความมั่นใจว่าเมื่อเขาประสบอุบัติเหตุในการทำงาน นายจ้างจะดูแลรักษา ทำให้ประสิทธิภาพในการทำงานสูงขึ้น

3. เป็นการทำให้เกิดความเท่าเทียมกันขึ้นในสังคม โดยเฉพาะการลดความไม่แน่นอนจะทำให้สังคมมีเสถียรภาพดีขึ้น ซึ่งหมายถึงความสันติสุขของคนในสังคม ทั้งลดภาระค่าใช้จ่ายของรัฐในด้านการสงเคราะห์ต่างๆ
4. เป็นแหล่งระดมเงินออม สำหรับการลงทุนระยะยาว เงินประกันชีวิตจำนวนมากที่เก็บสะสมทวีขึ้น จะสามารถนำไปลงทุนทั้งภาคธุรกิจและสาธารณูปโภค
5. เป็นการลดความสูญเสียรายได้ของบุคคลและทรัพย์สิน ซึ่งการประกันภัยจะมีส่วนช่วยยับยั้งการสูญเสียนี้ โดยร่วมมือสร้างหรือรณรงค์เพื่อความปลอดภัยในโรงงานและบนถนน และการตั้งองค์การป้องกันการโจรกรรมรถยนต์ ฯลฯ
6. ส่งเสริมให้ธุรกิจมีการแข่งขันกัน ซึ่งเป็นการช่วยให้ธุรกิจตื่นตัว และขยายตัวเร็วขึ้น ในธุรกิจขนาดเล็กต้องอาศัยการประกันภัยมาก มีฉะนั้นจะดำเนินการด้วยความไม่มั่นใจ และไม่กล้าเสี่ยงเหมือนกิจการขนาดใหญ่ และอาจล้มเหลวได้ง่ายถ้าเกิดภัยพิบัติขึ้น

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การประกันภัยและการประกันชีวิต เป็นกลไกที่สร้างสรรค์สังคมและประเทศชาติ ทั้งในด้านวัตถุและจิตใจ คือ เกิดความสันติสุขในการดำเนินชีวิต เพราะประชากรของประเทศมีหลักประกันที่มั่นคง

การประกันภัยกับงานอาชีพ

1. อาชีพและการงานในบริษัทประกันภัย

บริษัทประกันภัยขนาดใหญ่จะต้องจ้างคนทำงานในหน้าที่ต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก ปกติบริษัทประกันภัยจะบริหารงานออกเป็นฝ่ายหรือเป็นแผนก ซึ่งมีหน่วยงานที่สำคัญ ๆ ดังนี้

บริษัทประกันวินาศภัยประกอบด้วยหน่วยงานที่สำคัญ เช่น

1. ฝ่ายจัดการตัวแทน - นายหน้า	8. ฝ่ายธุรการ
2. ฝ่ายการเงิน	9. ฝ่ายตรวจสอบ
3. ฝ่ายสถิติและคณิตศาสตร์ประกันภัย	10. ฝ่ายประชาสัมพันธ์
4. ฝ่ายกฎหมาย	11. ฝ่ายพิจารณาความเสี่ยงภัย
5. ฝ่ายบัญชี	12. ฝ่ายประกันภัยต่อ
6. ฝ่ายพิจารณาสินไหม	13. ฝ่ายวิศวกรรม
7. ฝ่ายพัสดุ	14. ฝ่ายอุบัติเหตุบุคคล

15. ฝ่ายประกันรถยนต์

ส่วนบริษัทประกันชีวิตนอกจากประกอบด้วยหน่วยงานสำคัญในข้อ 1 ถึง 15 ดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังมีฝ่ายอื่นๆ อีก เช่น

1. ฝ่ายการแพทย์และคัดเลือกภัย
2. ฝ่ายออกกรมธรรม์
3. ฝ่ายเงินกู้กรมธรรม์
4. ฝ่ายกรมธรรม์บริการ
5. ฝ่ายวิจัยการตลาด
6. ฝ่ายการลงทุนและผลประโยชน์

ฝ่ายที่ต้องการคนทำงานมากที่สุดในบริษัทประกันภัยเห็นจะได้แก่ฝ่ายจัดการตัวแทน ซึ่งมีหน้าที่ในการหาลูกค้าให้บริษัท ตัวแทนหรือพนักงานขายนี้มีอยู่ 2 แบบ คือ แบบที่ถือเป็นอาชีพอิสระ รายได้ขึ้นอยู่กับความสามารถ อีกแบบหนึ่งเป็นแบบกึ่งลูกจ้าง ซึ่งจะได้รับเงินช่วยเหลือประจำเป็นระยะเวลาหนึ่ง จนกระทั่งมีความสามารถในการขายแล้วจึงหันไปทำสัญญาแบบอิสระ เพราะมีรายได้ดีกว่า และมีอิสระในการปฏิบัติงาน

ในปัจจุบันมีผู้เข้ามาสู่อาชีพตัวแทนมากขึ้นทั้งนี้เนื่องจากมีจำนวนผู้เอาประกันชีวิตมากขึ้น และอีกประการหนึ่ง ผู้จบการศึกษาใหม่เข้าสู่ตลาดแรงงานมากขึ้น นักศึกษามัธยมศึกษาต้องงานอาชีพที่ให้ผลตอบแทนสูง แต่ใช้เวลาเท่ากันมากขึ้น ความต้องการของธุรกิจที่มีต่อพนักงานด้านตลาดมากขึ้นเป็นเงาตามตัว ประกอบกับงานอาชีพตัวแทนเป็นงานที่ค่อนข้างต้องการคนที่มีความอดทน มีความมุ่งมั่น และศรัทธาในการติดต่อกับคน ซึ่งต้องปฏิบัติงานนอกสำนักงานผู้ที่ขาดความอดทนจะอยู่ได้ไม่ยืดยาว ทำให้อัตราการออกจากงานสูง ความต้องการคนใหม่จึงมีอยู่ตลอดเวลา จากการสำรวจตัวแทนที่ทำงานในหน้าที่เกินกว่า 3 ปี จะมีรายได้ระหว่าง 100,000 - 2,000,000 บาทต่อปี ซึ่งถ้าเปรียบเทียบกับการทำงานประจำอื่นๆ แล้ว อาจจะต้องใช้เวลาไม่น้อยกว่า 10 - 15 ปี จึงจะมีรายได้

ขนาดนี้ อย่างไรก็ดี ตัวแทนประกันชีวิตที่ประสบความสำเร็จ และต้องออกจากงานไปในระยะเวลาสั้นๆ ก็มีจำนวนไม่น้อย

งานที่บริษัทประกันชีวิตส่วนใหญ่รับสมัครพนักงานเพื่อปฏิบัติงานในหน้าที่สำคัญๆ นั้น จะรับตั้งแต่พนักงานระดับล่างจนถึงระดับผู้บริหาร ดังจะเห็นได้จากแผนผังแสดงหน้าที่การงานต่างๆ ต่อไปนี้

แผนผังแสดงงานในหน้าที่ต่างๆ

เมื่อพิจารณาจากแผนผังแสดงงานในหน้าที่ต่าง ๆ แล้วจะเห็นว่า บริษัทประกันภัยหนึ่ง ๆ มีงานในหน้าที่ต่าง ๆ ไม่น้อยกว่า 10 สาขา บางบริษัทมีสาขาหลายร้อยสาขา ในปีหนึ่ง ๆ จะมีผู้เข้ามาในวงการธุรกิจเพิ่มขึ้นประมาณ 500 ถึง 6,000 คน อันเป็นงานประจำ และมีผู้เข้ามาในวงการขายหรืออาชีพตัวแทนประกันชีวิตในจำนวนที่ค่อนข้างสูงประมาณ 30,000 - 40,000 คน เพราะความต้องการพนักงานขายของบริษัทประกันชีวิตมีปริมาณที่สูงมาก

อย่างไรก็ดี ในการเตรียมตัวเพื่อจะเข้ามาสู่อาชีพในบริษัทประกันชีวิต มีข้อควรพิจารณาดังนี้

1. สำหรับผู้ที่สนใจในวิชาคณิตศาสตร์ มีโอกาสที่จะทำงานในฝ่ายคณิตศาสตร์ คอมพิวเตอร์
2. ผู้ที่ถนัดทางศิลปคณิต อาจเลือกทำงานบัญชี การเงิน งานพิจารณาคัดเลือกภัย หรือฝ่ายบุคคล ฝ่ายการลงทุน
3. ผู้ที่สนใจด้านศิลปะ ควรเลือกทำงานด้านประชาสัมพันธ์ พิมพ์ดีด กฎหมาย หรือการพิจารณาการชดเชย และด้านตลาด ฯลฯ

งานในบริษัทประกันชีวิตมีหน้าที่ต่าง ๆ ให้เลือก ผู้ที่จะก้าวเข้าไปสู่อาชีพนี้จะต้องถามตัวเองว่าตนถนัดงานด้านไหน แล้วพยายามแสดงออกให้มากที่สุดเพื่อให้มีโอกาสทำงานได้อย่างสัมฤทธิ์ผล การได้ทำงานที่ถนัดและสนใจ จะช่วยให้เกิดความสุขและเพลิดเพลินในการทำงาน ทั้งจะส่งผลให้เกิดความก้าวหน้าในการปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นอย่างดี อย่างไรก็ตามก็ต้องรำลึกไว้เสมอว่า งานประกันภัยที่เป็นงานเทคนิค ต้องการบุคลากรที่มีความตั้งใจปฏิบัติงาน และผู้ที่แสวงหาความรู้เฉพาะกับประสบการณ์ การศึกษาเพิ่มเติมด้านเทคนิคการประกันภัยนั้น มีแหล่งที่จะศึกษาได้หลายสถาบัน เช่น สถาบันประกันภัยแห่งลอนดอน สถาบันประกันภัยนิวซีแลนด์ สถาบันประกันภัยแห่งสหรัฐอเมริกา และสถาบันประกันภัยไทยและวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทั้งของรัฐและเอกชน สถาบันต่าง ๆ เหล่านี้เป็นแหล่งการศึกษาสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพประกันภัย และบุคคลทั่วไปที่จะศึกษาเรื่องนี้

1.1 อาชีพตัวแทนประกันชีวิต

ในการสมัครเข้ามาเป็นตัวแทน แต่ละท่านคงมีความคิดที่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นตั้งใจยึดเป็นอาชีพ สนใจ ไม่ต้องการขัดใจเพื่อนเมื่อถูกชักชวน หรือจะลองดูก็ตามแต่ ไม่ว่าจะเป็นมีความคิดอย่างไร จุดหมายก็คือ ท่านกำลังก้าวเข้ามาอยู่ในอาชีพตัวแทนประกันชีวิต ซึ่งจะพิสูจน์ความกล้าแข็ง อดทน และความสามารถของท่าน

1) อาชีพตัวแทนเป็นงานที่มีคุณค่าต่อสังคม

มีผู้กล่าวว่า “ตัวแทนประกันชีวิตทุกคนเป็นสินทรัพย์อันมีค่าของประเทศชาติ บริการประกันชีวิตของบริษัทไปถึงมือประชาชนได้ก็เพราะความสามารถ ความขยันขันแข็ง อดทน ของตัวแทนประกันชีวิต”

เยาวชนของชาติ อนุชนรุ่นต่อไปจะมีมาตรฐานความเป็นอยู่ดีขึ้น เพราะบริการประกันชีวิตได้เข้าไปปรับใช้ และมีบทบาทในการช่วยจัดสรรการเงิน ให้แต่ละครอบครัวมากยิ่งขึ้น ดังจะเห็นได้จากรายงานของสมาคมประกันชีวิตไทย แจ้งให้ทราบว่า ในแต่ละปีบริษัทประกันชีวิตไทยได้จ่ายเงินประกันชีวิตในรูปต่างๆ เช่น แก่ผู้เอาประกันภัยที่ถึงแก่กรรม ผู้เอาประกันภัยที่ประสบอุบัติเหตุทุพพลภาพ ผู้ที่ครบกำหนดรับเงินประกันภัยและอื่นๆ รวมเป็นเงินนับหมื่นล้านบาทต่อปี งานของตัวแทนย่อมมีส่วนสำคัญต่อการสร้างความมั่นคงของสังคม

เงินจำนวนมากมายที่จ่ายให้แก่ผู้ถือกรมธรรม์ และเงินลงทุนในธุรกิจต่างๆ นี้ เป็นผลผลิตของตัวแทนทั้งในอดีตและปัจจุบัน ซึ่งตัวแทนมีความภาคภูมิใจในบริการ และเวลาที่ได้อุทิศให้แก่ชุมชนและธุรกิจอันเป็นผลให้

- เด็กกำพร้าได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียน
- ช่วยให้ผู้หญิงหม้ายพ้นจากภาระหนี้สิน และมีรายได้เงินทุนใน ขณะที่หัวหน้าครอบครัวตายไป
- ช่วยมิให้ครอบครัวแตกแยก เพราะบ้านถูกยึด

- ช่วยให้คนชราและคนทุพพลภาพมีเงินใช้จ่ายเลี้ยงชีพและเป็นค่ารักษาพยาบาล
- ช่วยให้คนมีงานทำ
- ช่วยให้เศรษฐกิจของชาติดำเนินไปได้ดี

คุณค่าเหล่านี้ไม่มีในงานอาชีพอื่นใดที่จะเทียบได้กับบริการของตัวแทนประกันชีวิต

2) เป็นงานอิสระและมั่นคง

นอกจากงานอาชีพประกันชีวิตเป็นงานที่มีคุณค่าต่อสังคมแล้ว ยังเป็นธุรกิจที่ให้ความอิสระแก่ตัวแทนที่จะดำเนินกิจการด้วยตนเอง ไม่เหมือนการทำงานในลักษณะลูกจ้าง ซึ่งต้องมาทำงานตามวันเวลาที่นายจ้างกำหนด ต้องทำตามที่นายจ้างสั่ง ต้องเอาใจนายจ้างเพื่อจะได้มีโอกาสก้าวหน้า ยิ่งกว่านั้นงานอาชีพตัวแทนยังเป็นงานที่สามารถทำให้มีรายได้ดี เพราะเป็นงานที่จะจ่ายผลประโยชน์ให้ตามความสามารถ และความขยันขันแข็ง เป็นงานที่เปิดโอกาสให้ผู้มีสมรรถนะสูงสามารถดึงดูดผลประโยชน์ได้สุดฝีมือ ไม่มีเพดานจำกัด ส่วนในด้านความมั่นคงในงานนั้นอาจพิจารณาได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

- ด้านการเงิน
- ด้านอายุการทำงาน

งานประกันชีวิตเป็นงานที่ต้องอาศัยความสามารถค่อนข้างสูง และให้ผลตอบแทนที่ไม่จำกัด แต่อย่างไรก็ดี บางครั้งก็มีการเจ็บป่วยทำให้ขาดรายได้ไป ในกรณีนี้ถ้าตัวแทนได้ทำงานเกินกว่า 2 ปีแล้ว ก็จะมีรายได้ประจำจากค่าบำเหน็จต่อไปที่จะเป็นเงินได้รองรับ นอกเหนือจากสวัสดิการที่บริษัทได้จัดไว้ให้แก่ตัวแทน

ส่วนด้านอายุการทำงานนั้น คงเป็นที่ทราบกันดีแล้วว่า งานอาชีพตัวแทนไม่มีการเกษียณอายุการทำงาน ถึงแม้ว่าอายุจะเลย 60 ปีไปแล้ว ก็ยังสามารถอยู่ในหน้าที่ต่อไปได้

3) เป็นงานที่ช่วยพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

ทั้งการประกันวินาศภัยและการประกันชีวิต นับวันจะมีบทบาทต่อสังคมสูงขึ้น หัวหน้าครอบครัวรู้ดีว่าเป็นความรับผิดชอบที่ตนจะต้องรักษาความมั่นคงในการดำเนินชีพของครอบครัว การเก็บออมเป็นความจำเป็นในการดำเนินชีพอย่างถูกต้องและรัฐส่งเสริม ทั้งร่าบดีว่าการเก็บออมเป็นเครื่องมือต่อต้านความยากจนอย่างหนึ่ง นอกจากนี้การเก็บออมของการประกันชีวิตยังเป็นมาตรการหนึ่งในการต่อต้านเงินเฟ้ออีกด้วย

สรุปแล้ว งานอาชีพตัวแทนประกันชีวิตไม่ว่าจะมองในแง่เพื่อสังคมหรือเพื่อส่วนตัว คุณค่าของงานล้วนแต่ทำประโยชน์เพื่อบุคคลอื่นเป็นอุดมการณ์ซึ่งทำให้ผู้ปฏิบัติมีความพอใจและสุขใจต่อผลการปฏิบัติของตน

งานอาชีพตัวแทนประกันชีวิตเป็นงานที่มีความต้องการสูงในทุกบริษัทประกันชีวิต เกินกว่าที่จะผลิตตัวแทนอาชีพได้ทัน จึงเป็นโอกาสดีต่องานอาชีพของผู้ที่กำลังคิดก้าวเข้าสู่วงการ และผู้ที่ปฏิบัติงานอยู่แล้ว

- หน้าที่หลักที่สำคัญของตัวแทนก็คือ การนำเอาประโยชน์ของการประกันชีวิตไปเผยแพร่ให้แก่ชุมชน และช่วยเขาตัดสินใจในการเอาประกันชีวิตโดยแนะนำแบบที่เหมาะสมกับความต้องการของแต่ละคนในการคุ้มครองรายได้ และการเก็บออม
- ในปีหนึ่งๆ ตัวแทนประกันชีวิตได้ชักชวนแนะนำให้บุคคลเข้ารับบริการความมั่นคงทางการเงิน มากกว่า 1,000,000 - 1,200,000 คน ซึ่งบุคคลเหล่านี้เป็นหัวหน้าครอบครัวที่มีความรับผิดชอบต่อภรรยาและบุตรของตน และมีอีกจำนวนหนึ่งที่กำลังทำหน้าที่เก็บออมทรัพย์เพื่อไว้ใช้ในยามจำเป็นและยามที่ไม่สามารถทำงานหาเลี้ยงชีพได้ ประมาณว่าจะมีผู้ซื้อกรมธรรม์ทุก 1 ใน 15 คน (ไม่รวมเด็กและคนชราที่ไม่สามารถรับประกันภัยได้)
- ในปีหนึ่งๆ มีภรรยาหม้าย เด็กกำพร้า คนทุพพลภาพ และคนชราหลายแสนคนได้รับเงินจากการประกันชีวิตนับล้านบาท
- ผู้ที่อยู่ในอาชีพตัวแทนและมีประสบการณ์ จะมีรายได้ระหว่าง 100,000 - 200,000 บาท ต่อเดือนโดยเฉลี่ย
- ประการสุดท้ายที่ตัวแทนทุกคนต้องรำลึกถึงก็คือ อาชีพตัวแทนประกันชีวิต จะเป็นวิชาชีพอย่างสมบูรณ์ก็ต่อเมื่อทุกคนปฏิบัติตามจรรยาบรรณตัวแทนประกันภัย ถึงแม้ว่าตัวแทนจะไม่ได้รับการต้อนรับในบางครั้งจากบางคน แต่เขาก็มิได้ย่อท้อ เพราะเป้าหมายของงานคือ การสร้างสันติสุขให้แก่ชุมชน

คนจำนวนมากมายหลายแสนคนซื้อกรรมธรรม์ประกันชีวิตในปีหนึ่ง ๆ ก็ เพราะตัวแทนประกันชีวิตแสวงหาผู้มุ่งหวัง ชี้ให้เห็นความจำเป็นและชี้ชวนให้ซื้อ มีคนอีกเป็นจำนวนมากที่ไม่รู้ว่าการประกันชีวิตสามารถแก้ปัญหาความสูญเสียทางการเงินของบุคคลได้ตามรายงานของกรมการประกันภัยแจ้งว่า เมื่อสิ้นปี พ.ศ. 2541 มีตัวแทนประกันชีวิตที่ได้รับใบอนุญาต ถึง 194,437 คน

1.2 กฎง่าย ๆ บนเส้นทางไปสู่ตัวแทนอาชีพ

ตัวแทนจำนวนไม่น้อยที่ประสบความล้มเหลวในอาชีพอิสระ ทั้ง ๆ ที่เขามีความสามารถรอบด้าน แต่เขาขาดความสามารถและมุ่งมั่นจริงจังในการปฏิบัติตามกฎในการปฏิบัติงาน 3 ประการคือ

ประการที่ 1 เรียนรู้การจัดการงานตนเอง

เนื่องจากงานในหน้าที่ของตัวแทนเป็นงานอิสระ ไม่ต้องมาลงเวลาทั้งไป และกลับ การจัดเวลาการทำงานจึงค่อนข้างยากลำบาก แต่การไม่กำหนดเวลาเสียเลย มักจะทำความล้มเหลวสู่การทำงานได้มาก ตัวแทนประกันชีวิตจึงต้องจัดเวลาให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่ตนกำหนดไว้ล่วงหน้าตามความสามารถของแต่ละคน

การทำงานอย่างมีระเบียบวินัยจะมีผลต่อความสำเร็จในการทำงานมาก ในระยะเริ่มต้นของการทำงานจะต้องจัดเวลาเพื่อการศึกษาหาความรู้ไว้ด้วย และเมื่อกำหนดเวลาในการทำงานไว้ตั้งแต่ 7.00 น. ถึง 18.00 น. หรือหลังจากนั้น แล้วจึงปฏิบัติตามนั้นโดยไม่มีข้ออ้าง อย่่างไรก็ดี ในการจัดเวลาทำงานนั้นหัวหน้างานของตัวแทนจะให้คำแนะนำที่ดีจากประสบการณ์ที่เป็นไปได้

สิ่งแรกที่จะต้องพิสูจน์ในการเริ่มอาชีพตัวแทนก็คือ ความสามารถในการควบคุมตนเอง เพราะสิ่งนี้เป็นก้าวแรกและบทเรียนบทแรกของหลักการขายทั่วไป

ประการที่ 2 ทำแผนงานของตนเอง

ตัวแทนประกันชีวิตก็เหมือนกับตัวแทนขายสินค้าอื่น ๆ ที่ตัวแทนจะต้องกำหนดแผนการจัดจำหน่าย วิธีปฏิบัติ ตลอดจนกำหนดเป้าหมาย เพื่อจะได้มี

การครองตลาดที่สูงพอ มีรายได้ที่พอเพียงสำหรับใช้จ่ายในการดำเนินงานและมีผลกำไร ในการวางแผนนั้นจะประกอบด้วย 6 “ท่า” หรือตั้งเป็นคำถามแล้วหาคำตอบให้ได้ว่า

ทำอะไร? ทำทำไม? ทำกับใคร?
 ทำที่ไหน? ทำเมื่อใด? และ ทำอย่างไร?

ประการที่ 3 การทำงานกับบุคคล

พึงรำลึกไว้เสมอว่า งานของตัวแทนคือการติดต่อกับคน และคนที่ติดต่อกับนั้นอาจจะเป็นคนที่มีอารมณ์ทั้งรัก โลภ เกียจต แสงอน ก้าวร้าว อ่อนน้อม ใจดี เยื่อหยิ่ง ฯลฯ แต่ไม่ว่าจะเป็นคนอย่างไร ตัวแทนจะต้องปรับตนเองให้เข้ากับสถานการณ์นั้นๆ เพื่อเข้าสู่เป้าหมายคือ “ตกลงซื้อกรรมธรรม”

งานอาชีพตัวแทนประกันชีวิตจะบอกว่ายากก็ไม่ผิด และจะบอกว่าไม่ยากก็ไม่ผิดอีก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความถนัดของแต่ละคน แต่คนเก่งไม่ได้เกิดมาเก่งเลยทีเดียวแต่ละคนต่างต้องสร้างตนเองเพื่อให้เก่ง ให้มีความสามารถเช่นเดียวกับตัวแทนประกันชีวิตที่สามารถก็ต้องผ่านการสร้าง คือศึกษาและฝึกฝนมาเป็นเวลาพอสมควร บริษัทประกันชีวิตส่วนมากจะมีคนคอยฝึกอบบรมความรู้เกี่ยวกับตัวแทน แต่เขาจะฝึกเราไม่ได้ถ้าเราจะไม่ยินยอมและเต็มใจเข้าฝึกอบบรม ดังนั้นถ้าใครมีความมุ่งมั่นที่จะประสบความสำเร็จ เขาจะต้องมีความเพียรพยายามและตั้งใจอย่างที่สุด

2. จริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพประกันภัย

การประกันภัยเป็นสถาบันการเงินที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม ด้วยเหตุนี้ในการปฏิบัติหน้าที่สำคัญที่มีผลกระทบต่อชุมชนหรือผู้ใช้บริการจึงมีอยู่เกือบทั้งบริษัท แต่หน้าที่ที่สำคัญที่น่ายกขึ้นมากล่าวได้แก่ ผู้ที่มีส่วนผูกพันต่อผู้ใช้บริการได้แก่ ผู้ติดต่อชักชวนให้บุคคลทำสัญญาประกันภัยกับบริษัทประกันภัย ซึ่งก็ได้แก่ตัวแทนประกันชีวิตนั่นเอง แต่ก่อนจะถึงขั้นนั้น ภายในบริษัทจะต้องเริ่มด้วยคณะกรรมการ

ซึ่งเป็นผู้ลงทุนประกอบกิจการ และเป็นผู้ควบคุมดูแลกำหนดนโยบายให้บริษัทสามารถดำเนินไปในทิศทางที่ถูกต้องได้ด้วยดี ผู้มีอำนาจที่คณะกรรมการบริษัทมอบหมายให้ทำหน้าที่บริหารบริษัท จะต้องเป็นบุคคลที่นายทะเบียนประกันภัยให้ความเห็นชอบ หรืออย่างน้อยไม่ขัดข้อง หมายความว่าบุคคลผู้นั้นมีเพียงแต่มีเงินมีอำนาจ แต่ต้องมีความรู้ความสามารถ และที่สำคัญต้องเป็นผู้ที่มีคุณธรรมซื่อสัตย์สุจริตต่อผู้ถือหุ้น และต่อผู้ถือกรรมธรรมประกันภัยทั้งมวลด้วย

บุคคลที่มีความสำคัญอันดับรองลงมาได้แก่ ผู้กำหนดอัตราเบี้ยประกันภัย ซึ่งได้แก่ นักคณิตศาสตร์ประกันภัย เจ้าหน้าที่ระดับสูง เหล่านี้นอกจากต้องเป็นผู้มีความรู้ในสาขาคณิตศาสตร์ประกันภัยจากสถาบันที่ได้รับการยอมรับแล้ว ยังจะต้องเป็นผู้ที่ยึดเอาหลักความเป็นธรรม หรือความเท่าเทียมกันในการเสี่ยงภัยแต่ละกลุ่ม นอกจากนั้น อัตราเบี้ยประกันภัยจะต้องเป็นอัตราที่ไม่สูง และไม่ต่ำเกินไปจนเกินไป ฉะนั้นอัตราเบี้ยประกันภัยที่จะนำออกใช้จะต้องได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนประกันชีวิตก่อนทุกอัตรา นอกจากการกำหนดอัตราเบี้ยประกันภัยแล้ว นักคณิตศาสตร์ประกันภัยยังต้องตรวจสอบพันธะผูกพันที่บริษัทมีต่อผู้ถือกรรมธรรม และจะต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องเพื่อเสนอนายทะเบียนให้ความเห็นชอบต่อไป

นอกจากนี้ ยังมีบุคคลที่มีบทบาทสำคัญที่อาจกระทบต่อประโยชน์ของบริษัทได้แก่ ผู้พิจารณารับประกันภัย และผู้พิจารณาค่าชดใช้ บุคคลที่ทำหน้าที่ในการกลั่นกรองเพื่อความแน่ใจว่า ผู้ขอเอาประกันภัยนั้นจะมีความจริงใจและสุจริตในการขอเอาประกันภัย และทำการคัดเลือกขนาดของการเสี่ยง เพื่อพิจารณาว่า ควรรับหรือปฏิเสธ หรือเพิ่มเบี้ยประกันภัยตามขนาดของการเสี่ยงภัยนั้น อันเป็นมาตรการควบคุมการเสี่ยงเกินกว่าเกณฑ์กำหนด เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและเท่าเทียมกันในการร่วมกันเสี่ยงภัย

ส่วนผู้พิจารณาค่าชดใช้ เป็นบุคคลที่คอยตรวจสอบว่า การเรียกร้องค่าชดใช้นั้นเป็นไปโดยถูกต้องตามเงื่อนไขและสัญญา ในหลายๆ กรณี จะต้อง

พิจารณาถึงการฉ้อฉล หรือปิดบังความจริงหรือมีเจตนาไม่บริสุทธิ์ในการเอา
 ประกันภัยเป็นเหตุให้มีการเอาชีวิตเป็นเดิมพันในการพนันขึ้นต่อ เพื่อหวังเงิน
 ประกันภัย ผู้พิจารณาชดใช้จะต้องทำหน้าที่นักสืบ หรือพนักงานสืบสวนสอบสวน
 ในบางครั้งผู้พิจารณาค่าชดใช้จะเป็นบุคคลสำคัญในการควบคุมการชดใช้ ซึ่งอาจ
 นำความเสียหายมาสู่บริษัทได้ ขณะเดียวกันก็ต้องคำนึงถึงการให้ความเป็นธรรม
 แก่ผู้ถือกรมธรรม์ด้วย และบุคลากรสำคัญอีกคนหนึ่งที่สำคัญยิ่งได้แก่ เจ้าหน้าที่
 ที่มีอำนาจหน้าที่ในการลงทุนของบริษัท ซึ่งจะตั้งเป็นคณะกรรมการสำหรับ
 บริษัทขนาดใหญ่ที่มีเงินทุนจำนวนมาก จะต้องทำให้เงินซึ่งส่วนหนึ่งเป็นส่วนของ
 เงินสำรองประกันภัยเกิดดอกออกผล ในขณะเดียวกันก็ต้องกระจายและเลือก
 ลงทุนในตลาดที่ดีและมั่นคง

บุคคลที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ จะต้องมีความรู้และความสามารถในการ
 การงาน ซึ่งจะต้องเข้ารับการศึกษ และฝึกอบรมจากสถาบันประกันภัยที่เกี่ยวข้อง
 กับวิชาเฉพาะนั้นๆ สถาบันจะปลูกฝังให้เป็นผู้ประกอบการวิชาชีพ มีบทบัญญัติ
 เป็นปรัชญาในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้ผู้นั้นรับบริการ และผู้ให้บริการต่างได้รับ
 ความเป็นธรรม โดยมีหลักการว่า ต้องให้สิ่งที่ติดต่อสาธนาชนก่อนสิ่งอื่นใด อันเป็น
 หัวใจสำคัญที่ผู้ประกอบการวิชาชีพพึงยึดถือไว้เป็นหลัก

มาตรการในการวัดความสำเร็จของนักธุรกิจหรือพ่อค้า อาจหมายถึง
 รายได้มากมาย แต่ผู้ประกอบการวิชาชีพนั้น จะวัดความสำเร็จจากการปฏิบัติที่ดีเยี่ยม
 รวมถึงความก้าวหน้าในงานอาชีพ และบริการที่ดีให้แก่ชุมชน ความรับผิดชอบต่อ
 สังคมรายได้สูงเป็นเพียงผลจากการปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับผลของความสำเร็จ
 ผู้ประกอบการวิชาชีพในการประกันภัย ไม่ว่าจะเป็นการประกันวินาศภัย หรือการ
 ประกันชีวิต ต่างได้ยึดเอาจริยธรรมและจรรยาบรรณของผู้ประกอบการวิชาชีพ
 เป็นหลักในการปฏิบัติงานโดยเฉพาะในระดับตัวแทนซึ่งมีหน้าที่ใกล้ชิดกับผู้บริโภค
 และสาธนาชนมากที่สุด ต้องมีจรรยาบรรณที่ยึดถือปฏิบัติ 10 ข้อดังนี้

1. มีความซื่อสัตย์สุจริตต่อผู้เอาประกันภัย บริษัท และเพื่อนร่วมอาชีพ
2. ให้บริการที่ได้อย่างสม่ำเสมอ และชี้แจงให้ผู้เอาประกันภัยทราบถึงสิทธิและหน้าที่ เพื่อรักษาผลประโยชน์ของผู้เอาประกันภัย
3. รักษาความลับอันไม่ควรเปิดเผยของผู้เอาประกันภัย และของบริษัท ต่อบุคคลภายนอก
4. เปิดเผยข้อความจริงของผู้เอาประกันภัยหรือผู้เอาประกันภัยในส่วนที่เป็นสาระสำคัญเพื่อการพิจารณารับประกันภัย หรือเพื่อความสมบูรณ์แห่งกรมธรรม์
5. ไม่เสนอแนะให้ผู้ขอเอาประกันภัยทำประกันภัยเกินความสามารถในการชำระเบี้ยประกันภัย หรือเสนอขายนอกเหนือเงื่อนไขแห่งกรมธรรม์
6. ไม่แนะนำให้ผู้เอาประกันภัยสละกรมธรรม์เดิมเพื่อทำสัญญาใหม่ หากทำให้ผู้เอาประกันภัย เสียประโยชน์
7. ไม่ลดหรือเสนอที่จะลดค่าบำเหน็จ เพื่อเป็นการจูงใจให้เอาประกันภัย
8. ไม่กล่าวให้ร้าย ทับถมตัวแทนหรือบริษัทอื่น
9. หมั่นศึกษาหาความรู้ในวิชาชีพเพิ่มเติมอยู่เสมอ
10. ประพฤติตนอยู่ในศีลธรรมประเพณีอันดีงาม ทั้งธำรงไว้ซึ่งเกียรติศักดิ์ศรี และคุณธรรม แห่งจรรยาบรรณของผู้ประกอบอาชีพ

คณะผู้จัดทำ

คณะกรรมการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับความรู้
เรื่องการประกันภัย
ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

นางสาวนภา พงษ์พิพัฒน์	ประธานกรรมการ
นายโกวิท ประวาลพฤกษ์	รองประธานกรรมการ
นางสาวสุมิตรา วรกุลเฉลิม	รองประธานกรรมการ
นายเสริมศักดิ์ สุวณณาการ	กรรมการ
นายสุจินต์ พงษ์ศักดิ์	กรรมการ
นางมาลินี เสือไพรรัตน์	กรรมการ
นางมาลินี ผไธประการ	กรรมการ
นางประไพพรรณ โกศัยสุนทร	กรรมการ
นางสาวสมพร จารุณี	กรรมการและเลขานุการ
นางบุญสม น้ำเจริญ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
นางสุดิพร ตั้งตรงจิตร	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
นางสาวกฤษณา บุญเรืองรอด	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะปฏิบัติงาน

นางสาวสุมิตรา วรกุลเฉลิม	นายสุจินต์ พงษ์ศักดิ์
นายบรรเลง หับเที่ยง	นายอาทิตย์ ตั้งกลิ่นานนท์
นายหาญ อ่วมวิทย์	นางสุดิพร ตั้งตรงจิตร
นางสาวสมพร จารุณี	นางบุญสม น้ำเจริญ
นางสาวกฤษณา บุญเรืองรอด	

ผู้เขียน

นายสุธรรม พงศ์สำราญ	บทที่ 1 - 4
นายบรรเลง หับเที่ยง	บทที่ 5 - 7

บรรณาธิการ

นางบุญสม น้ำเจริญ
นางสาวกฤษณา บุญเรืองรอด
นางสาวระเบียบ กิตติมากุลนเรศ

ผู้ตรวจ

นายสุจินต์ พงษ์ศักดิ์

ผู้ออกแบบรูปเล่ม

นางสาวสละ กำทรัพย์

ผู้วาดภาพประกอบ

นางสาวประกายเดือน บวรวิญญานันท์

ใบประเมินหนังสือ

กรุณาให้ข้อมูลเกี่ยวกับหนังสือนี้ส่งคืนกรมวิชาการภายใน 1 เดือนหลังจากได้รับหนังสือ เพื่อกรมวิชาการจะได้จัดพิมพ์หนังสือประกอบการเรียนการสอนที่มีคุณภาพและสอดคล้องกับความต้องการ

1. หนังสือเรื่อง “ประกันภัยเพื่อความมั่นคง” ให้เนื้อหาสาระที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มากน้อยเพียงไร

☐ มาก ☐ พอสมควร ☐ น้อย

2. หนังสือที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการประกันภัยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีอยู่แล้วในห้องสมุดของโรงเรียนมากน้อยเพียงไร

☐ มาก ☐ พอสมควร ☐ น้อย ☐ ไม่มีเลย

3. การเสนอเนื้อหาของหนังสือนี้ น่าสนใจมากน้อยเพียงไร

☐ มาก ☐ พอสมควร ☐ น้อย

4. เนื้อหาเกี่ยวกับการประกันภัยในหนังสือนี้ ยากหรือง่ายอย่างไรสำหรับนักเรียนที่จะศึกษาทำความเข้าใจ

☐ ยากเกินไป ☐ ไม่ยากเกินไป ☐ ง่ายเกินไป ☐ ไม่ง่ายเกินไป

5. ท่านต้องการให้กรมวิชาการผลิตหนังสือประเภทเสริมประสบการณ์ใช้ประกอบการเรียนการสอนในเรื่องใดบ้าง _____

ศูนย์พัฒนาหนังสือ

(กลุ่มสังคมศึกษา)

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต

กรุงเทพมหานคร 10300

รายชื่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับการประกันภัย
ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

๑. ด้วยรักและห่วงใย	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๒
๒. ความหวังของสันติ	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๒
๓. หมูและกระต่าย	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ - ๔
๔. พ่อของอิงฮัย	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ - ๔
๕. บัวบูชา	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ - ๖
๖. ความเป็นอยู่ที่ดีเมื่อมีประกันภัย	ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
๗. ประกันภัยเพื่อความมั่นคง	ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย